

Mia-Karoliina Keskinen & Heidi Salo

**HYVINVOINTIYRITTÄJYYSPROJEKTI VARHAISKASVATUK-
SESSA**

**Opinnäytetyö
CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalialan koulutusohjelma
Toukokuu 2017**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Toukokuu 2017	Tekijä/tekijät Mia-Karoliina Keskinen & Heidi Salo
Koulutusohjelma Sosiaalialan koulutusohjelma		
Työn nimi Hyvinvointiyrityisyysprojekti varhaiskasvatuksessa		
Työn ohjaaja Anne Jaakonaho, KTL		Sivumäärä 49 + 70
Työelämäohjaaja Marja Rintala, LTO		
<p>Opinnäytetyömme on varhaiskasvatukseen sijoittuva hyvinvointiyrityisyysprojekti, jonka tilaajana toimi Centria ammattikorkeakoulu. Hyvinvointiyrityisyysprojektissamme laadimme yhteistyössä Uusyrityskeskus Firmaxin kanssa liiketoimintasuunnitelman yksityisen ryhmäperhepäiväkodin perustamisesta Evijärvelle. Liiketoimintasuunnitelmaan liittyen selvitimme strukturoidun kyselyn avulla Evijärven lapsiperheiden ajatuksia kunnan nykyisestä päivähoitotilanteesta. Lisäksi interventioiden avulla koelimme käytännössä perustettavan ryhmäperhepäiväkotimme pedagogiseksi painotukseksi valittua draamapedagogiikkaa.</p> <p>Draamapedagogiset interventiot järjestimme viidelletoista 3–5-vuotiaalle lapselle Päiväkotimäen Lapualla. Interventioiden tavoitteena oli viedä draamapedagogiset menetelmät osaksi päiväkodin toimintaa ja varhaiskasvatussuunnitelmaa, lisätä lasten osallisuutta sekä tunne- ja itseilmaisua päiväkodin arjessa, auttaa meitä kehittämään suunnittelu- ja ohjaustaitojamme ja sisäistämään varhaiskasvatuksen ydinkompetenssit.</p> <p>Evijärven lapsiperheille suunnatulla strukturoidulla kyselyllä selvitimme samalla heidän ajatuksiaan yksityisestä päivähoitosta. Vastauksia hyödynnettiin arvioidessamme liiketoimintasuunnitelmamme kannattavuutta.</p> <p>Hyvinvointiyrityisyysprojektimme raportti koostuu tietoperustasta, projektin toiminnallisesta osuudesta ja projektin tulosten arvioinnista. Tietoperustassa esittelimme yritystoimintaa hoiva- ja hyvinvointialalla yleisesti, varhaiskasvatuksen laadun tekijöitä, toimintaa ohjaavia lakeja sekä draaman menetelmiä varhaiskasvatuksessa. Hyvinvointiyrityisyysprojektin toiminnallinen osuus koostui liiketoimintasuunnitelmastamme, strukturoidun kyselyn tuloksista sekä interventioista tekemistämme havainnoista.</p> <p>Hyvinvointiyrityisyysprojektin tuloksia arvioidessamme käytimme tukena Päiväkotimäen henkilökunnalle teetettyä palautekyselyä, lapsilta kerättyä palautetta, SWOT-analyysia ja varhaiskasvatuksen ydinkompetensseja.</p>		

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Strukturoidusta kyselystä saamiemme vastausten perusteella liiketoimintasuunnitelmamme kannattavuutta vahvistaa lapsiperheiden kiinnostus yksityistä päivähoitoa ja liiketoimintasuunnitelmassamme korostamiamme arvoja kohtaan. Toisaalta monikaan ei olisi valmis maksamaan lisää yksityisestä päivähoidosta. Liiketoimintasuunnitelman kannattavuutta arvioidessamme päivähoidon kilpailutilanne Evijärvellä oli selkeä vahvuutemme, kun taas kannattavuutta heikentäväksi tekijäksi osoittautui se, suostuuko Evijärven kunta ostamaan palvelun meiltä pyytämäämme hintaan. Draamapedagogisten interventioiden tuloksena Päiväkoti marjaPulla aikoi ottaa draamapedagogiset menetelmät osaksi päiväkodin arkea ja he saivat interventioista työkaluja arkeensa. Havaintojemme perusteella lasten osallisuus päiväkodin arjessa lisääntyi, ja he oppivat uusia tapoja ilmaista itseään ja tunteitaan. Lisäksi interventioiden myötä kehitimme omia suunnittelu- ja ohjaustaitojamme ja sisäistimme varhaiskasvatuksen ydinkompetenssit.

Asiasanat

Draamapedagogiset menetelmät, laatu, liiketoimintasuunnitelma, varhaiskasvatus, yksityinen päivähoito, hyvinvointiyrityttäisyys

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date May 2017	Author Mia-Karoliina Keskinen & Heidi Salo
Degree programme Degree Programme of Social Services		
Name of thesis The Welfare Entrepreneurship Project in Early Childhood Education		
Instructor Anne Jaakonaho		Pages 49 + 70
Supervisor Marja Rintala		
<p>Our thesis is a project of welfare-entrepreneurship in early childhood education, which was ordered by Centria University of Applied Sciences. In our Welfare Entrepreneurship Project we produced a business plan for private group family day care centre in Evijärvi. The business plan was made in co-operation with New Enterprise Centre Firmaxi. Related to the business plan, we figured out what families with children in Evijärvi think about the present status of municipal daycare in Evijärvi by using structured questionnaire. We chose drama pedagogy for the pedagogical emphasis of our private group day care centre, which we tested in practice with the help of interventions.</p> <p>We arranged dramapedagogical interventions to fifteen three- to five-year old children in Kindergarten marjaPulla, in Lapua. Goals of the interventions were to bring drama pedagogical methods to be as part of the Kindergarten marjaPulla's actions and their Day Care Education Plan, increase children's participation, emotional expression and self-expression in Kindergarten marjaPulla's weekdays. Goals of interventions were also to help us to develop our planning- and guidance skills and help us to internalize core competences of early childhood education.</p> <p>By the structured questionnaire, which was directed to families with children in Evijärvi, we also figured out what they thought about private daycare. Responses of the questionnaire were exploited when we evaluated profitability of the business plan.</p> <p>Report of Welfare Entrepreneurship Project consists of framework, operational part and evaluation of the project. In the framework of the project we presented entrepreneurship in care and welfare field in general, quality factors in early childhood education, laws which direct our actions in the project and drama pedagogical methods in early childhood education. Operational part of our project consisted of business plan, results of the structured questionnaire and observations we made during the interventions.</p> <p>When we evaluated our Welfare Entrepreneurship Project we used feedback from the staff of Kindergarten marjaPulla, feedback from the childgroup, SWOT analysis and the core competences of early childhood education as an evaluation support.</p> <p>Based on responses of the structured questionnaire, families with children showed interest in private daycare and the values we emphasized in our business plan, and that grows profitability of our business plan. Then again not many of them were ready to pay more for private daycare. When we evaluated</p>		

ABSTRACT

profitability of our business plan, competition situation of the daycare in Evijärvi was a clear strength. The main risk for our business plan profitability was whether the municipality of Evijärvi is willing to buy our services for the price we asked for.

Results of the dramapedagogical interventions were that Kindergarten marjaPulla was going to take drama pedagogical methods as part of their weekdays, and by the interventions they got new tools for their actions. Based on our observations, children's participation in kindergarten's weekdays was increased, they learned new ways to express themselves and their emotions. Also with the help of interventions we developed our own planning and guidance skills and we internalized core competences of early childhood education.

Key words

Business plan, drama pedagogical methods, early childhood education, private daycare, quality, welfare-entrepreneurship

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY
SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	1
2 HYVINVOINTIYRITTÄJYYSPROJEKTIN KUVAUS.....	3
2.1 Hyvinvointiyrittäjäyysprojektin tarkoitus.....	3
2.2 Hyvinvointiyrittäjäyysprojektin kulku	3
3 HYVINVOINTIYRITTÄJYYSPROJEKTIN TAUSTA JA TAVOITTEET	6
3.1 Hyvinvointiyrittäjäyysprojektin tavoitteet	7
3.1.1 Tulostavoitteet	7
3.1.2 Toiminnalliset tavoitteet	7
3.1.3 Oppimistavoitteet	8
3.2 Hyvinvointiyrittäjäyysprojektin arviointimenetelmät	8
4 HYVINVOINTIYRITTÄJYYSPROJEKTIN TIETOPERUSTAA	10
4.1 Yleistä hoiva- ja hyvinvointialan yritystoiminnasta	10
4.2 Päivähoitoyrittäjyys	12
4.3 Laadun tekijät varhaiskasvatuksessa.....	14
4.4 Päivähoidon yritystoimintaa ohjaavat lait ja säädökset.....	16
4.5 Draaman menetelmiä varhaiskasvatuksessa	18
5 HYVINVOINTIYRITTÄJYYSPROJEKTIN TOTEUTUS.....	21
5.1 Kysely Evijärven lapsiperheille	21
5.2 Liiketoimintasuunnitelma	23
5.2.1 Liikeidea ja syy perustamiseen	23
5.2.2 Kuvaus palveluista	24
5.2.3 Arvio markkinoista	25
5.2.4 Myynti- ja markkinointisuunnitelma.....	26
5.2.5 Toimipaikka, ajankäyttö ja laadunvarmistaminen	27
5.2.6 Johto ja organisaatio.....	27
5.2.7 Taloudelliset ennusteet.....	28
5.2.8 SWOT-analyysi	28
5.3 Draamapedagogiset interventiot.....	30
5.3.1 Draamapedagogisten interventioiden tarkoitus	30
5.3.2 Draamapedagogisten interventioiden sisältö	31
6 HYVINVOINTIYRITTÄJYYSPROJEKTIN EETTISET RATKAISUT	32
7 HYVINVOINTIYRITTÄJYYSPROJEKTIN TULOSTEN ARVIOINTI.....	33
7.1 Projektisuunnitelman arviointi.....	33
7.2 Kyselyn vastausten analysointi	34
7.3 Liiketoimintasuunnitelman kannattavuuden arviointi	35
7.4 Draamapedagogisten interventioiden arviointi.....	36

7.4.1 Toiminnallisten tavoitteiden arviointi	37
7.4.2 Oppimis- ja prosessitavoitteiden arviointi	38
7.4.3 Tulostavoitteiden arviointi	38
7.5 Palaute interventioista lapsilta ja henkilökunnalta	40
7.6 Tavoitteiden toteutuminen	41
8 POHDINTA	43
LÄHTEET	47
LIITTEET	
KUVIOT	
KUVIO 1. Hyvinvointiyrittäjyysprojektin kulku	5
KUVIO 2. Päivähoidon laadunarviointimalli (Hujala-Huttunen 1995)	15
KUVIO 3. Strukturoidun kyselyn vastaukset	22
TAULUKOT	
TAULUKKO 1. Vakuutusten hinnat	25
TAULUKKO 2. SWOT-analyysi yritysideoan kannattavuudesta	29
TAULUKKO 3. SWOT-analyysi strukturoidun kyselyn vastauksista	35
TAULUKKO 4. Tavoitteiden toteutuminen	41

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme on projektimuotoinen opinnäytetyö, jonka aiheena on hyvinvointiyrittäjyys. Hyvinvointiyrittäjyysprojektimme koostuu kahdesta osasta: liiketoimintasuunnitelmasta ja projektin toiminnallisesta osuudesta. Liiketoimintasuunnitelma (LIITE 5) sisältää talouslaskelman lisäksi SWOT-analyysin sekä kuvauksen liikeideasta, markkinoista ja kilpailutilanteesta. Hyvinvointiyrittäjyysprojektin toiminnallinen osuus pohjautuu draamapedagogiikan menetelmiin, koska liiketoimintasuunnitelmassa päiväkotiyrityksemme pedagoginen painotus on draama. Hyvinvointiyrittäjyysprojektimme suunnitteluvaiheessa tutkimme kirjallisuudesta päiväkoti- ja hyvinvointialan yrittäjyyttä, laadun tekijöitä varhaiskasvatuksessa, toimintaamme ohjaavia lakeja ja säädöksiä sekä draamapedagogiikkaa ja sen menetelmiä, joita käytimme opinnäytetyöraportin tietoperustana.

Aihe opinnäytetyöhön valikoitui meidän kummankin kiinnostuksesta yrittäjyyttä kohtaan, lisäksi valintaan vaikutti Evijärven heikko päivähoitotilanne. Päiväkodissa toteuttamiemme draamapedagogisten interventioiden (LIITE 7) tavoitteena oli kehittää omia varhaiskasvatustaitojamme, viedä draamapedagogisia menetelmiä osaksi Päiväkoti marjaPullan arkea ja varhaiskasvatussuunnitelmaa sekä samalla saada itse kokemusta draamapedagogisten menetelmien käytöstä varhaiskasvatuksessa. Lisäksi hyvinvointiyrittäjyysprojektimme tavoitteena oli strukturoidun kyselyn (LIITE 4) avulla selvittää Evijärven lapsiperheiden ajatuksia nykyisestä päivähoitotilanteesta, päivähoidon laadusta ja mahdollisesta yksityisestä päivähoidosta.

Arviointimenetelminä hyvinvointiyrittäjyysprojektissamme käytimme draamapedagogisten interventioiden osalta lasten havainnointia, ilmekortteja sekä päiväkodin henkilökunnalle tehtyä palautekyselyä (LIITE 8) avoimilla kysymyksillä. Laatimaamme liiketoimintasuunnitelmaa ja Evijärven lapsiperheille teetetyn kyselyn vastauksia arvioimme SWOT-analyysin avulla. Omaa kehitystämme ja itsellemme asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioimme peilaamalla niitä sosionomin (amk) varhaiskasvatuksen kompetensseihin.

Hyvinvointiyrittäjyysprojektin raportin luvussa kaksi esittelemme projektimme tarkoituksen, projektiorganisaation, projektin aikataulun sekä kuvaamme projektikokonaisuuden projektin suunnittelusta projektin päättämiseen. Luvussa kolme esittelemme projektin taustat, tavoitteet ja arviointimenetelmät. Luvussa neljä käsittelemme projektin tietoperustan, joka koostuu muun muassa yrittäjyydestä hyvin-

vointialalla, sen tulevaisuuden näkymistä, draamapedagogiikasta ja sen menetelmistä sekä erilaisista laeista ja säädöksistä, jotka ohjaavat päiväkodin yritystoimintaa. Luvussa viisi avaamme projektin toteutuksen eli liiketoimintasuunnitelman, interventioiden sisällöt ja strukturoidun kyselyn vastaukset. Luvussa kuusi kerromme projektin eettisistä ratkaisuista ja luotettavuudesta. Luku seitsemän koostuu projektin arvioinnista ja kyselyn vastausten analysoinnista SWOT-analyysin avulla. Luvussa kahdeksan reflektioimme ja arvioimme projektin onnistumista, yksityisen ryhmäperhepäiväkodin perustamisen kannattavuutta ja omaa kehitystämme projektin aikana.

.

2 HYVINVOINTIYRITTÄJYYSPROJEKTIN KUVAUS

Tässä kappaleessa avaamme lyhyesti hyvinvointiyrittäjyysprojektimme tarkoitusta. Lisäksi kuvailemme hyvinvointiyrittäjyysprojektimme kulun opinnäytetyösopimuksen allekirjoittamisesta valmiiseen opinnäytetyöhön saakka.

2.1 Hyvinvointiyrittäjyysprojektin tarkoitus

Hyvinvointiyrittäjyysprojektimme tarkoitus oli liiketoimintasuunnitelman laadinta yksityisen ryhmäperhepäiväkodin perustamisesta Evijärvelle. Samalla kartoitimme kyselyn avulla Evijärven lapsiperheiden ajatuksia kunnan nykyisestä päivähoitotilanteesta. Lisäksi kokeilimme käytännössä tulevan päiväkotimme pedagogiseksi painotukseksi valittua draamapedagogiikkaa. Otimme interventioiden suunnittelussa huomioon varhaiskasvatuksen keskeiset periaatteet ja ne huomioiden toteutimme lapsille pedagogisesti mielekästä toimintaa. Toteuttamiemme interventioiden tarkoituksena oli kehittää omia varhaiskasvatustaitojamme, viedä draamapedagogisia menetelmiä osaksi Päiväkotimäen arkea ja varhaiskasvatussuunnitelmaa sekä samalla saada itse kokemusta draamapedagogisten menetelmien käytöstä varhaiskasvatuksessa. Toiminnassamme otimme myös huomioon niin lasten yksilölliset kuin lapsiryhmänkin tarpeet.

2.2 Hyvinvointiyrittäjyysprojektin kulku

Onnistuakseen projektin tulee saavuttaa asetetut tavoitteet määrätyssä ajassa ja siihen vaaditaan panostusta, etenkin ajallisesti. Huolellinen valmistelu ja suunnittelu ovat keskeinen osa projektia. Projektin kulkua on kuvattu perinteisesti elinkaarimallin mukaan, eli projektin vaiheet ovat suunnittelu- ja aloitusvaihe, toteutusvaihe sekä päättämis- ja arviointivaihe. Aikatauluttaminen on korvaamaton perustyökalu projektin suunnittelussa ja hallinnassa. Projektin aikataulutus palvelee monia eri tarkoituksia. Se auttaa kaikkia projektissa mukana olevia henkilöitä näkemään projektin kokonaisuuden sen eri vaiheissa. Aikataulutus on myös merkittävässä roolissa kontrolloiden projektia. (Cobb 2012, 80–81; Paasi-vaara, Suhonen & Virtanen 2013, 27–28, 79–81.)

Hyvinvointiyrittäjyysprojektimme käynnistyi opinnäytetyösopimusten (LIITE 1) allekirjoittamisella ke-
säkuussa 2016. Tutkimusluvan (LIITE 3) saimme syyskuussa 2016. Hyvinvointiyrittäjyysprojektimme

toimeksiantajina toimivat Centria ammattikorkeakoulu ja PäiväkotimärjaPulla. Centria ammattikorkeakoulu oli tilaajana liiketoimintasuunnitelmallemme, joka laadittiin yhteistyössä Uusyrityskeskus Firmaxin kanssa. Firmaxin kautta meillä oli käytettävissämme asiantuntija-apua liiketoimintasuunnitelman laatimiseen. Lisäksi yrityksen perustamisessa asiantuntija-apunamme toimivat PäiväkotimärjaPullan perustajat. Hyvinvointiyrityttäjäsuunnitelmaohjauksesta vastasivat opinnäytetyön ohjaaja Centria ammattikorkeakoulusta sekä työelämäohjaaja PäiväkotimärjaPullasta.

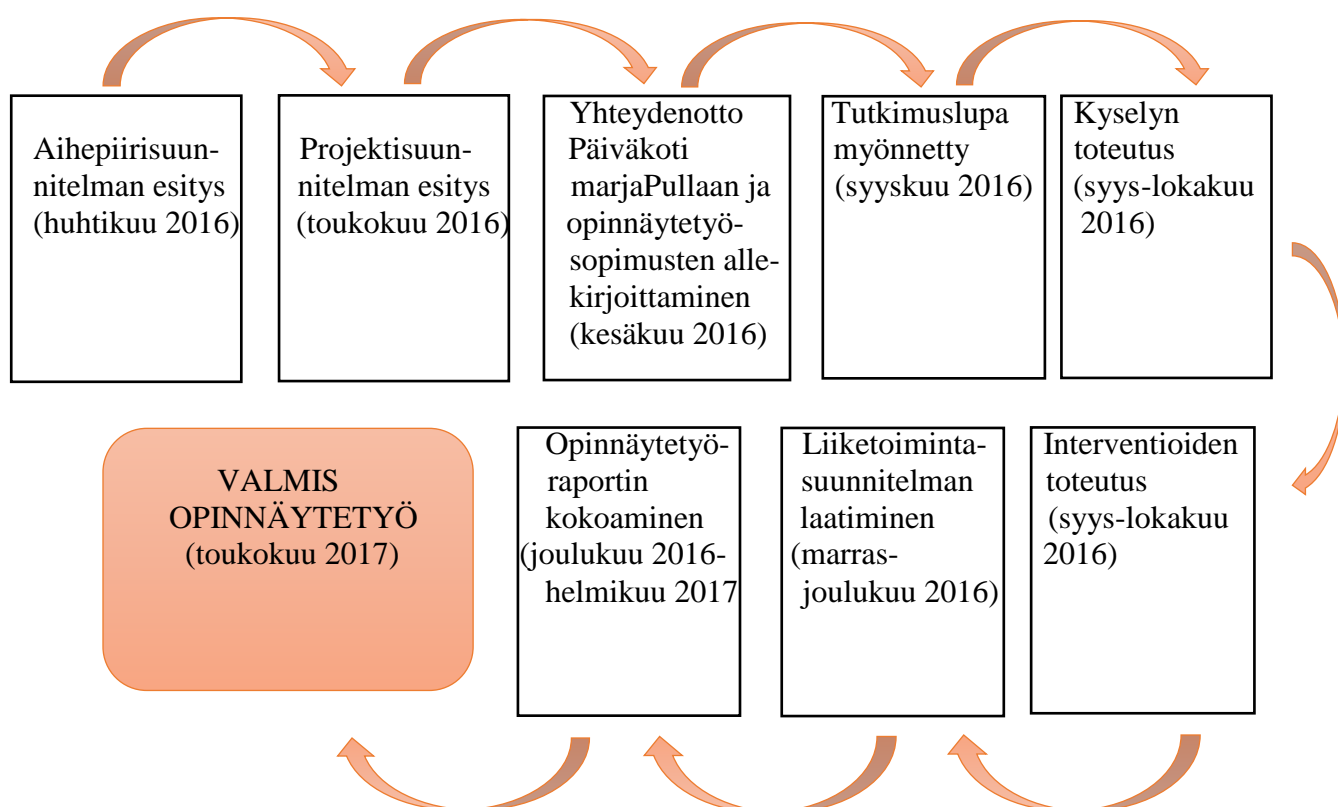
Kun olimme saaneet rajattua aiheen opinnäytetyöllemme, esittelimme sen aihepiirisuunnitelmaseminaarissa huhtikuussa 2016. Aihepiirisuunnitelma hyväksyttiin ja saimme aloittaa projektisuunnitelman laatimisen. Aikataulumme oli tiivis henkilökohtaisista syistä johtuen, joten aikaa projektisuunnitelman laatimiselle oli noin kuukausi. Toukokuun 2016 seminaarissa esittelimmekin jo valmiin projektisuunnitelman (LIITE 2).

Hyvinvointiyrityttäjäsuunnitelman toiminnallinen osuus toteutettiin PäiväkotimärjaPullassa, joka on Lapualla sijaitseva yksityinen päiväkoti. Päiväkoti on aloittanut toimintansa tammikuussa 2004 ryhmäperhepäiväkotina. Päiväkodiksi märjaPulla muuttui palveluseteliuudistuksen myötä vuonna 2014. Päiväkodissa on kolme sisarusryhmää, joista yhdessä annetaan myös esiopetusta. Henkilökunta koostuu yhdeksästä työntekijästä. Ensimmäinen yhteydenotto PäiväkotimärjaPullaan tapahtui toukokuussa 2016, kun sovimme yhteistyöstä heidän kanssaan.

Interventiot toteutimme syys-lokakuun 2016 aikana niin, että järjestimme kaksi interventiota viikossa. Halusimme ajoittaa interventiot mahdollisimman lyhyen ajan sisään, jotta lapset kokisivat toimintomme yhtenäisiksi ja johdonmukaisiksi. Interventiot sisälsivät mm. tutustumisleikkejä, pöytäteatteria, sadutusta ja roolileikkiä. Ennen interventioiden aloitusta lähetimme PäiväkotimärjaPullalle kirjeen (LIITE 6), jonka he toimittivat sen lapsiryhmän vanhemmille, jota interventiot koskivat. Interventioiden päätteeksi pyysimme toiminnastamme palautetta niin päiväkodin lapsilta kuin aikuisiltakin. Interventioiden pohjalta laadimme päiväkodin käyttöön ”Leikki on lapsen draamaa” -nimisen draama-asiakirjan (LIITE 9). Asiakirja sisälsi perustietoa draamakasvatuksesta ja sen menetelmistä sekä PäiväkotimärjaPullan lasten sadutus-interventiossa syntyneitä tarinoita.

Itse liiketoimintasuunnitelman laadimme marras-joulukuussa 2016. Suunnitelman laadinnassa saimme asiantuntija-apua Uusyrityskeskus Firmaxilta. Liiketoimintasuunnitelmaa varten mm. selvitimme Evijärven kunnan vuokratason, pyysimme tarjouksen yrityslainasta ja selvitimme erinäisiä muita yritystoiminnan käynnistämisestä koituvia kuluja.

Hyvinvointiyrityisyysprojektin suunnittelussa ja toteuttamisessa päävastuu oli projektipäälliköillä eli opinnäytetyön laatijoilla. Toiminnallisessa osuudessa työelämäohjaaja oli tukenamme mm. kokoamalla lapsiryhmän interventioita varten. Lisäksi haastattelimme häntä päiväkotiyrittäjyydestä liiketoimintasuunnitelmamme laatimista varten. Koko opinnäytetyöprosessin osalta saimme aina tarvittaessa ohjausta opinnäytetyön ohjaajaltamme. Hyvinvointiyrityisyysprojektin kulku on havainnollistettu seuraavassa kuviossa (KUVIO 1).

KUVIO 1. Hyvinvointiyrityisyysprojektin kulku

3 HYVINVOINTIYRITTÄJYYSPROJEKTIN TAUSTA JA TAVOITTEET

Hyvinvointiyrittäjyysprojektimme aiheen valintaan vaikutti yhtenä tekijänä Evijärven päivähoitotilanne. Evijärvellä toimii tällä hetkellä yksi päiväkotitoiminta, jossa on yksi alle 4-vuotiaiden ryhmä ja yksi 4–5-vuotiaiden ryhmä. Lisäksi Evijärvellä työskentelee perhepäivähoitajia. Päiväkotipaikat ovat täynnä, ja niitä jonotetaan jatkuvasti. Päivähoidon ohjaaja pyrkii rekrytoimaan jatkuvasti uusia perhepäivähoitajia, sillä nykyisillä perhepäivähoitajillakin on hoitopaikat täynnä. Perhepäivähoitajien työssä painottuu perushoito, jolloin kasvatus ja opetus jäävät toisarvoiselle sijalle. Mielestämme työntekijöiden ammattitaitoon ja päivähoitolaatuun olisi syytä panostaa, koska Evijärvellä on väkilukuunsa nähden paljon lapsiperheitä, joiden päivähoitotarpeisiin tulisi vastata.

Valitsimme tulevan päiväkotimme pedagogiseksi painotukseksi draamapedagogiikan, koska meille tärkeää varhaiskasvatuksessa ovat lapsilähtöisyys, vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukeminen, sekä jokaisen lapsen kunnioittaminen omana yksilönään. Nämä arvot tulevat hyvin esille draamapedagogisessa varhaiskasvatuksessa. Lapsilähtöisyydellä tarkoitamme sitä, että jokaisen lapsen yksilölliset tarpeet tulee huomioida ja kasvatuksen suunnittelun keskipisteenä on lapsi. Kasvattajan painopiste on tällöin havainnoinnissa, kuuntelemisessa ja lapsen elämään tutustumisessa. Lapsen yksilöllisyyden ymmärtäminen on mahdollista vain toimimalla yhteistyössä lapselle tärkeiden ihmisten kanssa. (Hujala, Puroila, Parrila & Nivala 2007, 56.)

Heleniuksen, Jäälinojan ja Sormusen (2000, 27) mukaan draaman ja erilaisten toiminnallisten menetelmien kautta lapselle kehittyy perusta hyvälle itsetunnolle, kielellinen ilmaisu vahvistuu, ja lasta rohkaistetaan esiintymiseen sekä fyysiseen kokonaisilmaisuun ryhmässä ja yksin. Draama on siis keino opettaa lasta ymmärtämään itseään ja ympäröivää maailmaa, jossa elämme (Helenius ym. 2000, 27). Kun arkisia ja kipeitäkin asioita, esimerkiksi kiusaamista käsitellään draaman keinoin, lapsen kokema mielipaha vähenee. Lisäksi draaman avulla lapsi oppii ottamaan huomioon muutkin kuin itsensä ja omaksumaan empatiataitoja (Kotka 2011, 17).

Hyvinvointiyrittäjyysprojektissamme tulemme noudattamaan lakeja ja säädöksiä, jotka turvaavat lapsen oikeuksia ja ohjaavat laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumista. Liiketoimintasuunnitelman osalta meidän tulee noudattaa erilaisia säädöksiä, jotka määrittelevät yksityisten sosiaalipalveluiden laatua.

3.1 Hyvinvointiyrittäjyysprojektin tavoitteet

Hyvinvointiyrittäjyysprojektimme tavoitteet jaettiin tulos-, toiminnallisiin ja oppimistavoitteisiin. Tavoitteita laatiessamme otimme huomioon työn laatijat, työn tilaajan eli Päiväkotimärjällä Pullan, lapsen yksilönä sekä koko lapsiryhmän. Tavoitteista koottu taulukko löytyy liitteenä olevasta projektisuunnitelmasta (LIITE 2). Projektisuunnitelmassa tavoitteet keskittyivät suurilta osin varhaiskasvatukseen ja draamapedagogiikkaan. Koska yhtenä hyvinvointiyrittäjyysprojektimme keskeisimmistä osista on liiketoimintasuunnitelma, kohdistimme tavoitteita projektin edetessä enemmän yritystoiminnan suuntaan.

3.1.1 Tulostavoitteet

Hyvinvointiyrittäjyysprojektimme tavoitteena on tuottaa meille valmis opinnäytetyö sekä liiketoimintasuunnitelma. Hyvinvointiyrittäjyysprojektin toteutuksen myötä saamme hyvän pohjatiedon hyvinvointialan yrittäjyydestä, yrityksen perustamisesta ja päivähoitoyrityksen perustamisen edellytyksistä. Interventioiden suunnittelun ja toteutuksen myötä sisäistämme draamapedagogisen työotteen ja varhaiskasvatuksen ydinkompetenssit. Tavoitteenamme on saada Päiväkotimärjällä Pulla sisällyttämään draamapedagogiset menetelmät osaksi sekä päiväkodin toimintaa että varhaiskasvatussuunnitelmaa. Interventioissa käyttämämme menetelmien avulla tavoitteenamme on lisätä lasten osallisuutta päiväkodin arjessa sekä saada lapset ilmaisemaan itseään ja tunteitaan.

3.1.2 Toiminnalliset tavoitteet

Hyvinvointiyrittäjyysprojektimme toiminnallisena tavoitteena on viedä draamapedagogiset menetelmät osaksi Päiväkotimärjällä Pullan arkea ja varhaiskasvatussuunnitelmaa. Draamatoiminnan avulla voidaan tukea muun muassa lapsen sosiaalisten taitojen kehittymistä ja vuorovaikutustaitojen oppimista. Lisäksi lapset saavat draamatoimintojen avulla välineitä käsitellä tunteitaan. Draamatoiminta myös lisää lasten rohkeutta esiintymiseen ja ilmaisuun. Tavoitteenamme on rohkaista ja saada lapset osallistumaan draamatoimintaan interventioiden avulla sekä antaa päiväkodin henkilökunnalle esimerkkejä, kuinka käyttää draamapedagogiikkaa toiminnan suunnittelussa. Tavoitteenamme on myös herättää päiväkodin henkilökunnan mielenkiinto draamapedagogiikkaa ja sen menetelmiä kohtaan, jotta he ottaisivat niitä osaksi päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmaa ja arkea. Henkilökohtainen toiminnallinen tavoitteemme on suunnitella, toteuttaa ja arvioida interventiot onnistuneesti sekä perehtyä hyvinvointiyrittäjyyteen kirjallisuuden ja asiantuntijoiden avulla.

3.1.3 Oppimistavoitteet

Oppimistavoitteenamme organisaation osalta on opettaa Päiväkoti marjaPullan henkilökunnalle draamapedagogisia menetelmiä, joita he voivat hyödyntää lapsen kasvun ja kehityksen tukemisessa sekä arjen suunnittelussa. Päiväkoti marjaPullan henkilökunta saa muutamia malliesimerkkejä näistä toimintamalleista, ja tekemästämme asiakirjasta he saavat enemmän tietoa draamapedagogiikan merkityksestä lapsen kasvun tukemisessa. Lasten itsetuntoa ja itseilmaisua vahvistaaksemme tavoitteemme on opettaa heille erilaisia draaman menetelmiä, kuten leikkejä, teatteria ja musiikkia.

Oppimistavoitteena meille itsellemme on varhaiskasvatuksen ydinkompetenssien kehittäminen, suunnittelu- ja ohjaustaitojen kehittyminen sekä liiketoimintasuunnitelman laatiminen. Sosionomi (amk) toimii työssään lapsilähtöisesti ammattieettisiä periaatteita noudattaen. Asiakastyössä sosionomi (amk) osaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida lapsiryhmälle sopivaa toimintaa, ottaen huomioon lasten yksilölliset tarpeet sekä varhaiskasvatuksen keskeiset periaatteet. Lainsäädännön sekä muut alan säädökset huomioon ottaen sosionomi (amk) kykenee arvioimaan ja kehittämään lapsi- ja perhepalveluita yhdessä moniammatillisen verkoston kanssa. Sosionomi (amk), lapsi- ja perhepoliittiset periaatteet tiedostaen, edistää lapsen ja vanhempien osallisuutta yhteiskunnassa. Varhaiskasvatuksen ja perhetyön alueilla sosionomin (amk) on kyettävä arvioimaan työmenetelmiä ja -käytäntöjä sekä tekemään soveltavaa tutkimusta alueilla. Lisäksi sosionomi (amk) kykenee toimimaan lähiesimiehenä kasvatusyhteisössä huomioon ottaen kasvatuskumppanuuden eri tahojen kanssa.

3.2 Hyvinvointiyritystäjyysprojektin arviointimenetelmät

Tavoitteidemme toteutumista arvioimme erilaisin menetelmin saadaksemme mahdollisimman kattavasti tietoa interventioidemme vaikutuksista. Koska ryhmässä oli ikä- ja kehitystasoltaan erilaisia lapsia, tarvitsimme erilaisia arviointimenetelmiä, jotta saisimme mahdollisimman todenmukaisen kuvan tavoitteiden toteutumisesta lasten osalta. Lapsiryhmän kohdalla käytimme menetelminä dokumentointia, lasten havainnointia ja ilmekortteja. Interventoiden aikana havainnoimme lapsia kokonaisvaltaisesti. Interventioita varten teimme valmiit dokumentointilomakkeet, joihin keräsimme tekemämme havainnot. Asettimme jokaiselle interventiolle omat tavoitteet ja arvioimme niiden toteutumista.

Organisaatiolle asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioimme palautekyselyn avulla. Teimme henkilökunnalle palautekyselyn, jossa asettelimme kysymykset siten, että ne vastaavat siihen, mitä he kokivat

oppineensa meiltä ja kuinka he näkivät meidän tavoitteidemme toteutuneen. Itsellemme asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioimme peilaamalla projektin sisältöä ja tavoitteita varhaiskasvatuksen kompetensseihin.

4 HYVINVOINTIYRITTÄJYYSPROJEKTIN TIETOPERUSTAA

Hyvinvointiyrittäjyysprojektimme tietoperusta koostuu yleisesti hoiva- ja hyvinvointialan yritystoiminnasta, päivähoitoyrittäjyydestä, laadun tekijöistä varhaiskasvatuksessa, draaman menetelmistä varhaiskasvatuksessa sekä laeista ja säädöksistä, jotka ohjaavat päivähoidon yritystoimintaa.

4.1 Yleistä hoiva- ja hyvinvointialan yritystoiminnasta

Hoiva- ja hyvinvointialan yrittäjyyttä harkitessa ja liikeidean suunnittelussa tulee tietää, mitkä ovat lähtökohdat yrittäjyydelle tällä alalla, mitkä ovat tulevaisuuden näkymät ja mitä haasteita voidaan tunnistaa. Ennen liiketoimintasuunnitelman tekoa perehdyimme näihin aiheisiin, ja tässä luvussa esittelemme yleisesti yritystoiminnan lähtökohtia, haasteita ja tulevaisuuden näkymiä hoiva- ja hyvinvointialalla.

Julkisten palvelujen karsinta ja työttömyys ovat pohjustaneet tietä yksityisille palveluntuottajille. Kunnilla on ollut sosiaali- ja terveystalouden järjestämisen sekä rahoitusvastuu vuodesta 1993 alkaen, mutta tuotantovastuu ei ole ollut yksin kuntien tehtävä. Kunnat ovat saaneet rinnalleen yhtiöitä ja ammatinharjoittajia, jotka tarjoavat täydentäviä tai vaihtoehtoisia palveluita. Hoito- ja hoiva-alan yritykset toimivat usein niillä alueilla, joilla kuntien toiminta on ollut vahvaa. Yritykset tulivat korvaamaan kunnallisia palveluita, jotka ovat heikentyneet taloudellisen laman myötä. Yrittäjät ovat myös saattaneet huomata kunnan palveluissa puutteita tai vikoja, joita täydentämään yritys perustettiin. (Hiltunen, Karjalainen, Mannio, Pättiniemi, Pötry, Savolainen, Tainio, Tirkkonen & Välke 2007, 9; Karvonen-Kälkäjä, Soback & Uusitalo 2009, 9.)

Hoiva- ja hyvinvointialalla yrityksen ei tarvitse markkinoida palveluidensa tarpeellisuutta, koska alan palvelut ovat tarpeellisia ihmisten arkielämässä ja joidenkin kohdalla jopa elintärkeitä. Tällä alalla asiakkaat ovat usein vajaakuntoisia ja he tarvitsevat ohjausta valitakseen heille tarpeellisimmat palvelut. Ohjauksesta vastaavat kunnat, ja koska kunnilla on velvollisuus järjestää sosiaali- ja terveystalouden palvelut, heidän tulee myös ohjata asiakkaita niiden käytössä. Yrityksen menestymisen kannalta yksi tärkeimpiä asioita on se, millainen suhde yrityksellä on sijaintikuntaan. (Karvonen-Kälkäjä ym. 2009, 9–10.)

Sosiaalipalvelut on toimialana vielä suhteellisen nuori, mutta voimakkaasti kasvava. Vuonna 2013 yksityisellä sosiaalipalvelualalla toimi 3 305 yritystä, jotka työllistivät 29 606 henkilöä (Sosiaalialan työnantajat 2015). Sosiaalipalveluiden ostajana merkittävimmissä roolissa ovat kunnat. Tämä tarkoittaa sitä, että kunta saa määrätä hintatason, johon yrityksen on sopeuduttava. Kunnat toimivat usein myös toiminnan valvojina ja kuntien päätöksiin perustuu usein se, millaiset edellytykset yrityksellä on toimia markkinoilla. Yritysten päätehtäväksi on jäänyt lähinnä julkisen sektorin palveluiden täydentäminen, mikä on johtanut siihen, että puitteet kehittämistyölle eivät ole olleet hyvät. Tästä syystä sosiaalipalveluiden markkinat ovat melko kehittymättömät. Useissa kunnissa on kuitenkin alettu ymmärtämään yritystoiminnan merkitys, ja kunnallisella puolella on ryhdytty ajattelemaan yrityksiä enemmän kumppaneina kuin kilpailijoina. Kunnissa on tämän myötä suunnattu voimavaroja markkinoiden kehittämiseen. (Karvonen-Kälkälä ym. 2009, 50–51; Tenhunen 2006, 61–63.)

Hoiva- ja hyvinvointialan yrityksistä suurin osa on pienyrityksiä, joiden asiakkaat tulevat pääosin oman kunnan alueelta tai lähikunnista. Erilaiset lait ja säädökset ovat keskeinen osa alan toimintaympäristöä. Tämä ilmenee esimerkiksi vaatimuksina erityisluvista ja kelpoisuusehdoista alan yrityksille. Lainsäädännön tiukkuus on hoiva- ja hyvinvointialalla oikeutettua muihin yrityksiin verrattuna, koska kyseessä on ihmisten hyvinvointia edistävä ja sitä takaava yritystoiminta (Rissanen & Sinkkonen 2004, 66). Alan erityisenä haasteena nähdään yritysten pieni koko, mikä tarkoittaa, että yrittäjillä ei ole suurta sanavaltaa neuvotteluissa ja yrityksen uskottavuus on häilyvää. Tulevaisuus alalla näyttää kuitenkin lupaavalta, koska sosiaalipalveluiden kysyntä kasvaa jatkuvasti väestön ikärakenteesta johtuen. Lisäksi syrjäytymisvaarassa olevat ihmiset ja väestön lisääntyneet mielenterveysongelmat tuovat myös uudenlaisia palveluntarpeita. Tulevaisuudessa laatutyön merkitys tulee korostumaan toiminnassa, koska palvelut monipuolistuvat. Yrittäjien on tulevaisuudessa ymmärrettävä omaa toimintaympäristöään entistä paremmin ja kiinnitettävä erityistä huomiota muun muassa asiakkaiden tarpeiden kehittymiseen ja uuden teknologian mahdollisuuksiin. (Karvonen-Kälkälä ym. 2009, 52–56.)

Yritystä perustettaessa kannattaa kysyä yrittäjyyden asiantuntijoiden ja oman alan ammattilaisten mielipiteitä omasta yritysideoista. Myös kunnan sosiaali- ja terveystoimintamiehiltä ja luottamusmiehiltä voi saada ohjeita toiminnan suunnittelussa, koska he ovat suunnittelemassa kunnan sosiaali- ja terveystoimintaa sekä ostopalveluita. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 65–66.)

4.2 Päivähoitoyrittäjyys

Päivähoitopalveluja tarjoavat kunnalliset päiväkodit ja yksityiset palveluntuottajat. Yksityisten palveluntuottajien toiminta jakaantuu täysin yksityisiin päiväkoteihin ja ostopalvelupäiväkoteihin. Ostopalvelupäiväkodilla tarkoitetaan yksityisen palveluntuottajan tuottamaa päivähoitopalvelua, jota kunta tai kuntayhtymä ostaa itselleen. Kunnan tai kuntayhtymän ostaessa palvelua yksityiseltä palvelujen tuottajalta kunnan on varmistuttava siitä, että yksityisen tuottamat palvelut vastaavat sitä tasoa mitä edellytetään vastaavilta kunnallisilta palveluilta (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta 3.8.1992/733, § 4). Yksityinen palveluntuottaja vastaa ostopalvelupäiväkodin toiminnasta, mutta kunta valvoo toimintaa. Yksityinen ryhmäperhepäiväkoti, jota varten laadimme hyvinvointiyrittäjyysprojektissamme liiketoimintasuunnitelman, toimisi ostopalveluperiaatteella, joten toimintamme tulee vastata kunnallisten palveluiden tasoa.

Yksityisen päiväkodin tai ryhmäperhepäiväkodin perustaminen edellyttää ennalta tarkistettuja ja hyväksyttyjä toimitiloja. Tilojen tulee olla kunnan viranomaisten, terveystarkastajan, pelastuslaitoksen ja tarvittaessa kunnan rakennusvalvonnan tarkastamat. Terveystarkastajan täytyy hyväksyä tila elintarvikehuoneistoksi ja yrittäjän tulee tehdä elintarvikkeiden käsittelyä koskeva omaavontasuunnitelma. (Rintala 2016.)

Päivähoitopalvelut kuuluvat sosiaalipalveluihin. Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011, § 4) määrittelee yrityksen toimintaedellytyksiksi riittävät ja asianmukaiset toimitilat ja varustuksen sekä riittävän määrän henkilöstöä asiakkaiden lukumäärään ja palvelujen tarpeeseen nähden. Tilojen täytyy olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan sopivat hoidolle, kasvatukselle ja huolenpidolle.

Perhepäiväkodissa kaksi hoitajaa saa hoitaa enintään kahdeksaa lasta ja lisäksi kahta osapäiväisesti hoidossa olevaa lasta. Jos paikalliset olosuhteet vaativat, niin perhepäiväkodissa saa kolme hoitajaa hoitaa enintään kahtatoista lasta. Yhdellä hoitajalla tulee olla lastentarhanopettajan kelpoisuus, jos perhepäiväkodissa hoidetaan enempää kuin viittä lasta. Samanaikaisesti hoidossa olevien lasten lukumäärään vaikuttaa, jos hoidossa on yksi tai useampi erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitseva lapsi. (Asetus lasten päivähoidosta 16.3.1973/239, § 6.)

Varhaiskasvatuslain (19.1.1973/36) mukaan päivähoidon toimitilojen tulee olla esteettömät ja välineiden ja toimitilojen on oltava asianmukaisia. Tilojen ja ympäristön tulee tukea lapsen oppimista ja kehitystä. Tilojen tulee olla terveelliset, lapsen ikä- ja kehitystason mukaisesti turvalliset ja niiden suunnittelu

ja käyttö tulee järjestää siten, että niissä voi toteuttaa tavoitteiden mukaista varhaiskasvatusta. Päiväkodin yhdessä lapsiryhmässä saa olla läsnä yhtä aikaa enintään kolmea kasvatushenkilöstöön kuuluvaa henkilöä vastaava määrä lapsia. (Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36, § 5a.) Liiketoimintasuunnitelmaa laatiessamme pohdimme toimitilojemme sijaintia, ympäristöä ja tarvittavia tilojen muutostöitä, jotta tilat ja ympäristö olisivat lasten oppimista ja kehitystä tukevat. Lisäksi otimme huomioon erilaiset tarkastukset ja luvat, joita yritystoiminnan aloittaminen vaatii. Ryhmäperhepäiväkodissamme tulisi olemaan 12 kokoaikaista paikkaa ja kolme työntekijää, joista kahdella on lastentarhanopettajan kelpoisuus.

Sosiaalialalla yritykset ovat joko ilmoitusvelvollisia tai luvanvaraisia. Yritykset, jotka tuottavat ympärivuorokautisia palveluja, hakevat toiminnalleen lupaa Aluehallintovirastolta. Jos päivähoitoyritys ei tarjoa ympärivuorokautista hoitoa, riittää pelkkä ilmoitus kunnalle, jossa toimintaa harjoitetaan. Ilmoitus täytyy tehdä kirjallisena. Kirjallisen ilmoituksen saavuttua kuntaan kunnan toimielimen tulee ratkaista hallintopäätöksellä, onko tuotettava palvelu sosiaalihuoltolain mukaista. Hallintopäätöksen tekeminen riittää dokumentoinniksi ja helpottaa arvonlisävero-kohtelun arviointia sekä varmistaa yrittäjän oikeusturvaa. (Aluehallintovirasto 2013; Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta 603/1996, § 5.) Yksityinen ryhmäperhepäiväkotimme ei tuottaisi ympärivuorokautisia palveluja, joten olisimme ilmoitusvelvollisia eli pelkkä kirjallinen ilmoitus Evijärven kunnalle olisi riittävä.

Yksityisten sosiaalipalvelujen on perustuttava hoito-, huolto-, palvelu- tai kuntoutussuunnitelmaan sekä kunnan kanssa tehtävään sopimukseen tai hallintopäätökseen (Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011, § 5). Päiväkodissa tai perhepäivähoidossa olevalle lapselle laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, joka on verrattavissa laissa mainittuun hoitosuunnitelmaan. Varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan tavoitteet varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi lapsen yksilöllistä kehitystä tukevalla tavalla sekä toimenpiteet, joilla tavoitteet saavutetaan. Tavoitteet laaditaan yhdessä henkilöstön ja lapsen vanhempien tai muiden huoltajien kanssa. Suunnitelman toteutumista tarkistetaan vähintään kerran vuodessa tai useammin, jos lapsen tarpeet edellyttävät sitä. (Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36, § 7a.) Yksityisessä ryhmäperhepäiväkodissamme noudattaisimme valtakunnallista, kunnallista ja meidän omaa varhaiskasvatussuunnitelmaa. Jokaiselle lapselle laadittaisiin omat varhaiskasvatussuunnitelmat, joita päivitetäisiin säännöllisesti yhdessä lapsen ja hänen huoltajiensa kanssa.

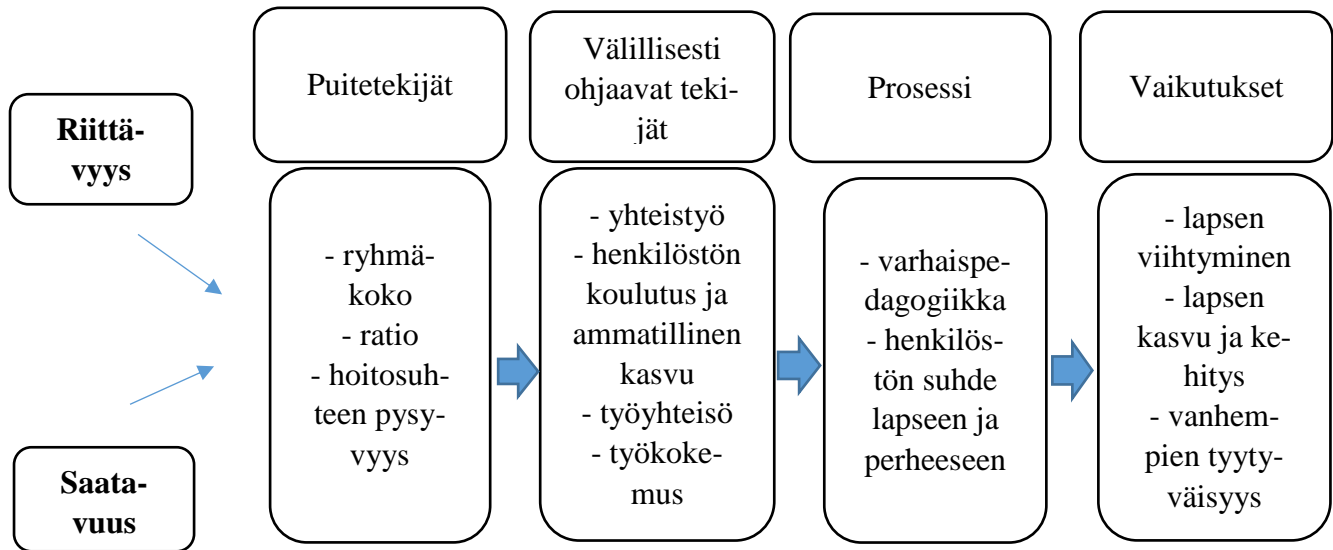
4.3 Laadun tekijät varhaiskasvatuksessa

Useimmiten laatu käsitetään haasteena, asiana, joka pyritään saavuttamaan, ennemmin kuin ongelmana tai kyseenalaistettavana asiana. Samalla kun erilaisten säännösten määrä varhaiskasvatuksessa on lisääntynyt, on huomio kiinnittynyt yhä enemmän laatuun. (Dahlberg, Moss & Pence 2007.)

Hyvinvointiyrityssuunnitelmissamme olemme huomioineet varhaiskasvatuksen laadun tekijät strukturoidun kyselyn kysymyksiä laatiessamme. Kysymykset on laadittu vastaamaan siihen, kuinka varhaiskasvatus toteutuu Evijärvellä laadun näkökulmasta.

Laatu ja laadukkuus ovat moniselitteisiä käsitteitä. Perinteisesti laatua on tarkasteltu objektiivisesta näkökulmasta eli mitattavissa olevien tunnusmerkkien kautta. Laadunarvioinnin avulla tuotetaan tietoa jo toteutuneesta varhaiskasvatuksesta ja sen avulla saadaan tietoa kehittämishaasteista ja vahvuuksista varhaiskasvatuksessa. Laadunarviointi antaa perustaa kasvattajan ammatillisuuden kehittämiseksi, mahdollistaa vanhempien osallistumisen kasvatusta koskevaan päätöksentekoon ja antaa vanhemmille tietoa päivähoitossa toteutettavasta varhaiskasvatuksesta. Laadunarvioinnin avulla perhe, päivähoiton työntekijät sekä hallinto saavat yhteisen perustan keskustella päivähoitokasvatuksesta. Toimintaa arvioimalla vanhemmilla on mahdollisuus osallistua lastensa elämään päivähoitossa sekä vaikuttaa varhaiskasvatuksen laatuun. (Hujala & Turja 2016, 314–315.)

Hujala-Huttusen ja Tauriaisen (1995) mukaan laadun näkökulma on päivähoiton järjestäjillä keskittynyt päivähoitopalveluiden saatavuuteen ja riittävyyteen, mutta näkökulma ei ole riittävä. Perheet ovat erilaisia ja heidän odotuksensa päivähoiton laadukkuudesta ovat erilaiset. Päivähoiton laatua on tutkittu eri näkökulmista ja tutkimukset ovat osoittaneet, että laatua arvioitaessa voidaan erottaa neljä laatua säätelevää tekijää; varhaiskasvatuksen laadun puitetekijät, toiminnallisesti laatua säätelevät välilliset tekijät, varhaiskasvatuksen laadun prosessitekijät sekä päivähoiton laadun tuotostekijät. Päivähoiton laatua voidaan arvioida kokonaisvaltaisesti saattamalla yhteen nämä neljä laatua säätelevää tekijää ja päivähoiton saatavuuden ja riittävyyden näkökulmat. (Hujala-Huttunen & Tauriainen 1995, 10; Hujala ym. 2007, 162.) Käytimme lähteenä Hujala-Huttusen ja Tauriaisen vuonna 1995 laatimaa tutkimusta Laadun arviointi varhaiskasvatuksessa, koska sitä hyödynnetään edelleen Hujalan ym. (2007) teoksessa Päivähoitosta varhaiskasvatukseen. Seuraavassa kuviossa Hujala-Huttunen ym. (2007) on havainnollistanut päivähoiton laadunarvioinnin kokonaisuutta (KUVIO 2).

KUVIO 2. Päivähoidon laadunarviointimalli (mukaillen Hujala-Huttunen 1995)

Varhaiskasvatuksen laadun puitetekijät ovat keskeisessä roolissa päivähoidon laadun tekijöinä tilanteessa, jossa päivähoidon perusrakenteissa on toimimattomia osia. Puitetekijät kattavat ryhmäkoon, hoitosuhteiden pysyvyyden, päivähoitotilat, hoitoaikojen sopivuuden ja ”ration” eli lasten lukumäärän yhtä aikuista kohden. Välillisesti laatua ohjaavia tekijöitä ovat vanhempien ja päivähoidon yhteistyö, henkilöstön koulutus ja ammatillinen kasvu, henkilöstön työkokemus sekä työyhteisö. Puitetekijät ja välilliset tekijät ovat tärkeitä edellytyksiä varhaiskasvatuksessa ja vaikuttavat paljon siihen, millaisena lapsi kokee päivähoidon ja millaiseksi päivähoidon kasvatusprosessi muodostuu. (Hujala-Huttunen & Tauriainen 1995, 10–12; Hujala ym. 2007, 163–165.)

Varhaiskasvatuksen laadun prosessitekijät muodostuvat varhaispedagogiikasta ja henkilöstön suhteesta lapseen ja perheeseen. Varhaiskasvatusprosessin keskeiset elementit ovat aikuinen-lapsi-vuorovaikutus, lasten keskinäinen vuorovaikutus, kehityksellisesti sopiva toiminta ja turvallinen ympäristö. Päivähoidon laadun tuotostekijöiksi määritellään lasten myönteiset kokemukset ja vanhempien tyytyväisyys. Lasten myönteiset kokemukset ovat hyvin pitkälle yhtä kuin laatu päivähoitossa, koska myönteiset kokemukset johtavat lapsen myönteiseen kehittymiseen. Viime vuosina vanhempien näkemysten tutkiminen päivähoidon laatututkimuksissa on kasvanut, koska on huomattu, että vanhemmat ovat asiakkaita, joiden näkökulmat ohjaavat heidän päivähoitovalintojaan. Lisäksi kaikkien osapuolten näkemykset ovat laatua määriteltäessä tärkeitä. Päivähoidon laatu muodostuu hyvin moninaisista tekijöistä, jotka kaikki vaikuttavat lapsen päivähoitopäivän rakentumiseen. (Hujala-Huttunen & Tauriainen 1995, 12–14; Hujala ym. 2007, 165–170.)

Suomessa päivähoidon laadunarviointia on toteutettu vain yksittäisissä kunnissa. Aktiivisuus laadun arvioinnin suhteen on vaihtelevaa kunnissa ja yksittäisten päiväkotien kesken. Henkilöstölle ja vanhemmille on joissakin kunnissa teetetty strukturoituja kyselylomakkeita palvelukyvyyn mittaamiseksi ja näissä kyselyissä päivähoidon toteutumiseen ollaan oltu tyytyväisiä. Eri päivähoitoyksiköiden välillä on kuitenkin laadun suhteen suuria eroja. Teetettyjen kyselyiden perusteella suurimpia kehittämistarpeita löytyi vanhempien ja lasten vaikutusmahdollisuuksista, henkilöstön määrästä ja pysyvyydestä, lapsiryhmien kokojen pienentämisestä sekä lasten yksilöllisyyden huomioimisesta. Tyytyväisyyskyselyt ovat tärkeitä, mutta niiden rinnalle tarvittaisiin menetelmiä, joilla voidaan arvioida kasvatusprosessia ja siihen liittyviä tekijöitä, jotta päivähoidon laatua voisi kehittää kokonaisvaltaisesti. (Hujala ym. 2007, 170.)

4.4 Päivähoidon yritystoimintaa ohjaavat lait ja säädökset

Varhaiskasvatuslaissa (19.1.1973/36) säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Lapselle on järjestettävä varhaiskasvatusta siten, että se tarjoaa lapsen hoidolle ja kasvatukselle sopivan hoitopaikan ja jatkuvan hoidon vuorokaudenajasta riippumatta. Varhaiskasvatuslaissa varhaiskasvatuksen tarkoituksena on mm. edistää lapsen iän ja kehityksen mukaista kasvua, kehitystä, terveyttä, hyvinvointia sekä elinikäistä oppimista. Sen tarkoitus on tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää sen mukaista tukea. Lisäksi varhaiskasvatuksen tarkoituksena on kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, varmistaa lapsen mahdollisuus vaikuttaa itseään koskeviin asioihin sekä toimia yhdessä lapsen ja tämän huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi. (Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36.)

Lastensuojelulain (13.4.2007/417) mukaan lapsella on oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lapselle tulee turvata tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi sekä vanhempien että muiden huoltajien toimesta. Lasten ja perheiden kanssa yhteistyössä olevien viranomaisten on tuettava vanhempia kasvatustehtävässä sekä tarjottava tarpeellinen apu, ja tarvittaessa ohjattava lapsi ja perhe lastensuojelun piiriin.

Projektissamme meitä ohjaavat myös Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2005), sillä sen tavoitteena on edistää varhaiskasvatuksen yhdenvertaista toteuttamista koko maassa, lisätä varhaiskasvatushenkilöstön ammatillista tietoisuutta, vanhempien osallisuutta lapsensa varhaiskasvatuksen palveluissa sekä lasta ja perhettä tukevaa moniammatillista yhteistyötä. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden avulla taataan varhaiskasvatuksen yhdenmukainen toteutuminen koko maassa, lisätään varhaiskasvatushenkilöstön ammatillista tietoisuutta sekä vanhempien osallisuutta lapsensa varhaiskasvatuksen palveluissa, ja lisätään yhteistyötä lasta ja perhettä tukevien moniammatillisten palveluiden välillä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005.) Opetushallitus on uusinnut varhaiskasvatussuunnitelman perusteet vuonna 2016. Uudistuksen lähtökohtana ovat lasten kasvuympäristön ja varhaiskasvatuksen toimintaympäristön muutokset. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden uudistamisessa on hyödynnetty uusimpien tutkimus- ja kehittämistyön tuloksia. Kaikkien palveluntuottajien tulee päivittää varhaiskasvatussuunnitelmansa uusien määräysten mukaisesti 1.8.2017 mennessä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016.)

Asetuksessa lasten päivähoidosta (16.3.1973/239) säädetään, että kunnan päivähoitopalvelut on järjestettävä niin, että lasten hoidon ja kasvatuksen tarve tulee tasapuolisesti turvatuksi eri ikäryhmät ja paikalliset olot huomioon ottaen. Asetuksen mukaan esimerkiksi lasten eri kieli- ja kulttuuritaustat tulee huomioida päivähoidossa.

Lain lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämiseksi (14.6.2002/504) tarkoitus on suojata alaikäisten henkilökohtaista koskemattomuutta sekä edistää heidän turvallisuuttaan. Laissa on säädetty kuinka lasten kanssa työskenteleviltä selvitetään rikostausta. Lakia sovelletaan työhön, johon sisältyy lapsen kasvatusta, opetusta, hoitoa tai muuta huolenpitoa.

Liiketoimintasuunnitelman osalta hyvinvointiyrityisyysprojektiamme ohjaa Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011), jonka tarkoituksena on varmistaa, että yksityisiä sosiaalipalveluja käyttävän asiakkaan oikeus laadultaan hyviin sosiaalipalveluihin toteutuu. Laki edellyttää, että toimintayksiköllä tulee olla riittävät ja asianmukaiset toimitilat ja varusteet sekä toiminnan edellyttämä henkilöstö. Yksityisten sosiaalipalveluiden tuottajilta vaaditaan toiminnan asianmukaisuuden varmistamiseksi omavalvontasuunnitelma. Sen tarkoituksena on kattaa kaikki palvelujen tuottajan sosiaalipalvelut sekä 5 §:n 2 momentissa tarkoitetut palvelukokonaisuudet. Palveluntuottaja huolehtii siitä, että omavalvontasuunnitelma toteutuu ja se on julkisesti nähtävillä. Ennen toiminnan käynnistämistä yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajan tulee saada lupaviranomaiselta lupa palvelujen tuottamiseen. Lupa myönnetään, mikäli

palveluntuottajan toimintayksiköt täyttävät 4 §:ssä säädetyt edellytykset ja se kykenee asianmukaisesti hoitamaan taloudelliset velvoitteensa.

Hyvinvointiyrittäjyysprojektiamme ohjaa myös Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (22.9.2000/812), joka edistää asiakaslähtöisyyttä ja asiakassuhteen luottamuksellisuutta sekä asiakkaan oikeutta hyvään palveluun ja kohteluun sosiaalihuollossa. Asiakkaalla on oikeus saada hyvää kohtelua, niin että hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioitetaan. Lisäksi on otettava huomioon asiakkaan toivomukset, mielipide, etu, yksilölliset tarpeet sekä äidinkieli ja kulttuuritausta. Sosiaalihuoltoa toteutettaessa on kunnioitettava asiakkaan itsemääräämisoikeutta, eli huomioitava tämän mielipide ja toivomukset.

4.5 Draaman menetelmiä varhaiskasvatuksessa

Ihminen tulee kohdata yksilönä, sillä kaikilla on syntymästään asti itsensä toteuttamisen pyrkimys (Dunderfelt, Laakso, Niemi, Peltola, & Vidjeskog 2003, 114). Lisäksi ihmiseltä löytyy luonnostaan halu luoda rinnakkaistodellisuuksia ja leikkiä, mikä näkyy etenkin lapsen maailmassa. Käytämme leikkiä, draamaa ja teatteria kertoaksemme tarinoita itsestämme, toisista sekä maailmasta, jossa elämme. Kertomillamme tarinoilla on merkitystä, sillä niiden avulla yritämme ymmärtää itseämme ja maailmaa, jossa elämme. (Heikkinen 2005, 23.)

Draamakasvattaja Leena Ylimäen mukaan draamakasvatuksessa aikuisen ja lasten on tarkoitus yhdessä luoda kuvitteellisia ympäristöjä ja tutkia mitä niissä tapahtuu. Tarkoituksena ei ole niinkään valmis esitys, vaan johonkin aiheeseen pureutuminen, josta keskustellaan vielä harjoituksen päätteeksi. Tällaisen menetelmän kautta jo pienikin lapsi voi opetella toden ja tarun rajaa. Myös vuorovaikutustaidot kehittyvät tarinaan eläytymällä ja yhdessä tekemällä. Draaman keinoin on mahdollista asettua toisen ihmisen asemaan sekä käsitellä myös vaikeita ja ajankohtaisia asioita, kuten monikulttuurisuutta. Roolin avulla lapsi oppii ymmärtämään, miltä tuntuu jättää oma koti ja asettua maahan, jonka kieltä ja tapoja ei hallitse. (Kurvinen 2016, 35.)

Draaman avulla luodaan perusta lapsen hyvälle itsetunnon, vahvistetaan kielellistä ilmaisua sekä rohkaistaan fyysiseen kokonaisilmaisuun, kuten esiintymiseen. Antamalla mahdollisuuden fantasian käyttöön ja ohjaamalla valintojen tekemiseen ja pohtivaan ajatteluun lapsen luontaiset ominaisuudet, kuten

mielikuvitus, luovuus, uteliaisuus ja kokeilunhalu vahvistuvat. (Helenius ym. 2000, 27.) Ihminen nähdään alati muuttuvana, kehityskelpoisena yksilönä. Toisinaan psyykkiset häiriöt syntyvät siitä, kun ihminen menettää kosketuksen omiin aitoihin tunteisiinsa. Todellinen minä jää roolin taakse, mikäli ihminen ei tule hyväksytyksi omana itsenään. (Vilkko-Riihelä & Laine 2006, 169.)

Helenius ym. (2000, 27) toteavat, että lasten itsenäinen leikki ja draama parhaimmillaan täydentävät ja rikastuttavat toisiaan molemminpuolisesti, joten lasten omaehtoiselle leikille on varattava riittävästi aikaa päivän toiminnoissa. Draamaa aletaan lähestyä siinä vaiheessa, kun aikuinen liittyy mukaan lasten leikkiin esimerkiksi leikin suunnittelun ja sisällön muodostamisen kautta. Tällaisen suunnittelun on tapahduttava jokaisen lapsen yksilöllisen persoonallisuuden huomioonottavalla tavalla. (Helenius ym. 2000, 27.) Ihmiset mieltävät usein draaman pelkäksi teatteriksi ja esiintymiseksi. Myös Päiväkoti marjaPullan henkilökunta yllättyi positiivisesti, kun opastimme, kuinka helposti päiväkodin arkeen voi tuoda draamapedagogiikan menetelmiä pelkän ohjatun leikin tai vaikkapa yhteisen musiikkihetken avulla.

Varhaiskasvatuksessa draama on hyvin pitkälti leikkiä, johon yhdistyvät ilmaisua avaavat harjoitukset. Oman eläytymisensä turvin aikuisen on helppo rohkaista lapsia mukaan alkuharjoituksiin. Pureutumalla kirjallisuuteen draaman, eli elävöitetyn kerronnan, draamaleikin ja nukketeatterin keinoin, kertomusten sanoma siirtyy paljon jäsentyneempänä lapsen kokemusmaailmaan. Toisinaan draama voi olla laajempi projekti, jossa työestetään valmis näytelmä. Pääasia draamatuokioissa on, että ne ovat lasten ja aikuisten välisiä hauskoja, jännittäviä, haastavia ja elämyksellisiä kohtaamistilanteita. (Helenius ym. 2008, 28.)

Ennen kuin draamatyöskentely aloitetaan, voidaan lasten kanssa solmia draamasopimus. Siinä sovitaan säännöistä, joita noudatetaan draamaprosessin aikana. Säännöt vaihtelevat paljon ryhmän tarpeista riippuen, mutta yleensä ne liittyvät toimintatapoihin, toisten huomioon ottamiseen ja roolisuojaan. Sopimus on samalla muistuttamassa erosta vapaan leikin ja draamaleikin välillä. Vaikka molemmissa pohjimmiltaan kyse onkin leikistä, niin draamaleikissä aikuinen ottaa vastuun toiminnan pedagogiikasta. Keskeisin osa draamasopimusta on ymmärtää, että roolin kautta voi kokeilla asioita, joita ei muuten saisi tehdä. Useimmille lapsille se on itsestään selvää, toisin kuin roolista siirtyminen takaisin itseksi. Tästä syystä siirtymisrituaalit mielikuvituksen maailmaan ja sieltä pois helpottavat lapsia liikkumaan leikin ja todellisuuden välillä. (Martinez-Abarca ym. 2015, 23.) Järjestämissämme interventioissa draamaa käsiteltiin sellaisten aiheiden kautta, joiden kannalta draamasopimuksen solmiminen oli aiheellista. Tällä tavalla lapset osasivat jäsentää mielessään, milloin on aika palata tarun hahmosta takaisin lapseksi Päiväkoti marjaPullaan.

Tutustumisleikeissä tavoitteena on tutustua muihin ryhmäläisiin. Leikkien avulla on myös helpompi lähteä tutustumaan uusiin asioihin, joihin ryhmän on tarkoitus paneutua. Leikkien avulla ryhmän yhteishenki vahvistuu, pelot poistuvat ja rohkeus lisääntyy. Tutustumisleikit siis toimivat jään sulattajana ja tunnelman kohottajana. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2007–2009.) Päiväkoti marjaPullan lapset olivat meille entuudestaan täysin vieraita, joten tutustumisleikit olivat oiva tapa lähestyä lapsiryhmää. Tutustumisen lisäksi teimme myös havaintoja; millaisia eri persoonia lapsiryhmästä löytyy, mitä saatoimme hyödyntää muiden interventioiden toteutuksessa.

Vapauttavan roolileikin turvin lapsi voi käsitellä vaikeitakin asioita ja tunteita. Hän voi samalla kokeilla arjesta poikkeavaa käytöstä sekä kyseenalaistaa normeja, joihin hänet on kasvatettu. Roolin kautta lapsen on mahdollista vapautua itsekontrollista ja vaatimuksesta olla esimerkiksi kiltti. Luonteeltaan kiltti lapsi voi tuntea vapauttavaksi saadessaan asettua räjäpöisen supersankarin rooliin. Mikäli lapsi haluaa palata rooliin yhä uudelleen, kertoo tämä vain siitä, että lapsella on edelleen tarve käsitellä leikissä ilmeneviä asioita. Draamaleikin avulla aikuinen voi oppia ymmärtämään lasta ja hänen tarpeitaan uudella tavalla. (Martinez-Abarca & Nurmi 2015, 18–19.)

Sadutus on tehokas menetelmä päästä sisälle lasten maailmaan ja antaa samalla tilaa lasten omille ajatuksille. Sadutuksen avulla aikuinen oppii huomaamaan ja seuraamaan lasten pohdintojen kulkua. Menetelmä tuo tehokkaasti esiin lasten oman kulttuurin sekä sen rikkauden. Sadutettaessa lapsi rohkaistuu itseilmaisuun ja tuo omia ideoitaan esille oma-aloitteisesti. Jatkossa lapsi vaatii kuulluksi tuleamista myös muissa tilanteissa, jolloin lapsen vahvalle itsetunnolle jää tilaa. Vahva itsetunto taas on kasvun ja oppimisen kannalta erityisen tärkeää. (Karlsson 2005, 41–42.)

Nukketeatterin nukke on lapselle ensimmäinen kosketus symboleihin, joiden käyttö on niin leikin, draaman kuin teatterinkin keskiössä. Nukketeatterissa nukke tarjoaa silmin havaittavan roolisuojan, jolloin jokainen huomaa, ettei lapsi ole oma itsensä vaan se roolihenkilö, jota hän käsillään liikuttelee. Nukketeatterin vahvuus on siinä, että lapsen samaistuessa pieneen olentoon, jolla on paljon voimaa ja mahdollisuuksia, hän pystyy ajattelemaan itsellään olevan samalla tavalla paljon mahdollisuuksia pärjätä ja onnistua, pienestä koostaan huolimatta. (Martinez-Abarca ym. 2015, 123.)

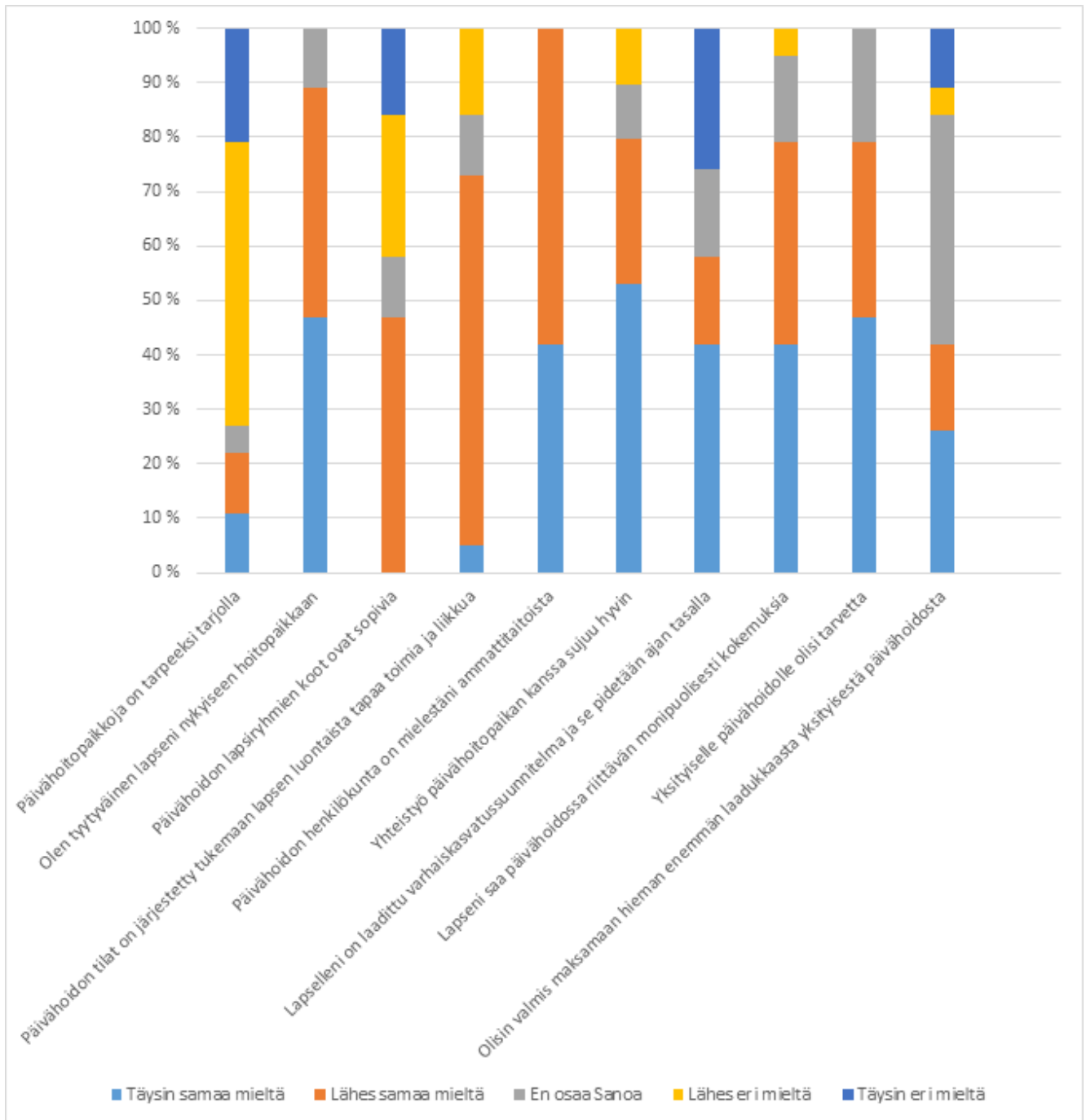
5 HYVINVOINTIYRITTÄJYYSPROJEKTIN TOTEUTUS

Tässä luvussa kerromme yksityiskohtaisesti hyvinvointiyrittäjyysprojektimme toteutuksesta. Avaamme Evijärven lapsiperheille teettämämme strukturoidun kyselyn vastauksia ja käymme läpi laatimaamme liiketoimintasuunnitelmaa.

5.1 Kysely Evijärven lapsiperheille

Liiketoimintasuunnitelmamme kannattavuutta selvitimme Evijärven lapsiperheille suunnatulla strukturoidulla kyselyllä (LIITE 2). Lomakkeessa kysyimme vanhempien ajatuksia mm. nykyisen päivähoiton laadusta, heille tärkeistä arvoista lapsen päivähoitoon liittyen sekä mahdollisen yksityisen päivähoiton tarpeesta. Kysymysten asettelussa otimme huomioon valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman. Olisimme huomioineet kysymyksiä laatiessamme myös Kauhavan kaupungin oman varhaiskasvatussuunnitelman, mutta se oli kyseisellä hetkellä päivityksen alla. Perheiden tavoittamiseen käytimme sosiaalista mediaa. Julkaisimme muutamassa Evijärven sisäisessä Facebook-ryhmässä tiedotteen, jossa kerroimme projektipinnäytetyöstämme ja kyselystä. Tiedotteen lopuksi pyysimme halukkaita ottamaan meihin yhteyttä yksityisviestillä, minkä jälkeen lähetimme heille kysymyslomakkeen.

Strukturoituun kyselyyn vastauksia saimme yhteensä 19 kappaletta. Olimme tyytyväisiä vastausprosenttiin, huomioon ottaen kunnan asukasluvun ja lapsiperheiden määrän. Päivähoitopalveluita käyttäviä perheitä on Evijärvellä tällä hetkellä noin 79 kpl, joten vastausprosentiksi muodostui 24 %. Seuraavassa kuviossa avaamme tarkemmin strukturoidusta kyselystä saatuja tuloksia (KUVIO 3).

KUVIO 3. Strukturoidun kyselyn vastaukset

Vastaajista 74 % oli lähes tai täysin eri mieltä väittämän kanssa, jonka mukaan päivähoitopaikkoja olisi tarpeeksi tarjolla. 89 % koki olevansa tyytyväinen lapsensa nykyiseen päivähoitopaikkaan, loput eivät osanneet sanoa tai lapsi ei ollut kyselyhetkellä päivähoitossa. 47 % vastaajista oli lähes tai täysin eri mieltä siitä, että päivähoitolaisten ryhmien koot olisivat sopivia. Väittämän "päivähoidon tilat on järjestetty tukemaan lapsen luontaista tapaa toimia ja liikkua" kanssa lähes tai täysin samaa mieltä oli 74 % vastaajista. Kaikki vastaajat kokivat päivähoitolaisten henkilökunnan ammattitaitoiseksi. Vastaajista 79 %

oli sitä mieltä, että yhteistyö (lapsen asioista keskustelu, toiveiden kuuntelu, tiedottaminen) päivähoitopaikan kanssa sujuu hyvin. Väittämän "lapselleni on laadittu varhaiskasvatussuunnitelma ja se pidetään ajan tasalla" kanssa lähes tai täysin samaa mieltä oli 63 % vastaajista, 31 % oli lähes tai täysin eri mieltä ja loput eivät osanneet sanoa. Vastaajista 79 % koki, että heidän lapsensa saavat päivähoidossa riittävän monipuolisesti kokemuksia (mm. liikunta, musiikki, askartelu, luonto). Kysyttäessä yksityisen päivähoidon tarpeesta 79 % vastaajista oli lähes tai täysin samaa mieltä siitä, että tarvetta olisi, loput eivät osanneet sanoa. 42 % vastaajista oli lähes tai täysin samaa mieltä väitteen kanssa, että olisi valmis maksamaan hieman enemmän laadukkaasta yksityisestä päivähoidosta, vain 13 % oli lähes tai täysin eri mieltä ja loput eivät osanneet sanoa.

5.2 Liiketoimintasuunnitelma

Liiketoimintasuunnitelma on yrittäjälle tärkeä työkalu. Esimerkiksi rahoittajat haluavat päätöksentekoa helpottaakseen liiketoimintasuunnitelman ja kirjallisen kuvauksen liikeideasta. Liiketoimintasuunnitelman avulla liikeideaa pystytään kehittämään ja sillä todistetaan, että tuotteella tai palvelulla on liiketoimintamahdollisuus. Liiketoimintasuunnitelmassa kerrotaan jäsennellysti yrityksen liikeideasta, toimintatavoista, päämääristä ja toimialan markkinatilanteesta. Liiketoimintasuunnitelman teko on ennen kaikkea henkisen kasvun matka, jolloin varmistuu, kannattaako yritysidea lähteä toteuttamaan, ja jos, niin millä tavalla. Liiketoimintasuunnitelma voi olla myös yrityksen kehittämisen väline. (Viitala & Jylhä 2010, 60–61; Raatikainen 2006, 42.)

5.2.1 Liikeidea ja syy perustamiseen

Liikeideamme on tarjota Evijärven lapsiperheille yksityistä päivähoitoa ryhmäperhepäiväkodissa, jonka pedagogisena painotuksena on draamakasvatus. Syitä perustamiseen on molempien mielenkiinto yrittäjyyttä kohtaan sekä motivaatio ja halu luoda jotakin uutta ja erilaista. Myös tämänhetkinen hoitopaikkojen kysyntä ja tulevaisuuden tarve motivoivat yrittäjyyteen. Tällä hetkellä Evijärvellä toimii yksi päiväkotia, jossa on yksi alle 4-vuotiaiden ryhmä ja yksi 4–5-vuotiaiden ryhmä. Evijärvellä työskentelee lisäksi myös perhepäivähoitajia. Perhepäivähoitajista suurin osa lähestyy eläkeikää, joten hoitopaikat vähenevät entisestään.

5.2.2 Kuvaus palveluista

Liiketoimintasuunnitelmamme kohteena oleva päivähoitoyritys tarjoaa yksityistä päivähoitoa ryhmäperhepäiväkodissa, jossa on 12 kokopäiväistä hoitopaikkaa 0–5-vuotiaille lapsille. Toimintamme pohjautuu draamapedagogiikkaan, joka tukee muun muassa lasten vuorovaikutus-, empatia- ja sosiaalisten taitojen kehitystä. Toimintaamme ohjaavia arvoja ovat lapsilähtöisyys, kodinomaisuus, lasten yksilöllisyyden kunnioittaminen sekä vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukeminen. Haluamme myös tarjota lapsille itse valmistettua, terveellistä ja monipuolista kotiruokaa, mikä draamapedagogiikan lisäksi tuo yrityksellemme lisäarvoa. Toiminnassamme panostamme päivähoidon laatuun, jota arvioimme ja kehitämme jatkuvasti. Evijärvellä ei tarjota tällä hetkellä yksityistä päivähoitoa, joten myös päivähoidon laatu on lisäarvoa tuova tekijä.

Palvelujen kehittäminen tapahtuu jatkuvan kouluttautumisen, lapsilta ja vanhemmilta kerätyn palautteen sekä oman työn reflektoinnin avulla. Palautetta kerätään varhaiskasvatussuunnitelma-keskustelujen yhteydessä ja vapaaehtoinen palautelaatikko löytyy yrityksen eteisestä. Laadun varmistamiseksi me yrittäjät suoritamme draamapedagogiikan perusopinnot, ja työntekijä perehdytetään draamapedagogiikkaan yrittäjien toimesta.

Toimintaamme ohjaavia lakeja ja säädöksiä ovat laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011), varhaiskasvatuslaki (19.1.1973/36), asetus lasten päivähoidosta (16.3.1973/239), lastensuojelulaki (13.4.2007/417), laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002), laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (22.9.2000/812) ja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2005).

Lupia toimintaa varten ei tarvitse hakea, koska emme tarjoa ympärivuorokautista hoitoa. Kirjallinen ilmoitus Evijärven kunnalle riittää. Tilojen suhteen täytyy saada toiminnalle lupa terveystarkastajalta, rakennustarkastajalta ja aluepelastuslaitokselta. Erilaisia sopimuksia meidän tulee solmia ostopalvelusta, osakeyhtiön perustamisesta ja yhtiöjärjestyksestä, tilojen vuokrasta, vedestä ja sähköstä sekä työntekijän palkkaamisesta.

Toimintamme turvaamiseksi tarvitsemme erilaisia vakuutuksia. Me yrittäjät tarvitsemme yrittäjän eläkevakuutukset, eli YEL-vakuutukset. Sovellamme yrityksessämme yksityisen sosiaalipalvelualan työsopimusta. Me yrittäjät nostamme G-palkkataulukon palkkaluokan G26 mukaista palkkaa, joka on 2 528,09 €/kk. Aloittava yrittäjä saa alennusta vakuutusmaksuista, jolloin YEL-vakuutuksen hinta on

18,630 % työtulosta, eli 5181,44 €/vuosi. YEL-vakuutusmaksua voi maksaa myös pienemmän summan, mikä tietenkin vaikuttaa kertyvään eläkkeeseen. Päätimme kumpikin maksaa YEL-vakuutusmaksua 3 500 € vuodessa, jolloin pienennämme yrityksen menoja. Työntekijästämmme maksamme työntekijän eläkevakuutusta, eli TyEL-vakuutusta. Lastenhoitajan palkka on G-palkkataulukon mukaan 1 876,67 €/kk. TyEL-vakuutuksen hinta on 24,70 % työtulosta, eli 5 112,05 €/vuosi. 5,7 % vakuutuksen kokonaissummasta eli 291,40 € on työntekijän eläkemaksua, joka peritään palkasta. Lisäksi tarvitsemme tapaturmavakuutuksen hoitolapsille, työntekijän tapaturmavakuutuksen sekä yritykselle vakuutuksen, joka kattaa omaisuuden, vastuu- ja oikeusturvan ja toiminnan keskeytysvakuutuksen. Lapset vakuutetaan ryhmätapaturmavakuutuksella, jonka hinta on 62 €/vuosi. Työntekijän tapaturmavakuutuksen hinta on noin 307 €/vuosi, ja yrityksen vakuutus on noin 400 €/vuosi. (TAULUKKO 1.)

TAULUKKO 1. Vakuutusten hinnat

Vakuutukset	Yrittäjät	Yritys	Työntekijä	Asiakkaat
Eläkevakuutukset	2 x 3 500 € = 7 000 €/vuosi		5 112,05 €/vuosi	
Tapaturmavakuutukset			n. 307 €/vuosi	62 €/vuosi
Omaisuus-, vastuu- ja oikeusturva ja toiminnan keskeytysvakuutus		n. 400 €/vuosi		
				YHT. 12 881,05 €/vuosi

5.2.3 Arvio markkinoista

Markkina-alueemme on Evijärvi. Kilpailutilanne alueellamme on tällä hetkellä melko olematon. Muita alan palveluntarjoajia ovat Evijärven kunnan päiväkotit ja perhepäivähoitajat. Kilpailuetumme on toimintaperiaatteenamme, joka painottaa lapsilähtöisyyttä. jokaisen lapsen yksilöllisyyden kunnioittamista sekä vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukemista.

Asiakkaitamme ovat Evijärven lapsiperheet. Asiakkaiden päätökseen ostaa palvelu meiltä vaikuttaa enimmäkseen laatu. Laatu käsittää tässä tapauksessa yrityksemme toimintaperiaatteen, henkilöstön pätevyyden, yrityksen tilat ja yrityksellemme lisäarvoa tuovat tekijät. Asiakkaat ohjautuvat meille Evijärven kunnan kautta, jonka kanssa solmimme ostopalvelusopimuksen. Ostopalvelusopimusta ei vielä ole, mutta sopimus olisi yrityksemme ainoa tulonlähde ja toisi yrityksellemme tuloja 187 200 € vuodessa.

Kunnan ja kuntayhtymän hankkiessa palveluita yksityiseltä palveluntuottajalta on sen varmistuttava siitä, että hankittavat palvelut vastaavat sitä tasoa, mitä vaaditaan myös kunnallisilta palveluilta. Toisin sanoen ostettavan palvelun on täytettävä ne vaatimukset, joita edellytetään myös silloin, kun kunta tai kuntayhtymä tuottaa samankaltaista palvelua. Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta asetetun lain mukaan kunta ja kuntayhtymä laativat sopimuksen yksityisen palvelun tuottajan kanssa koskien palveluiden määrää ja korvauksia. Lisäksi hankintalaki velvoittaa kunnan ja kuntayhtymän kilpailuttamaan sellaiset hankinnat, jotka tehdään organisaation ulkopuolelta. Julkisen sektorin ollessa palvelun hankkijana kilpailuttamisen avulla pyritään palvelujen tehostamiseen, palvelujen laadun parantamiseen, yritysten kilpailukyvyyn ja markkinoiden toimivuuden edistämiseen sekä korruption ehkäisyyn. (Uotinen 2016.)

Väestönmuutokset tulevat olemaan toimintamme suurimpia riskejä. Tähän saakka syntyvyys on ollut melko tasaista ja jopa kasvavaa, mutta siinä tulee tapahtumaan muutos lähivuosina. 2010 vuonna asukasluku on ollut 2 874. Vuoden 2020 väestöennuste on 2 791, vuoden 2030 ennuste on 2 699, ja vuoden 2040 väestöennuste on 2 579 asukasta. (Tilastokeskus 2004.)

5.2.4 Myynti- ja markkinointisuunnitelma

Evijärven kunta ostaa yritykseltämme päivähoitopalvelua, joten asiakkaat päätyvät palvelumme piiriin sitä kautta. Yrityksellämme on kotisivut ja Facebook-sivut, joissa tiedotamme mm. vapaista hoitopaikoista ja toiminnastamme. Yrityksen aloittaessa toimintansa järjestämme Avoimet ovet -tapahtuman. Yleisilmeen (logo, fontti jne.) yrityksellemme suunnittelee mainostoimisto. Niin kotisivut kuin Facebook-sivutkin laadimme itse. Kustannuksia markkinoinnista tulee n. 2 000 €, ja ne koituvat heti yrityksen toiminnan alkaessa.

5.2.5 Toimipaikka, ajankäyttö ja laadunvarmistaminen

Yrityksemme toimipaikka on Evijärvi. Toimitilamme sijaitsee vuokratiloissa lähellä keskustaa ja kouluksusta. Evijärven vuokrataso on tällä hetkellä n. 5,77 €/neliö, joten n. 100 neliöisen toimitilamme kokonaisvuokra on n. 577 €/kuukausi.

Yrityksemme palvelee arkisin klo 07-17. Aikaisemmasta tai myöhäisemmästä palveluajasta voidaan sopia asiakkaiden kanssa. Työajat suunnitellaan tarpeen mukaan. Työaika on 8,5 h/pvä. Yritys on kiinni yhden kuukauden kesäloma-aikaan. Muina sesonkiaikoina yritys on auki tarpeen mukaan. Sairastapauksissa lapset ovat kunnallisessa varahoitopaikassa.

Toiminnassamme noudatamme niin yrityksemme omaa kuin kunnallista ja valtakunnallistakin varhaiskasvatussuunnitelmaa. Lapsille laaditaan omat varhaiskasvatussuunnitelmat, joita päivitetään säännöllisesti. Asiakastyytyväisyys tulee esiin vanhempien kanssa puolivuositain käytävissä lasten varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluissa.

5.2.6 Johto ja organisaatio

Yritysmuotomme on osakeyhtiö. Osakeyhtiö on monimutkaisempi perustaa kuin toiminimi, avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, mutta osakkeenomistaja ei myöskään ole varsinaisesti vastuussa yhtiön sitoumuksista. Valitsimme yritysmuodon sillä perusteella, että halusimme minimoida henkilökohtaiseen elämäämme kohdistuvat riskit. Osakeyhtiössä emme vastaa yhtiön toiminnasta ja veloista henkilökohtaisella omaisuudellamme, vaan sijoittamamme pääoman kautta. Yksityisessä osakeyhtiössä osakepääoman tulee olla vähintään 2 500 €. Me sijoitamme kumpikin 2 500 €, eli yhtiömme osakepääoma on tällöin 5 000 €. Omistamme osakeyhtiöstä kumpikin 50 % ja vastuu jakautuu puoliksi. Me yrittäjät myös muodostamme yrityksemme hallituksen, ja varajäsenenä hallituksessa toimii lähipiiriimme kuuluva henkilö.

Työskentelemme kumpikin itse yrityksessämme. Olemme ammatiltamme sosionomeja, ja meillä kummallakin on lastentarhanopettajan kelpoisuuden lisäksi työkokemusta päiväkodissa työskentelystä. Lisäksemme palkataan yksi vakituinen työntekijä, joka on ammatiltaan joko lastenhoitaja, lastenohjaaja tai lähihoitaja. Sovellamme yrityksessämme yksityisen sosiaalipalvelualan työehtosopimusta, jonka mukaan työntekijän palkka on 1 876,67 €/kk, josta meille kertyy sivukuluja 422,63 €/kk.

Yrityksessämme teemme yhteistyötä Kauhavan varhaiskasvatusjohtajan kanssa, koska Evijärven päivähoitopalvelut organisoi Kauhavan kaupunki. Lisäksi toimimme yhteistyössä perhepäivähoidon ohjaajan kanssa.

5.2.7 Taloudelliset ennusteet

Yrityksen palkanmaksun hoidamme itse, samoin osa kirjanpidosta hoidetaan omatoimisesti, jolloin saamme samalla hyvän katsauksen yrityksemme taloudesta. Loput kirjanpidosta ulkoistetaan Evijärven Tilitoimisto Ay:lle. Toinen meistä yrittäjistä on suorittanut liiketalouden perustutkinnon ja on työskennellyt tilitoimistossa kirjanpitäjänä, joten kokemusta taloushallinnosta löytyy. Taloushallinnosta kuluja koituu kuukaudessa n. 150 €.

Toiminnan käynnistysvaiheen kannalta välttämättömiä kuluja ovat osakeyhtiön perustamisesta koituvat kulut (osakepääoma 5 000 €, perustamisilmoitus kaupparekisteriin 330 €), vuokratilojen muutostyöt (pintaremontointi ja turvavarusteet n. 2 000 €), hoitolapsille sängyt, ruokailuvälineet, virikkeet sekä mahdolliset syöttötuolit jne. (n. 1 500 €, koska hankimme nämä ulkomaisista verkkokaupoista), piha-alueen rajausta (aidoitus talkootyöllä, materiaali n. 2 000 €) ja ulkoleikkipaikka (keinu, hiekkalaatikko, ulkolelut, kiipeilyteline n. 500 €).

Yrityksessämme olemme määritelleet yhden lapsen hoitopäivän ostopalveluhinnaksi 65 €, eli 1 300 €/kk. Hinta koostuu ylläpito-, vakuutus-, palkka- ja vuokratuloista. Kunnallisessa päivähoidossa lapsen hoitokuukauden hinnaksi määritellään noin 1 000 €, mutta hinnassa ei ole otettu huomioon kaikkia kuluja, joten se ei ole totuudenmukainen. Kunnalta laskutetaan 1 300 € x 12 eli 15 600 €/kk (hoitolapsia on 12 hlöä).

Haemme Pop-pankilta yrityslainaa 10 000 € kolmen vuoden laina-ajalla. Omia säästöjämme sijoitamme toimintaamme 15 000 €. Lisäksi haemme starttirahaa oman palkanmaksun tueksi. Starttirahaa on mahdollista saada n. 700 €/kk.

5.2.8 SWOT-analyysi

SWOT-analyysin avulla voidaan arvioida yrityksen vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia. SWOT-analyysi on monipuolinen työkalu yrityksen voimavarojen ja kehitysmahdollisuuksien kartoit-

tamiseen. Analyysi tehdään yleensä jo yrityksen suunnitteluvaiheessa, mutta sitä voi käyttää myös yrityksen kehittämiseen erilaisissa tilanteissa. Suurimman hyödyn yritys saa SWOT-analyysia tehdessä käydystä keskustelusta, jossa yhdessä asioita nostetaan esille ja selkiytetään. (Viitala & Jylhä 2010, 59.)

TAULUKKO 2. SWOT-analyysi yritysideasta

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> - Palveluiden laatu - Draamakasvatus - Pieni lapsiryhmä - Itse valmistettu ruoka - Yrittäjien hyvä varhaiskasvatusosaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Yrittäjien kokemattomuus yrittäjyydestä - Palveluiden hinnoittelu
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> - Hoitopaikkojen tarve kasvaa, johtuen perhepäivähoitajien eläköitymisestä - Toimitilojen keskeinen sijainti - Ostopalvelujen lisääntyminen kunnassa sote-uudistuksen myötä - Ostopalvelujen lisääntymisen myötä mahdollisuus laajentaa toimintaa päiväkodiksi 	<ul style="list-style-type: none"> - Kunta ei käytä ostopalveluja - Väestönmootokset

Nostimme yrityksemme vahvuuksiksi palveluiden laadun, draamakasvatuksen, lapsiryhmän pienen koon, itse valmistetun ruoan sekä yrittäjien hyvän varhaiskasvatusosaamisen. Palveluidemme laadun varmistaminen tapahtuu noudattamalla omaa, valtakunnallista ja kunnallista varhaiskasvatussuunnitelmaa, vasu-keskusteluiden avulla, toimivalla ja avoimella yhteistyöllä vanhempien kanssa sekä jatkuvalla kouluttautumisella. Evijärvellä toimii tällä hetkellä vain yksi kunnallinen päiväkotiki sekä perhepäivähoitajia, joten draamakasvatuksen ja itse valmistetun, terveellisen ja monipuolisen ruoan avulla erotumme joukosta. Koska yrityksemme on ryhmäperhepäiväkotiki, hoitopaikkoja on vain 12. Pieni lapsiryhmä tukee lapsilähtöisyyttä ja lapsen yksilöllisyyttä. Pyrimme myös järjestämään päivän toiminnalliset hetket neljän lapsen pienryhmissä. Vahvuuksiamme on myös hyvä varhaiskasvatusosaaminen. Meillä molemmilla yrittäjillä on tuore koulutus takana sekä motivaatiota toteuttaa hyvää ja laadukasta varhaiskasvatusta. Pidämme osaamistamme yllä jatkuvalla kouluttautumisella.

Yritysidean heikkouksina pidämme meidän yrittäjien kokemattomuutta yritystoiminnasta ja palveluidemme hinnoittelua. Olemme määritelleet yhden lapsen hoitopäivän hinnaksi 65 € eli 1 300 €/kk, mikä saattaa olla kunnalle liian korkea hinta. Hinnoittelussa on otettu huomioon tilojen vuokra, vakuutukset ja palkkakustannukset.

Yritysidean kehittämismahdollisuuksiksi näemme hoitopaikkojen kasvavan tarpeen ja toimitilojemme keskeisen sijainnin. Evijärven perhepäivähoitajista suurin osa alkaa lähestyä eläkeikää, ja hoitopaikkojen tarve kasvaa. Sote-uudistuksen myötä myös ostopalvelujen käyttö kunnissa saattaa lisääntyä, mikä on yrityksemme kannalta suotuisa muutos. Sen myötä myös ryhmäperhepäiväkodin laajentaminen päiväkodiksi olisi mahdollista.

Väestönmuutokset ovat suurin uhka yrityksellemme. Syntyvyys vielä tähän saakka on ollut melko tasaista ja muutamina vuosina jopa kasvavaa, mutta siinä tulee tapahtumaan käänös lähivuosina. 2010 vuonna asukasluku on ollut 2 874. Vuoden 2020 väestöennuste on 2 791, vuoden 2030 ennuste on 2 699, ja vuoden 2040 väestöennuste on 2 579 asukasta. (Tilastokeskus 2004.) Mahdollinen uhka saattaa olla myös se, että kunta ei käytä ostopalveluja. Yritysideamme ei voi silloin toteuttaa, koska kaikki tuotto perustuu ostopalvelusopimukseen. (TAULUKKO 2.)

5.3 Draamapedagogiset interventiot

Hyvinvointiyrittäjyysprojektimme toiminnallisen osuuden toteutimme yksityisessä päiväkodissa, Päiväkotimäki Pullassa Lapualla. Kysyimme yhteistyökumppaniksemme juuri tätä päiväkotia siksi, että Päiväkotimäki Pullalla ei ollut käytössään mitään tiettyä pedagogista painotusta. Ajattelimme, että he voisivat innostua toteuttamiemme interventioiden (LIITE 7) ja draama-asiakirjan (LIITE 9) avulla sisällyttämään draamapedagogiset menetelmät osaksi varhaiskasvatussuunnitelmaansa ja toimintaansa.

5.3.1 Draamapedagogisten interventioiden tarkoitus

Interventioiden aiheena oli draamapedagogiset menetelmät, koska yritysideamme on perustaa yksityinen ryhmäperhepäiväkotimäki, jonka pedagogisena painoituksena on draama. Halusimme kokeilla draamapedagogisia menetelmiä käytännössä, syventää varhaiskasvatusosaamistamme, kehittää ohjaustaitojamme sekä viedä draamapedagogiset menetelmät osaksi Päiväkotimäki Pullan varhaiskasvatussuunnitelmaa ja toimintaa.

Draaman avulla luodaan perusta lapsen hyvälle itsetunnolle, vahvistetaan kielellistä ilmaisua sekä rohkaistaan fyysiseen kokonaisilmaisuun, kuten esiintymiseen. Antamalla mahdollisuuden fantasian käyttöön ja ohjaamalla valintojen tekemiseen ja pohtivaan ajatteluun, lapsen luontaiset ominaisuudet, kuten mielikuvitus, luovuus, uteliaisuus ja kokeilunhalu vahvistuvat. (Helenius ym. 2000, 27.) Lasten itsetuntoa ja itseilmaisua vahvistaaksemme tavoitteenamme oli opettaa heille erilaisia draaman menetelmiä, kuten leikki, teatteri ja musiikki. Tavoitteenamme oli rohkaista ja saada lapset osallistumaan draamatoimintaan interventioiden avulla sekä antaa päiväkodin henkilökunnalle esimerkkejä, kuinka käyttää draamapedagogiikkaa toiminnan suunnittelussa.

5.3.2 Draamapedagogisten interventioiden sisältö

Ensimmäisen intervention tavoitteena oli erilaisten leikkien ja laulujen kautta tutustua lapsiryhmään ja tutustuttaa lapset meihin. Tutustumisleikit auttoivat purkamaan suurimman jännityksen ryhmän sisällä. Leikkiessä opimme lasten nimet ja myös lapsille jäi mieleen meidän nimet ja kasvot. Myös toisessa interventiossa jatkoimme tutustumista. Intervention tavoitteena oli rohkaista lapsia heittäytymään leikkiin musiikin avulla sekä tuoda henkilökunnan tietoon, että draamapedagogiikkaa voi toteuttaa myös perinteisten menetelmien, kuten leikin ja musiikin kautta. Kolmas interventio rakentui pöytäteatterin ympärille. Toiminnan tavoitteena oli opettaa lapsille pöytäteatteria ja saada heidät osallistumaan toimintaan. Tavoitteena oli saada lapset ilmaisemaan itseään pöytäteatterin avulla. Neljännessä interventiossa sadutimme lapsia heidän itse valitsemastaan aiheesta. Toiminnan tavoitteena oli rohkaista lapsia kertomaan ajatuksiaan ja ilmaisemaan itseään. Viides interventiomme oli roolileikki, jossa tavoitteena oli rohkaista lapsia ilmaisemaan itseään heittäytymällä sadun rooleihin. Kuudennen intervention tavoite oli kerätä palautetta toteutetuista interventioista, niin lapsilta kuin päiväkodin henkilökunnaltakin. Järjestimme intervention ulkotiloissa. Tavoitteena oli saada palautetta toiminnastamme sekä interventioiden sisällöistä, suunnittelusta ja toteutuksesta. Tavoitteenamme oli käyttää palautetta tavoitteidemme täyttämisen arvioinnissa. Lisäksi jätimme laatimamme draama-asiakirjan päiväkodin käyttöön. Kuudennen intervention aluksi leikimme muutamia ulkoleikkejä, joissa oli teemana tunteet.

6 HYVINVOINTIYRITTÄJYYSPROJEKTIN EETTISET RATKAISUT

Ennen hyvinvointiyrittäjyysprojektimme käynnistämistä haimme tutkimuslupaa sekä Centria ammatti-korkeakoululta että Päiväkotimärjällä. Opinnäytetyösopimukset allekirjoitimme kummankin yhteistyökumppanin kanssa kesällä 2016. Päiväkotimärjällä toteuttamistamme draamapedagogisista interventioista informoimme lasten vanhempia etukäteen esittelykirjeellä. Kirjeessä esittelimme itsemme, pääkohdat projektistamme sekä interventioiden tarkoituksen. Toteuttaessamme draamapedagogisia interventioita niistä saamamme aineisto tuli vain meidän käyttöömme. Interventioista laatiimme asiakirja, joka sisältää sadutus-intervention tuotoksia, tuli vain meidän ja Päiväkotimärjällä käyttöön. Asiakirjaan painetuista tarinoista on pyydetty julkaisulupa sadutukseen osallistuneilta lapsilta.

Suunnitellessamme hyvinvointiyrittäjyysprojektia otimme huomioon lasten ikä- ja kehitystason sekä jokaisen lapsen yksilöllisyyden. Suunnittelimme siis interventiot niin, että jokainen ryhmän lapsi pääsi halutessaan osallistumaan.

Evijärven lapsiperheille teetetyin sähköisen kyselyn teettämiseen ja Evijärvi-käsitteen käyttämiseen opinnäytetyössämme kysyimme lupaa Evijärven kunnan sivistystoimesta sähköpostitse. Lapsiperheille teetetyin kyselyn vastaukset käsitelimme luottamuksellisesti. Perheet vastasivat kyselyyn nimettömästi. Vastaukset tulivat vain meidän tietoomme ja analysoituamme ne hävitimme lomakkeet.

7 HYVINVOINTIYRITTÄJYYSPROJEKTIN TULOSTEN ARVIOINTI

Tässä kappaleessa arvioimme hyvinvointiyrittäjyysprojektimme tuloksia. Arvioinnissa otamme huomioon koko projektimme kulun projektisuunnitelmasta tavoitteiden toteutumiseen saakka.

7.1 Projektisuunnitelman arviointi

Projektisuunnitelmamme hyväksyttiin elokuussa 2016. Suunnitelma ohjasi meitä koko hyvinvointiyrittäjyysprojektimme ajan, eikä suunnitelmaan tullut suuria muutoksia.

Tavoitteita jouduimme hieman tarkentamaan, koska ne painottuivat liikaa varhaiskasvatuksen kontekstiin ja yritystoiminnan osalta tavoitteet olivat vähäisiä. Liiketoimintasuunnitelma oli keskeinen osa hyvinvointiyrittäjyysprojektiamme, joten lisäsimme yritystoimintaa koskevia tavoitteita. Projektisuunnitelmassa määrittelimme yhdeksi tavoitteeksi draamapedagogiikan viemisen osaksi Päiväkoti marjaPullan toimintaa ja varhaiskasvatussuunnitelmaa, mutta muutimme sitä koskemaan draamapedagogisia menetelmiä, sillä draamapedagogiikka oli liian laaja käsite.

Laatimassamme hyvinvointiyrittäjyysprojektin aikataulussa (LIITE 2) pysyimme muilta osin, mutta tutkimusluvan saimme suunnitelmasta poiketen vasta syyskuussa 2016, vain muutamia päiviä ennen ensimmäistä sovittua interventiota. Liiketoimintasuunnitelman laatiminen ja opinnäytetyöraportin kirjoittaminen viivästyivät alkuperäisestä suunnitelmasta, mutta opinnäytetyö valmistui kuitenkin aikataulun mukaisesti. Projektisuunnitelmassa pidimme suurimpana riskinä aikataulun pettämistä.

Budjetiksemme (LIITE 2) olimme laskeneet 185 €, sisältäen matkakulut, tulostuspaperin, tulostusmuuten, interventioiden tarvikkeet ja oman aikamme. Oma aikaamme projektin suunnitteluun, toteuttamiseen ja raportin laatimiseen kului noin 400 tuntia. Budjetti ylittyi noin 30 €:lla, koska jouduimme ostamaan pöytäteatteri- ja roolileikkitarvikkeita.

7.2 Kyselyn vastausten analysointi

Evijärven lapsiperheille teettämässämme kyselyssä vastaajat kokivat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta erittäin tärkeiksi sellaiset arvot, jotka ohjaavat oman päiväkotimme toimintaa. Samalla kyseiset arvot (mm. terveellinen ja monipuolinen kotiruoka sekä pienet lapsiryhmäkoot) eivät toteudu yhtä hyvin esimerkiksi suuremmassa päiväkodissa. Arvot toimivat siis yrityksemme vahvuutena.

Heikkoudeksi yritystoiminnassamme kyselyn perusteella muodostuisi se, että vain vajaa puolet vastaajista olisi valmiita maksamaan hieman enemmän laadukkaasta yksityisestä päivähoidosta.

Suurimpana mahdollisuutena yritystoiminnallemme osoittautuu tämän hetkinen päivähoitopaikkojen niukka tarjonta. Lisäksi lähes puolet kyselyyn vastaajista olivat tyytymättömiä päivähoidon lapsiryhmien kokoon, mikä näyttäytyy siis myös oman yrityksemme vahvuutena, ryhmäperhepäivähoidon pienten lapsiryhmien vuoksi. Myös vastaajien kokemus yksityisen päivähoidon tarpeesta on mahdollisuus yritystoiminnallemme. Vain vähän yli puolet vastaajista kertoi, että heidän lapselleen on laadittu varhaiskasvatussuunnitelma ja että se pidetään ajan tasalla. Mielestämme se on merkittävä mahdollisuus omaa yritystoimintaamme ajatellen, sillä jokaisen lapsen henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman laadinta ja päivittäminen ovat tärkeä laatutekijä varhaiskasvatuksessa.

Yritystoimintaamme uhkaavia tekijöitä kyselyn perusteella ovat vastaajien tyytyväisyys lapsen nykyiseen päivähoitopaikkaan, päivähoidon puitteisiin, päivähoidon henkilökunnan ammattitaitoon sekä yhteistyöhön päivähoidon kanssa. Lisäksi vastaajista enemmistö koki, että lapsi saa tällä hetkellä päivähoidossa riittävän monipuolisesti kokemuksia, kuten liikunta, musiikki, askartelu ja luonto. (TAULUKKO 3.)

TAULUKKO 3. SWOT-analyysi strukturoidun kyselyn vastauksista

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> - tärkeäksi koetut asiat päivähoitossa: <ul style="list-style-type: none"> · kodinomaisuus · lapsilähtöisyys · terveellinen ja monipuolinen kotiruoka · vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukeminen · lapsen yksilöllisyyden kunnioittaminen · ammattitaitoinen ja pätevä henkilökunta · turvalliset ja toimivat tilat · pienet lapsiryhmäkoot 	<ul style="list-style-type: none"> - yksityisen päivähoiton kalliimmat kustannukset
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> - pula päivähoitopaikoista - nykyiset liian suuret lapsiryhmät - yksityisen päivähoiton tarve - varhaiskasvatussuunnitelman laadinta ja päivittäminen 	Tyytyväisyys.. <ul style="list-style-type: none"> · lapsen nykyiseen päivähoitopaikkaan · nykyisten päivähoitopaikkojen puitteisiin · nykyisen henkilöstön ammattitaitoon · yhteistyöhön nykyisen päivähoitopaikan kanssa · päivähoiton lapselle tarjoamiin monipuolisiin kokemuksiin

7.3 Liiketoimintasuunnitelman kannattavuuden arviointi

Yrityksemme tulee tuottamaan yksityistä päivähoitoa ostopalveluperiaatteella. Tässä tapauksessa ostopalvelusopimus on yrityksemme ainoa tulonlähde, ja se toisi yrityksellemme tuloja n. 187 200 €/vuosi.

Kilpailutilanne on selkeästi yrityksemme vahvuus tällä hetkellä, sillä muut palveluntarjoajat ovat Evijärven kunnan päiväkotit ja perhepäivähoitajat. Niin päiväkodissa kuin perhepäivähoidossakin hoitopaikat ovat jatkuvasti täynnä, ja uusia perhepäivähoitajia yritetään rekrytoida jatkuvasti. Oma asemaamme kilpailutilanteessa nostaa toimintaperiaattemme, joka korostaa lapsilähtöisyyttä, jokaisen lapsen kunnioittamista omana yksilönään sekä vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukemista.

Liiketoimintamme kannattavuuteen tulee tulevaisuudessa suurimpana tekijänä vaikuttamaan väestömuutokset. Viime vuosiin saakka syntyvyys kunnassa on ollut melko tasaista, mutta tulee lähivuosina hiipumaan. Evijärven asukasluku vuonna 2010 on ollut 2 874, vuoden 2020 väestöennuste on 2 791,

vuoden 2030 ennuste on 2 699, ja vuoden 2040 väestöennuste on 2 579 asukasta. Väestöennusteeseen vaikuttaa syntyvyyden lisäksi muuttoliike.

Jotta liiketoimintamme olisi kannattavaa, olemme määritelleet yhden lapsen hoitopäivän hinnaksi 65 €, eli 1 300 €/kk. Hinta koostuu ylläpito-, vakuutus-, palkka- ja vuokratuloista. Kunnallisessa päivähoitossa yhden lapsen päivähoitokuukauden hinnaksi on määritelty n. 1 000 €, mutta summa ei ole totuudenmukainen, sillä siinä ei ole otettu huomioon kaikkia kuluja. On siis hyvin epätodennäköistä, että kunta suostuisi ostamaan palveluamme määrittelemäämme hintaan.

Hyödyimme taloudellisesti siitä, että toisella meistä yrittäjistä on liiketalouden tutkinto taustalla ja kokemusta taloushallinnosta. Sen myötä kykenemme hoitamaan mm. yrityksen palkanmaksun ja osan kirjanpidosta itse. Tällä tavalla pysymme myös paremmin selvillä yrityksen taloudesta.

Yritystoimintamme kannattavuuteen vaikuttaa siis se, suostuuko Evijärven kunta ostamaan palveluamme pyytämäämme hintaan.

7.4 Draamapedagogisten interventioiden arviointi

Olimme yhteydessä Päiväkotia marjaPullan perustajaan useaan otteeseen kesäkuun 2016 jälkeen interventioiden aikataulun suunnittelun merkeissä. Sovimme yhteydenottojen aikana myös interventioiden kohderyhmäksi viisitoista 3–5-vuotiaasta lasta. Päädyimme järjestämään kaikki kuusi interventiota neljän viikon jaksossa, eli kaksi interventiota viikossa, koska halusimme, että lapset kokisivat toimintamme yhtenäiseksi ja johdonmukaiseksi. Olimme määritelleet jokaiselle interventiolle omat tavoitteensa, joiden toteutumista seurasimme dokumentoimalla kaikki interventiot ennalta laadittuihin dokumentointilomakkeisiin (LIITE 7). Interventiot toteutimme kaikki samalla kaavalla; toisen ohjatessa lapsiryhmää, toinen havainnoi ja dokumentoi havaintonsa lomakkeelle. Jokaiselle yksittäiselle interventiolle asetetut tavoitteet ja arvioinnit löytyvät liitteistä. Arvioimme luvuissa 7.4.1, 7.4.2 ja 7.4.3 asettamiemme kokonaistavoitteiden toteutumista interventioiden osalta tekemiemme havaintojen sekä varhaiskasvatuksen ydinkompetenssien kautta. Luvussa 7.5 avaamme lapsilta ja henkilökunnalta saadut palautteet ja arvioimme tavoitteiden toteutumista vastausten perusteella.

7.4.1 Toiminnallisten tavoitteiden arviointi

Toiminnallinen tavoitteemme oli rohkaista ja osallistaa lapsia draamatoimintaan, antaa PäiväkotimäryPullan henkilökunnalle esimerkkejä draamapedagogisten menetelmien käyttämisestä päiväkodin toiminnassa ja herättää henkilökunnan mielenkiinto draamapedagogisia menetelmiä kohtaan. Itsellemme olimme asettaneet toiminnalliseksi tavoitteeksi interventioiden onnistuneen suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin sekä hyvinvointiyritytyteen perehtymisen.

Havaintojemme perusteella tavoitteemme lasten rohkaisusta ja osallistamisesta draamatoimintaan täytyivät. Lapset olivat osallisena kaikessa toiminnassa ja he heittäytyivät rohkeasti erilaisiin rooleihin draamaleikeissä. Kahden ensimmäisen intervention tavoitteena oli purkaa jännitystä, tutustuttaa lapset meihin ja rohkaista lapsia draamatoimintaan.

PäiväkotimäryPullan henkilökuntaa oli läsnä jokaisessa interventiossa, kävimme keskustelua draaman eri menetelmistä ja toimme heidän tietoonsa, että draamaa voi toteuttaa myös perinteisten menetelmien, kuten lorujen ja laululeikkien avulla. Päiväkodin henkilökunta osallistui myös aktiivisesti toimintaan lasten kanssa, ja henkilökunta oli apuna kokoamassa lapsiryhmän paikalle aina toiminnan alkaessa. Näiden havaintojemme perusteella arvioimme, että tavoitteemme organisaation osalta täytyivät.

Myös itsellemme asettamamme toiminnalliset tavoitteet täytyivät. Perehdyimme hyvinvointiyritytyteen kirjallisuuden avulla ja haastatteleamalla toista PäiväkotimäryPullan perustajaa. Interventioiden sisällöt olimme osanneet suunnitella onnistuneesti, huomioiden lasten ikä- ja kehitystason. Tämän kykenimme havainnoimaan lasten osallistumisesta, innostuneisuudesta ja keskittymisestä toimintoihin. Olemme kumpikin työskennelleet päiväkodissa eri-ikäisten lasten kanssa, ja uskomme, että työkokemuksesta oli hyötyä interventioiden suunnittelussa. Aikaa olimme alun perin varanneet tunnin yhtä interventiota kohden, mutta sovelsimme aikaa sisältöjen mukaisesti. Järjestimme viimeisen intervention ulkotiloissa nähdäksemme erilaisten tilojen vaikutukset toiminnan suunnittelussa. Intervention järjestäminen ulkotiloissa oli selvästi haasteellisempaa. Usein ulkoilu on lapsille kohokohta päiväkodissa, joten heidän voi olla vaikeaa keskittyä ohjattuun toimintaan. Joidenkin lasten kohdalla levottomuus korostui ulkotiloissa.

7.4.2 Oppimis- ja prosessitavoitteiden arviointi

Oppimistavoitteenamme oli opettaa lapsille ja Päiväkotimäki Pullan henkilökunnalle erilaisia draaman menetelmiä. Oppimistavoitteena meille itsellemme oli varhaiskasvatuksen ydinkompetenssien kehittäminen, suunnittelu- ja ohjaustaitojen kehittäminen sekä liiketoimintasuunnitelman laatiminen.

Havaintojemme ja saamamme palautteen perusteella lapset ja Päiväkotimäki Pullan henkilökunta oppivat erilaisia draaman menetelmiä. Lapset kertoivat palautteessaan oppineensa pöytäteatteria. Pöytäteatteri oli lapsille vieras menetelmä. Sadutuksesta lapset innostuivat niin, että osa halusi kertoa useamman sadun. Lapset olivat mielissään, kun luimme sadut lopuksi ääneen koko ryhmälle. Päiväkodin henkilökunta nosti roolileikin, tunneleikkejä sekä pöytäteatterin tärkeimmiksi menetelmiksi, joita he olivat oppineet.

Interventioiden suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin myötä suunnittelu- ja ohjaustaitomme ovat kehittyneet. Tämän voi havaita onnistuneesta interventioiden ajankäytön ja sisältöjen suunnittelusta sekä kyvystä mukautua yllättäviin tilanteisiin sujuvasti. Olemme kehittäneet sosionomin (amk) varhaiskasvatuksen ydinosaamista asiakastyön osaamisen alueella suunnittelemalla, toteuttamalla ja arvioimalla pedagogisesti mielekästä toimintaa lapsille ja huomioimalla tässä varhaiskasvatuksen keskeiset periaatteet. Huomioimme kaikessa toiminnassamme lapsen edun ja lapsen yksilölliset sekä lapsiryhmän tarpeet. Eettisen osaamisen alueella kehitimme osaamistamme tekemällä lapsen asemaa ja tarpeita näkyväksi ja kuuluvaksi draamamenetelmien avulla Päiväkotimäki Pullan arjessa ja toiminnassa. Kaiken toimintamme lähtökohtana oli lapsilähtöisyyden periaatteet. Liiketoimintasuunnitelman laatimista varten saimme asiantuntija-apua Päiväkotimäki Pullan toiselta perustajalta sekä Uusyrityskeskus Firmaxilta. Liiketoimintasuunnitelma valmistui tammikuussa 2017, joten myös tavoitteemme sen laatimisesta täyttyi.

7.4.3 Tulostavoitteiden arviointi

Tulostavoitteitamme olivat lasten osallisuuden ja tunne- ja itseilmaisun lisääminen Päiväkotimäki Pullan arjessa. Tavoitteemme oli myös saada draamapedagogiset menetelmät osaksi Päiväkotimäki Pullan toimintaa ja varhaiskasvatussuunnitelmaa. Itsellemme asetettuja tulostavoitteita olivat valmis opinnäytetyö ja liiketoimintasuunnitelma, draamapedagogisen työotteen ja varhaiskasvatuksen ydinkompetenssien sisäistäminen sekä perustiedot hyvinvointialan yrittäjyydestä, yrityksen perustamisesta ja päiväkodin perustamisen edellytyksistä.

Lapset saivat interventtioiden myötä kattavasti välineitä tunne- ja itseilmaisuun. Voimme myös todeta, että interventtioiden aikana lasten osallisuus sekä tunne- ja itseilmaisu lisääntyivät Päiväkoti marjaPullan arjessa. Lapset olivat halukkaita esiintymään ja heittäytymään toimintaan. Tunneleikeissä opetimme erilaisten tunteiden ilmaisua. Havaintojemme perusteella lapset ymmärsivät hyvin erilaisten tunteiden erot. Tunne- ja itseilmaisun lisäämistä Päiväkoti marjaPullan arjessa on vaikea arvioida. Draamapedagogisten interventtioiden avulla olemme tuoneet Päiväkoti marjaPullan henkilökunnan tietoon, että draaman menetelmin voidaan lisätä lasten tunne- ja itseilmaisua. Palautteista saadun tiedon mukaan Päiväkoti marjaPulla aikoo hyödyntää draaman menetelmiä toiminnassaan. Jos näin tapahtuu, niin lasten osallisuus ja tunne- ja itseilmaisu varmasti lisääntyvät.

Palautteet avaamme ja arvioimme erikseen seuraavassa luvussa, mutta organisaatiolle asetettua tulostavoitetta ei voi arvioida muuten kuin palautteen perusteella. Tavoitteenamme oli, että Päiväkoti marjaPulla ottaisi draamapedagogiset menetelmät osaksi sekä toimintaansa että varhaiskasvatussuunnitelmaansa. Päiväkoti marjaPullan toisen perustajan kanssa käydyissä keskusteluissa nousi esiin halukkuus sisällyttää draamapedagogiset menetelmät varhaiskasvatussuunnitelmaan. Palautteessa henkilökunta kertoo ottavansa menetelmät osaksi toimintaansa ja hyödyntävänsä oppimaansa toiminnan suunnittelussa. Mielestämme voimme sillä perusteella katsoa tavoitteemme toteutuneen.

Omalta osaltamme tavoitteena oli valmis opinnäytetyö ja liiketoimintasuunnitelma. Liiketoimintasuunnitelman saimme valmiiksi tammikuussa 2017 ja opinnäytetyön toukokuussa 2017. Tavoitteinamme olivat myös draamapedagogisen työotteen sisäistäminen, varhaiskasvatuksen ydinkompetenssien sisäistäminen sekä perustiedot hyvinvointialan yrittäjyydestä, yrityksen perustamisesta ja päivähoitoyrityksen perustamisen edellytyksistä. Kirjallisuuden sekä interventtioiden suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin kautta olemme mielestämme sisäistäneet draamapedagogisen työotteen hyvin, ottaen huomioon hyvinvointiyrittäjyysprojektin tiiviin kokonaisaikataulun. Interventtioiden suunnittelun ja toteutuksen myötä syvensimme taitojamme sosionomin (amk) varhaiskasvatuskompetenssien asiakastyöosaamisen, eettisen osaamisen sekä kriittisen ja osallistavan yhteiskuntaosaamisen osa-alueilla. Kykymme arvioida lasten yksilöllisiä tarpeita, niin yksilönä kuin ryhmätasolla, on kehittynyt. Olemme sisäistäneet varhaiskasvatuksen keskeiset periaatteet ja osaamme soveltaa niitä suunnitellessamme, toteuttaessamme ja arvioi-
dessamme toimintaa, joka on pedagogisesti mielekästä lapsille. Eettiseen osaamisen saralla lapsilähtöinen ajattelumme ja lapsuuden ainutkertaisuuden ymmärtäminen syventyi. Interventtioiden kautta myös lisäsimme lasten osallisuutta päiväkodin arjessa, mikä kuuluu yhtenä osana kriittisen ja osallistavan yhteiskuntaosaamisen alueelle. Kirjallisuuden, asiantuntija-avun ja liiketoimintasuunnitelman laatimisen

kautta saimme hyvät perustiedot yrityksen perustamisen eri vaiheista, hyvinvointiyrittäjyydestä yleisesti sekä päivähoitoyrityksen perustamisen edellytyksistä.

7.5 Palaute interventioista lapsilta ja henkilökunnalta

Keräsimme lapsilta palautteen haastattelemalla ja sovelsimme ilmekortteja palautteen otossa. Kysyimme lapsilta heidän mielipidettään järjestämistämme interventiosta, joita nimitimme lasten kuullen hetkiksi. Kaikki lapset vastasivat pitäneensä interventioista. Seuraavaksi kysyimme, mikä heistä oli ollut mukavinta ja miksi. Lapset vastasivat pitäneensä eniten roolileikki-interventiosta, koska silloin sai pukeutua eri rooliasuihin ja vaihdella rooleja. Parhaiten lapsille oli jäänyt mieleen sadutus-interventio ja heidän tekemänsä tarinat, jotka luettiin lopuksi koko lapsiryhmälle. Lapset kertoivat pöytäteatterin olleen heille uusi asia, jonka he olivat oppineet interventioiden aikana. Kukaan lapsista ei keksinyt yhtään asiaa, josta he eivät olisi pitäneet interventioissa. Lapset toivoivat, että päiväkodissa olisi useammin mahdollista leikkiä roolileikkejä ja pukeutua roolivaatteisiin.

Päiväkodin henkilökunnalle jätimme palautekyselylomakkeen viimeisessä interventiossa. Jätimme myös palautuskuoren, jolla he saivat palauttaa täytetyn lomakkeen meille tutustuttuaan ensin draamaasiakirjaan ja keskusteltuaan keskenään interventioista. Palautekyselyssä henkilökunta oli vastannut kysymykseemme lasten ikä- ja kehitystason ja yksilöllisyyden huomioimisesta, että olimme huomioineet myös pienimmät lapset interventioissa ja interventiot sopivat ohjattavan ryhmän ikä- ja kehitystasolle. Kysymykseemme interventioiden ohjauksen onnistumisesta henkilökunta oli vastannut, että interventioissa oli riittävästi väljyyttä, jolloin lasten oli mahdollisuus vaikuttaa tuokion kulkuun ja että me ohjaajat olimme innokkaita. Kyselyssä tiedustelimme, kuinka Päiväkotimäki toiminnassa aiottiin hyödyntää draamapedagogiikkaa jatkossa, johon henkilökunta oli vastannut saaneensa työkaluja arkeen ja aikovansa toteuttaa draamapedagogisia menetelmiä päiväkodin arjessa. Heidän mukaansa erityisesti draamaleikki oli jäänyt itämään myös lapsissa. Annoimme kyselyssä henkilökunnalle myös mahdollisuuden antaa vapaata palautetta. Henkilökunta kertoi pitävänsä kokemusta mukavana, ja heidän mielestään interventiot sisälsivät monipuolisesti draaman eri osa-alueita, leikkiä unohtamatta.

Lapsilta ja henkilökunnalta saadun palautteen perusteella voimme katsoa tavoitteemme täyttyneiksi. Lasten osallisuus näkyy henkilökunnan vastauksessa lasten vaikuttamisen mahdollisuutena. Lapset sanoivat oppineensa pöytäteatteria, eli he oppivat draaman menetelmiä. Tarkoituksena oli viedä draama-

pedagogiset menetelmät osaksi päiväkodin toimintaa ja varhaiskasvatussuunnitelmaa. Henkilökunta sanoi ottavansa draamapedagogiset menetelmät osaksi toimintaansa ja saaneensa työkaluja päiväkodin arkeen. Varhaiskasvatussuunnitelmasta oli aluksi puhetta ja päiväkodin johtaja puhui mahdollisuudesta lisätä draamapedagogiset menetelmät sinne, mutta myöhemmin emme enää keskustelleet asiasta. Pidämme kuitenkin tärkeänä, että saimme vietyä päiväkodin henkilökunnalle uutta tietoa ja työkaluja, joilla tukea lapsen tunne- ja itseilmaisua sekä osallisuutta arjessa. Tavoitteenamme oli myös kehittää omia suunnittelu- ja ohjaustaitojamme. Mielestämme voimme katsoa niiden kehittyneen paljon jo sen perusteella, että olimme ottaneet suunnittelussa huomioon kaikki tarvittavat asiat, pystyimme mukautumaan muuttuviin tilanteisiin ja suoriuduimme interventioden suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista moitteetta. Ohjauksesta saimme myös positiivista palautetta niin lapsilta kuin aikuisiltakin. Lapsiryhmät ovat erilaisia, ja olimme itsekkin yllättyneitä kuinka innokkaasti ja keskittyneesti lapset osallistuivat kaikkeen. Tiedostamme kuitenkin, että tilanteet voivat joskus olla todella haastavia ja niissäkin tapauksissa on osattava toimia koko lapsiryhmä ja lasten yksilölliset tarpeet huomioiden.

7.6 Tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvointiyrityttäjäprojektimme tavoitteet jaettiin tulos-, toiminnallisiin ja oppimistavoitteisiin. Tavoitteita laatiessamme otimme huomioon työn laatijat, työn tilaajan eli Päiväkotimäki Pullan, lapsen yksilönä sekä koko lapsiryhmän. Tavoitteiden toteutumista kuvaamme seuraavan taulukon avulla. (TAULUKKO 4.)

TAULUKKO 4. Tavoitteiden toteutuminen

TAVOITE	TOTEUTUMINEN
Tulostavoitteet	
<ul style="list-style-type: none"> - Valmis opinnäytetyö ja liiketoimintasuunnitelma - Perustiedot hyvinvointialan yrittäjyydestä ja yrityksen perustamisesta - Draamapedagogisen työotteen sisäistäminen - Varhaiskasvatuksen ydinkompetenssien sisäistäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Liiketoimintasuunnitelma oli valmis tammi-kuussa 2017. - Opinnäytetyö oli valmis maaliskuussa 2017. - Kirjallisuuden ja asiantuntijoiden avulla perehdyimme hyvinvointialan yrittäjyyteen ja yrityksen perustamisen vaiheisiin. - Kirjallisuuden ja interventioden suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin myötä sisäistimme varhaiskasvatuksen ydinkompetenssit.

(jatkuu)

TAULUKKO 2. jatkuu

<ul style="list-style-type: none"> - Draamapedagogiset menetelmät osaksi Päiväkotimärjapullan toimintaa ja varhaiskasvatussuunnitelmaa - Lasten osallisuuden lisääminen Päiväkotimärjapullan arjessa - Lasten tunne- ja itseilmaisun lisääminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Päiväkodin henkilökunnalta saadun palautteen mukaan draamapedagogiset menetelmät otettiin osaksi Päiväkotimärjapullan toimintaa. - Havaintojemme perusteella lasten osallisuus lisääntyi. - Interventioiden myötä lapset oppivat tapoja tunne- ja itseilmaisuun.
Toiminnalliset tavoitteet	
<ul style="list-style-type: none"> - Interventioiden onnistunut suunnittelu, toteutus ja arviointi - Hyvinvointiyrittäjyyteen perehtyminen - Draamapedagogisten menetelmien vieminen osaksi Päiväkotimärjapullan toimintaa ja varhaiskasvatussuunnitelmaa interventioiden ja draama-asiakirjan avulla - Lasten rohkaiseminen ja osallistaminen draamatoimintaan interventioiden avulla 	<ul style="list-style-type: none"> - Interventiot suunniteltiin, toteutettiin ja arvioitiin onnistuneesti vaka-kompetenssit huomioon ottaen. - Kirjallisuuden ja asiantuntijoiden avulla perehdyimme hyvinvointialan yrittäjyyteen ja yrityksen perustamisen vaiheisiin. - Herätimme päiväkodin henkilökunnan mielenkiinnon draamapedagogiikkaa ja sen menetelmiä kohtaan interventioiden avulla, laadimme päiväkodin henkilökunnalle draama-asiakirjan. - Lapset olivat osallisena draamatoiminnassa yli odotusten.
Oppimistavoitteet	
<ul style="list-style-type: none"> - Draamapedagogisten menetelmien opettaminen Päiväkotimärjapullan henkilökunnalle - Draaman menetelmien opettaminen lapsille - Varhaiskasvatuksen ydinkompetenssien kehittäminen - Suunnittelu- ja ohjaustaitojen kehittäminen - Liiketoimintasuunnitelman laatiminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Päiväkodin henkilökunta oli läsnä interventioidissa. - Keskustelimme henkilökunnan kanssa draaman menetelmistä. - Opetimme lapsille draaman menetelmiä. - Varhaiskasvatuksen ydinkompetenssit ohjasivat meitä koko oppinäytetyöprojektin ajan. - Interventiot kehittivät suunnittelu- ja ohjaustaitojamme. - Saimme asiantuntija-apua liiketoimintasuunnitelman laatimisen yksityiskohdissa.

8 POHDINTA

Hyvinvointiyrittäjyysprojektimme aihe valikoitui meidän kummankin kiinnostuksesta yrittäjyyttä kohtaan. Päivähoitoyrittäjyyteen ja liiketoimintasuunnitelman laadintaan päädyimme yhdistämällä varhaiskasvatuskelpoisuuden tavoittelemisen ja Evijärven heikon päivähoitotilanteen. Aihe kehitti myös omia varhaiskasvatustaitojamme sosionomin (amk) ydinkompetenssien osalta. Näitä olivat tutkimuksellisen kehittämisosaamisen osalta varhaiskasvatuksen työkäytäntöjen ja -menetelmien arviointi ja kehittäminen sekä varhaiskasvatuksen aluekehitystyöhön osallistuminen.

Yrityksellemme lisäarvoa tuovaksi tekijäksi valitsimme draamapedagogiikan, sillä se toi parhaiten esille meille tärkeät arvot varhaiskasvatuksessa, eli lapsilähtöisyyden, vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukemisen sekä jokaisen lapsen kunnioittamisen omana yksilönään. Draamapedagogisia menetelmiä sovelsimme käytäntöön Lapualla päiväkotimärjällä toteuttamiemme interventtioiden avulla. Päiväkotimärjällä sai toteuttamiemme interventtioiden ja laatiimme draama-asiakirjan kautta käyttöön uusia työkaluja arkeen, ja heiltä saamamme palautteen mukaan päiväkodin toiminnassa aiotaan jatkossa hyödyntää draamapedagogisia menetelmiä.

Varhaiskasvatuksen ydinkompetensseihin kuuluu asiakastyön osaamisen osalta, että sosionomi (amk) käyttää työmenetelmänä dialogista vuoropuhelua ja ymmärtää tasa-arvoisen vuorovaikutuksen merkityksen työssään. Hänen tulee osata tukea ja ohjata lasta kasvun, kehityksen ja oppimisen eri vaiheissa lapsen yksilölliset sekä lapsiryhmän tarpeet huomioiden. Lisäksi hän osaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida pedagogisesti mielekästä toimintaa lapsille, varhaiskasvatuksen keskeiset periaatteet huomioiden. Sosionomi (amk) huomioi myös lapsen edun toiminnassaan ja osaa tunnistaa riskitilanteessa elävät lapset ja perheet sekä ymmärtää ja tukee heitä kasvatuskumppanuuden periaatteiden mukaisesti.

Eettisen osaamisen osalta sosionomin (amk) tulee omata eettistä herkkyyttä, tunnistaa eettisiä ongelmia sekä soveltaa työssään varhaiskasvatuksen eettisiä periaatteita. Hänen työtään ohjaa lapsilähtöisyyden periaatteet ja hänen tulee osata tehdä lapsen ja perheen asemaa näkyväksi eri yhteisöissä. Sosionomi (amk) ymmärtää lapsuuden ainutkertaisuuden, hän osaa soveltaa työssään erilaisia arvoja ja on sitoutunut eettiseen suvaitsevaisuuteen sekä monikulttuurisuuteen.

Kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen ja palvelujärjestelmäosaaminen edellyttävät sosionomilta (amk) kykyä hyödyntää varhaiskasvatuksen ja perhetyön palvelujärjestelmää osana yhteiskunnallista kontekstia. Hänen tulee osata tunnistaa lasten kulttuurin ja yhteisön ominaispiirteitä sekä soveltaa lapsi- ja perhepoliittisia periaatteita ammatillisessa toiminnassaan. Hän pystyy kehittämään lapsi- ja perhetyön palveluohjausta, tunnistaa lapsi- ja perhetyön palvelujen muutostarpeita sekä kykenee arvioimaan ja kehittämään palveluita ja moniammatillista osaamista. Hän soveltaa varhaiskasvatuksen, päivähoidon ja lastensuojelun lainsäädäntöä ja asiakirjoja sekä huomioi työssään varhaiskasvatuksen, perhetyön ja lastensuojelun kansallisia ja alueellisia tarpeita. Sosionomi (amk) myös edistää lapsen ja vanhempien osallisuutta ja lapsen oikeuksien toteutumista sekä hyvää elämää yhteiskunnassa.

Sosionomin (amk) varhaiskasvatuksen ydinkompetensseihin kuuluvat myös tutkimuksellinen kehittämisosaaminen ja johtamisosaaminen, jotka sisältävät kyvyn toimia kasvatusyhteisössä lähiesimiehenä, joka edistää kumppanuusperustaista kasvatusyhteistyötä työyhteisöissä, verkostoissa ja vanhempien kanssa. Sosionomi (amk) osallistuu varhaiskasvatuksen aluekehitystyöhön, pystyy tekemään soveltavaa tutkimusta varhaiskasvatuksen ja perhetyön alueilla ja osaa kehittää niiden työkäytäntöjä ja menetelmiä.

Interventioiden kannalta yksi keskeisimmistä kompetensseista oli asiakastyön osaaminen, sillä interventioiden avulla oma osaamisemme lapsen yksilöllisten ja lapsiryhmän tarpeiden arvioinnissa kehittyi, sisäistimme varhaiskasvatuksen keskeiset periaatteet, jotka huomioiden suunnittelimme, toteutimme ja arvioimme pedagogisesti mielekästä toimintaa lapsille ja kehitimme osaamistamme lapsen edun huomioon ottamisessa kaikessa toiminnassamme. Interventioiden osalta myös eettisen osaamisen kompetenssi oli merkittävässä roolissa. Otimme interventioissa huomioon lapsuuden ainutkertaisuuden ja toimintaamme ohjasi lapsilähtöisyyden periaatteet. Lisäksi huomioimme ja sovelsimme käytäntöön tarkoituksenmukaisesti erilaisia arvoja. Tutkimuksellisen kehittämisosaamisen kompetenssin osalta interventioiden myötä taitomme arvioida ja kehittää varhaiskasvatuksen työkäytäntöjä ja menetelmiä kasvoi. Interventioissa tiedostimme ja sovelsimme lapsipoliittisia periaatteita sekä lisäsimme lasten osallisuutta Päiväkotin marjaPullan arjessa, mitkä ovat merkittäviä kompetensseja kriittisen ja osallistavan yhteiskuntaosaamisen alueelta.

Liiketoimintasuunnitelman laadinnan ja opinnäytetyön tietoperustan kokoamisen myötä sisäistimme kirjallisuuden avulla tietoa hoiva- ja hyvinvointialan yrittäjyydestä sekä alaa ohjaavista laeista ja säädöksistä. Saimme siis hyvät pohjatiedot yrityksen perustamisen vaiheista ja päivähoitoyrittäjyyden edellytyksistä. Sekä liiketoimintasuunnitelman että opinnäytetyön tietoperustan osalta sosiaalialan palvelujär-

jestelmäosaamisen kompetenssi kehittyi monelta osin. Meidän tuli työskentelyssämme soveltaa varhaiskasvatuksen, päivähoidon ja lastensuojelun asiakirjoja ja lainsäädäntöä. Lisäksi meidän tuli ottaa huomioon alueelliset tarpeet sekä tunnistaa palveluiden muutostarpeet varhaiskasvatuksen ja päivähoidon osalta.

Evijärven lapsiperheille teettämämme kyselyn perusteella kunnassa olisi tarvetta yksityiselle päivähoitolle. Kyselystä selvisi mm. vastaajien enemmistön mielipide siitä, että päivähoitopaikkoja on liian vähän tarjolla ja että lapsiryhmäkoot eivät vastaa heidän odotuksiaan. Lisäksi huomattava enemmistö vastaajista puolsi yksityisen päivähoidon tarvetta, vaikkakin vain noin puolet olisi valmiita maksamaan siitä hieman enemmän.

Hyvinvointiprojektimme avulla Päiväkotimäki Pulla sai välineitä kehittää sekä toimintaansa että varhaiskasvatussuunnitelmaansa. Heidän ottaessaan draamapedagogiset menetelmät osaksi toimintaansa lasten osallisuus päiväkodin arjessa lisääntyy, koska draamapedagogiikka perustuu vahvasti lapsilähtöisyyteen.

Tulevan sote-uudistuksen myötä astuu voimaan valinnanvapauslainsäädäntö, jonka myötä kuluttaja voi itse valita palveluiden julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin tuottajan. Valinnanvapaudella pyritään vahvistamaan erityisesti perustason palveluita. Asiakkaan valinnan mahdollisuutta turvataan esim. yhtenäisillä palveluiden laatuvarusteilla. (Sosiaali- ja terveysministeriö.) Valinnanvapauslainsäädäntö edesauttaa siis asemaamme kilpailutilanteessa, sillä kuluttajien on mahdollista halutessaan valita julkisen palvelujen tuottajan sijasta yksityinen tuottaja.

Tulevaisuudessa, jos liiketoimintasuunnitelmamme toteutetaan, se vaikuttaa Evijärven päivähoitotilanteeseen myönteisesti. Hoitopaikat lisääntyvät ja vanhemmilla on vapaus valita lapsen päivähoitopaikka julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin keskuudesta. Sote-uudistuksen tuomien yhtenäisten palveluiden laatuvarusteiden myötä jokaisen varhaiskasvatusta tarjoavan palveluntarjoajan, niin kunnallisen päivähoidon kuin perhepäivähoidonkin, on kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota palvelun laatuun.

Projektiopinnäytetyömme oli vaativa ja paljon aikaa vievä prosessi. Haasteita projektiin toi mm. omien aikataulujemme yhteensovittaminen erilaisten elämäntilanteiden vuoksi. Kiinnostuksemme yrittäjyyttä kohtaan ja Evijärven heikko päivähoitotilanne motivoivat meitä työskentelemään projektimme parissa. Projektiorganisaation, eli opinnäytetyön ohjaajan, työelämäohjaajan sekä Firmaxin asiantuntija-avun,

tarjoaman tuen turvin selvisimme projektissa mahdollisesti esiintyneistä haasteista. Realistisesti asetetut tavoitteet ohjasivat meitä kohti valmista opinnäytetyötä ja valmistumistamme sosionomeiksi (amk).

LÄHTEET

- Aluehallintovirasto. 2017. Yksityiset sosiaalipalvelut. Ilmoituksen varainen toiminta. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.avi.fi/web/avi/yksityiset-sosiaalipalvelut/ilmoituksenvarainen-toiminta#.WJOdNVOLTIU>. Viitattu 31.1.2017.
- Asetus lasten päivähoidosta. 16.3.1973/239. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730239>. Viitattu 19.1.2017.
- Cobb, A. 2012. Leading Project Teams. The Basics of Project Management and Team Leadership. 2., painos. Los Angeles: SAGE Publications, Inc.
- Dahlberg, G., Moss, P. & Pence, A. 2007. Beyond Quality in Early Childhood Education and Care. Languages of Evaluation. 2., painos. New York: Routledge.
- Dunderfelt, T., Laakso, J., Niemi, P., Peltola, R. & Vidjeskog J. 2003. Yksilöllinen ihminen. Psykologia 5. 1.-2. painos. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Hiltunen, M., Karjalainen, T., Mannio, L., Pättiniemi, P., Pötry, J., Savolainen, A., Tainio, J., Tirkkonen, T. & Välke, R. 2007. Hyvinvointiyrittäjän liiketoimintaopas. Ammatinharjoittajasta yrittäjäksi. Tallinna: AS Pakett.
- Heikkinen, H. 2005. Draamakasvatus – opetusta, taidetta, tutkimista! Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Helenius, A., Jääliñoja, P. & Sormunen, H. 2000. Sesam! Avaimia esiopetuksen draamapedagogiikkaan. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Hujala-Huttunen, E. & Tauriainen, L. 1995. Laadun arviointi varhaiskasvatuksessa. Oulu: Oulun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Varhaiskasvatuskeskus.
- Hujala, E., Puroila, A-M., Parrila, S. & Nivala, V. 2007. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. Tampere: Varhaiskasvatus 90 Oy.
- Hujala, E. & Turja, L.(toim.) 2016. Varhaiskasvatuksen käsikirja. 3., päivitetty painos. Juva: PS-kustannus.
- Karvonen-Kälkäjä, A., Soback, D. & Uusitalo, S. 2009. Minäkö hyvinvointialan yrittäjäksi? Ohjeita sosiaali- ja terveysalan yritystä suunnitteleville. 3., uudistettu painos. Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu. Kokkola: Kirjapaino Antti Välikangas Oy.
- Karlsson, L. 2005. Sadutus. Avain osallistavaan toimintakulttuuriin. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Kotka, R. 2011. Tarinat tunteiden tulkkina. Toiminnallisia ideoita satujen ja draaman maailmassa. Juva: Bookwell Oy.
- Kurvinen, M. 2016. Tavoitteellista leikkiä. Talentia, 2016, 4, 34–35.

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä. 14.6.2002/504. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020504>. Viitattu 19.1.2017.

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista. 22.9.2000/812. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000812>. Viitattu 19.1.2017.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta. 3.8.1992/733. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920733>. Viitattu 19.1.2017.

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista. 22.7.2011/922. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110922#Pidm2678800>. Viitattu 19.1.2017.

Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta. 9.8.1996/603. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1996/19960603>. Viitattu 19.1.2017

Lastensuojelulaki. 13.4.2007/417. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>. Viitattu 19.1.2017.

Malander, E-L. & Ojala, T. 2013. Ipana-Impro. Opas osallistavaan satuimprovisaatioon. Tallinna: Tmi Raija Airaksinen Draamatyö.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2007–2009. Tutustumis-, vuorovaikutus- ja nimileikit. Saatavissa: http://www.mll.fi/vanhempainnetti/lasten_leikit/tutustumisleikit/. Viitattu 2.2.2016.

Martinez-Abarca, T. & Nurmi, R. 2015. Loikaten leikkiin- rohkeasti rooliin! Draamakasvatusta 1–7-vuotiaille. Helsinki: Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy.

Paasivaara, L., Suhonen, M. & Virtanen, P. 2013. Projektijohtaminen hyvinvointipalveluissa. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Raatikainen, L. 2006. Liikeideasta liikkeelle. 5., uudistettu painos. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Rintala, M. 2016. Päiväkotiyrittäjän haastattelu. 6.10.2016. Päiväkotimäki marjaPulla. Lapua.

Rissanen, S. & Sinkkonen, S. (toim.) 2004. Hoivayrittäjyys. Juva: PS-kustannus.

Sosiaalialan työnantajat. 2015. Hyvinvointia yksityisesti 2015. Tilastotietoa ja trendejä yksityisen sosiaalialan kehityksestä. Saatavissa: http://sosiaaliala.fi/wp-content/uploads/2014/06/hyvinvointia_yksityisesti_2015.pdf. Viitattu 17.3.2017.

Sosiaali- ja terveysministeriö. Valinnanvapaus. Saatavissa: <http://alueuudistus.fi/soteuudistus/asiakkaan-valinnanvapaus>. Viitattu 10.3.2017.

Tenhunen, L. 2006. Yrittäminen sosiaali- ja terveysalalla. 4. painos. Järvenpää: Yrityssanoma OY.

Tilastokeskus. 2004. Väestöennuste kunnittain ja maakunnittain vuoteen 2040 - Muuttoliikkeen sisältävä laskelma. Saatavissa: http://www.stat.fi/til/vaenn/2004/vaenn_2004_2004-09-20_tau_002.html. Viitattu 22.4.2017.

Uotinen, S. 2016. Sosiaali- ja terveyspalveluiden hankinta ostopalveluna. Saatavissa: <http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/soster/hallinto-jarjestaminen-tuottaminen/sote-ostopalvelu/Sivut/default.aspx>. 5.12.2016. Viitattu 3.1.2017.

Varhaiskasvatuslaki. 19.1.1973/36. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>. Viitattu 19.1.2017.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2005. Stakes. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. Oppaita 56. Saatavissa: <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/77129/Varhaiskasvatussuunnitelmanperusteet.pdf>. Viitattu 19.1.2017.

Viitala, R. & Jylhä, E. 2010. Liiketoimintaosaaminen. Menestyvän yritystoiminnan perusta. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Vilkko-Riihelä, A. & Laine, V. 2006. Mielen maailma 1. Psykologian perustiedot. 1.–3.painos. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.

OPINNÄYTETYÖSOPIMUS

Opinnäytetyön tekijä/t MIA-KAROLINA KESKINEN HEIDI SALO	Aloituspäivämäärä 16.5.2016
Koulutusohjelma SOSIAALILAN KOULUTUSOHJELMA	
Koulutusohjelman yliopettaja PIRJO FORSS-PENNANEN	Opinnäytetyön ohjaaja ANNE JAAKKONAHO
Opinnäytetyön työnimi (aihe) LIIKEDIMINTASUUNNITELMA YKSITISEN RYHMÄPERHEPÄIVÄKODIN PERUSTAMISESTA	
Tutkimusongelma/kehittämistehtävä PROJEKTIOPINNÄYTETÖ	
Opinnäytetyön tavoite ja rajausta/tutkimustulokset PRAKTIKPEDAGOGIIKAN TUOMINEN PÄIVÄKODIN ARKEEN	

OPINNÄYTETYÖSOPIMUS
Opinnäytetyön alustava aikataulu (pvm:t kuukauden tarkkuudella)

Aloituspalaveri (ohjaaja, työn tekijä, työelämäohjaaja) [k. 2016]

Toteutussuunnitelman esittäminen [k. 2016]

Väliraportointi []

Ohjaajan tarkastus ja/tai loppupalaveri []

Opinnäytetyön hyväksyttäväksi jättäminen [k. 2017]

Opinnäytetyön seminaariesitys [k. 2017]

Kypsyyskoe [k. 2017]

Toimeksiantajan yhteystiedot (yritys, yhteyshenkilön nimi, osoite, puhelin, sähköposti)

Tämä sopimus on laadittu kolmena kappaleena. Sopimuskappaleet toimitetaan opinnäytetyön tekijälle, toimeksiantajalle sekä työn ohjaajalle. Centria-ammattikorkeakoulun opiskelija sitoutuu tekemään toimeksiantajan toimeksiannosta edellä mainitusta aiheesta opinnäytetyön _____ mennessä.

Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön työssä tarvittavaa tietoa sekä arvioimaan opinnäytetyön valmistuttua sen hyödynnettävyyttä toiminnassaan.

Toimeksiantaja maksaa materiaali-, postitus-, maka- ym. mahdolliset kulut laskun mukaan. Toimeksiantaja voi maksaa opinnäytetyön tekijälle palkan.

Tämän sopimuksen osapuolet ovat velvolliset pitämään salassa kaiken, mitä he toimeksiannon yhteydessä ovat saaneet tietoonsa asioista, joita voidaan pitää toisen sopijapuolen liikesalaisuutena. Opinnäytetyö käydään läpi ammattikorkeakoulun opinnäytetyöseminaarissa ja se on julkinen asiakirja. Toimeksiantajan tulee erikseen pyytää työn salausta.

Ammattikorkeakoulu ei vastaa opinnäytetyön tekijän mahdollisesti aiheuttamasta haitasta tai vahingosta.

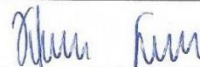
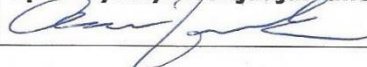
Päiväys

18.5.2016

Työelämäohjaajan allekirjoitus

Opiskelijan allekirjoitus

Katriina Kuitanen

Opinnäytetyön ohjaajan allekirjoitus

Karoliina Keskinen ja Heidi Salo

**LIIKETOIMINTASUUNNITELMA YKSITYISEN RYHMÄPERHE-
PÄIVÄKODIN PERUSTAMISESTA**

Projektisuunnitelma

CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma

Huhtikuu 2016

1 JOHDANTO	1
2 PROJEKTIN KUVAUS JA TAVOITTEET	2
2.1 Projektin kuvaus	2
2.2 Projektin toiminnalliset tavoitteet	2
2.3 Projektin oppimis-/ prosessitavoitteet	3
2.4 Projektin tulostavoitteet	3
3 PROJEKTIN TULOSTEN ARVIOINTI	5
4 PROJEKTIORGANISAATIO	6
4.1 Projektin yhteistyötahot ja ohjausryhmä	6
4.2 Projektiryhmä	6
5 TOTEUTUSSUUNNITELMA	7
5.1 Liiketoimintasuunnitelma	7
5.2 Interventiot	7
5.3 Aikataulu.....	8
5.4 Projektin riskit	8
6 ANALYSOINTI JA AINEISTON HANKINTA	9
6.1 Aineiston hankinta	9
6.2 Aineiston analysointi.....	9
7 BUDJETTI.....	10
8 LAIT JA SÄÄDÖKSET	11
9 EETTISET JA LUOTETTAVUUDEN KYSYMYKSET	12
LÄHTEET	13
LIITTEET	
TAULUKOT	
TAULUKKO 1. Tavoitteet	4
TAULUKKO 2. Aikataulu.....	7
TAULUKKO 3. Budjetti.....	10

Projektiopinnäytetyömme aiheena on liiketoimintasuunnitelma yksityisen ryhmäperhepäiväkodin perustamisesta Evijärvelle. Työmme tilaajina toimivat Centria ammattikorkeakoulu ja Päiväkotimäki Pulla. Liiketoimintasuunnitelma toteutetaan yhdessä uusyrityskeskus Firmaxin kanssa. Evijärven nykyinen päivähoitotilanne, sekä molempien kiinnostus yrittäjyyttä kohtaan innostivat meidät tähän aiheeseen.

Evijärvellä toimii tällä hetkellä yksi päiväkotimäki, jossa on yksi alle 4-vuotiaiden ryhmä ja yksi 4-5 vuotiaiden ryhmä. Lisäksi Evijärvellä työskentelee perhepäivähoitajia. Päiväkotipaikat ovat täynnä, ja niitä jonotetaan jatkuvasti. Päivähoidon ohjaaja pyrkii rekrytoimaan jatkuvasti uusia perhepäivähoitajia, sillä nykyisillä perhepäivähoitajilla on hoitopaikat täynnä. Eläkeikä lähestyy monia perhepäivähoitajia lähitulevaisuudessa.

Päivähoidon laatu saattaa kärsiä työntekijöiden matalan koulutustason vuoksi. Perhepäivähoitajien työssä painottuu perushoito, jolloin kasvatusta ja opetusta saattavat jäädä toisarvoiselle sijalle. Mielestämme työntekijöiden ammattitaitoon ja päivähoidon laatuun olisi syytä panostaa, koska Evijärvellä on väkilukuunsa nähden paljon lapsiperheitä, joiden päivähoitotarpeisiin tulisi vastata.

Meille tärkeää varhaiskasvatuksessa on lapsilähtöisyys, vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukeminen, sekä jokaisen lapsen kunnioittaminen omana yksilönään. Tällaiset arvot tulevat hyvin esille draamapedagogisessa varhaiskasvatuksessa. Heleniuksen, Jäälinojen ja Sormusen (2000, 27) mukaan draaman ja erilaisten toiminnallisten menetelmien kautta lapselle kehittyy perusta hyvälle itsetunnolle, kielellinen ilmaisu vahvistuu, ja lasta rohkaistaan esiintymiseen sekä fyysiseen kokonaisilmaisuun ryhmässä ja yksin. Draama on siis keino opettaa lasta ymmärtämään itseään, ja ympäröivää maailmaa, jossa elämme (Helenius ym. 2000, 27). Kun arkisia ja kipeitäkin asioita, esimerkiksi kiusaamista käsitellään draaman keinoin, lapsen kokema mielipaha vähenee (Kotka 2011, 17). Lisäksi draaman avulla lapsi oppii ottamaan huomioon muutkin kuin itsensä, ja omaksumaan empatiataitoja (Kotka 2011, 17).

Opinnäytetyömme tietoperusta perustuu Kauhavan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan, draamapedagogiikan perusteisiin, sekä liiketoimintasuunnitelman laatimiseen. Pääkäsitteinä opinnäytetyösämme ovat varhaiskasvatusta, draamapedagogiikka, yksityinen ryhmäperhepäiväkotimäki sekä liiketoimintasuunnitelma.

10.1 Projektin kuvaus

Opinnäytetyöprojektina laadimme liiketoimintasuunnitelman yksityisen ryhmäperhepäiväkodin perustamisesta Evijärvelle. Päiväkodin pedagogisena painotuksena on draama. Toimintaa ohjaavia arvoja ovat lapsilähtöisyys, vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukeminen, kodinomaisuus, lasten yksilöllisyyden kunnioittaminen, sekä terveellinen ja monipuolinen kotiruoka. Opinnäytetyö toteutetaan yhteistyössä yksityisen päiväkodin, Päiväkotimäen kanssa.

Päiväkotimäki on Lapualla sijaitseva yksityinen päiväkotimäki. Päiväkotimäki on aloittanut toimintansa tammikuussa 2004 ryhmäperhepäiväkotina. Päiväkodiksi Mäenmuuri muuttui palveluseteliuudistuksen myötä vuonna 2014. Päiväkodissa on 3 sisarusryhmää, joista yhdessä annetaan myös esiopetusta. Henkilökunta koostuu yhdeksästä henkilöstä.

Projektin tarkoituksena on lapsille järjestettyjen interventioiden ja laatimamme asiakirjan avulla viedä draamapedagogiikan menetelmiä osaksi Päiväkotimäen arkea, sekä varhaiskasvatussuunnitelmaa. Projektimme tuottaa meille valmiin liiketoimintasuunnitelman, jonka toteuttamisen kannattavuutta selvitämme Evijärven lapsiperheille suunnatulla sähköisellä kyselylomakkeella koskien nykyistä päivähoitotilannetta.

10.2 Projektin toiminnalliset tavoitteet

Projektimme tavoitteena on viedä draamapedagogiikan menetelmiä osaksi Päiväkotimäen arkea ja varhaiskasvatussuunnitelmaa. Draamatoiminnan avulla voidaan tukea muun muassa lapsen sosiaalisten taitojen kehittymistä ja vuorovaikutustaitojen oppimista. Lisäksi lapset saavat draamatoimintojen avulla välineitä käsitellä tunteitaan. Draamatoiminta myös lisää lasten rohkeutta esiintymiseen ja ilmaisuun. Tavoitteenamme on rohkaista ja osallistaa lapsia draamatoimintaan interventioiden avulla, sekä antaa päiväkodin henkilökunnalle esimerkkejä, kuinka käyttää draamapedagogiikkaa toiminnan suunnittelussa. Tavoitteenamme on myös herättää päiväkodin henkilökunnan mielenkiinto draamapedagogiikkaa ja sen menetelmiä kohtaan, jotta he ottaisivat nämä menetelmät osaksi päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmaa ja arkea. Henkilökohtainen toiminnallinen tavoitteemme on suunnitella, toteuttaa ja

arvioida interventiot onnistuneesti, sekä perehtyä yritystoimintaan. Tavoitteenamme on myös Evijärven lapsiperheille teetettävän kyselyn avulla selvittää perheiden näkemyksiä nykyisestä päivähoitotilanteesta Evijärvellä, ja yksityisen päivähoiton tarvetta.

10.3 Projektin oppimis-/ prosessitavoitteet

Oppimistavoitteenamme organisaation osalta on opettaa Päiväkotimäki Pullan henkilökunnalle draamapedagogisia menetelmiä, joita he voivat hyödyntää lapsen kasvun ja kehityksen tukemisessa, sekä arjen suunnittelussa. Päiväkotimäki Pullan henkilökunta saa muutamia malliesimerkkejä näistä toimintamalleista, ja tekemästämme asiakirjasta he saavat enemmän tietoa draamapedagogiikan merkityksestä lapsen kasvun tukemisessa. Lasten itsetuntoa ja itseilmaisua vahvistaaksemme tavoitteemme on opettaa heille erilaisia draaman menetelmiä, kuten leikki, teatteri ja musiikki.

Oppimistavoitteena meille itsellemme on varhaiskasvatuksen ydinkompetenssien sisäistäminen, suunnittelu- ja ohjaustaitojen kehittyminen sekä liiketoimintasuunnitelman laatiminen. Sosionomi (amk) toimii työssään lapsilähtöisesti ammattieettisiä periaatteita noudattaen. Asiakastyössä sosionomi (amk) osaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida lapsiryhmälle sopivaa toimintaa, ottaen huomioon lasten yksilölliset tarpeet sekä varhaiskasvatuksen keskeiset periaatteet. Lainsäädännön sekä muiden alan säädösten huomioon ottaen sosionomi (amk) kykenee arvioimaan ja kehittämään lapsi- ja perhepalveluita yhdessä moniammatillisen verkoston kanssa. Sosionomi (amk), lapsi- ja perhepoliittiset periaatteet tiedostaen, edistää lapsen ja vanhempien osallisuutta yhteiskunnassa. Varhaiskasvatuksen ja perhetyön alueilla sosionomin (amk) on kyettävä arvioimaan työmenetelmiä ja – käytäntöjä sekä tekemään soveltavaa tutkimusta alueilla. Lisäksi sosionomi (amk) kykenee toimimaan lähiesimiehenä kasvatusyhteisössä huomioon ottaen kasvatuskumppanuuden eri tahojen kanssa.

10.4 Projektin tulostavoitteet

Projektimme tavoitteena on tuottaa meille valmis opinnäytetyö sekä liiketoimintasuunnitelma. Interventtioiden suunnittelun ja toteutuksen myötä sisäistämme draamapedagogisen työotteen, ja kehitämme omaa varhaiskasvatuksen ydinosaamista. Tavoitteenamme on saada Päiväkotimäki Pulla ottamaan

draamapedagogiikan menetelmiä osaksi päiväkodin toimintaa sekä varhaiskasvatussuunnitelmaa. Interventioissa käyttämiemme menetelmien avulla tavoitteenamme on lisätä lasten osallisuutta päiväkodin arjessa, sekä saada lapset ilmaisemaan itseään ja tunteitaan.

TAULUKKO 1. Tavoitteet

	Lapsi	Organisaatio	Sa-itse
Toiminnalliset tavoitteet	Osallisuus draamatoiminnoissa.	Mielenkiinto draamapedagogiikkaa ja sen menetelmiä kohtaan.	Interventioiden onnistunut suunnittelu, toteutus ja arviointi, yrittöystoimintaan perehtyminen, yksityisen päivähoiton kannattavuuden ja Evijärven nykyisen päivähoitotilanteen selvittäminen.
Oppimis-/prosessitavoitteet	Erilaisten draaman menetelmien, kuten leikin, musiikin ja teatterin oppiminen.	Draamapedagogisten menetelmien oppiminen ja hyödyntäminen lapsen kasvun ja kehityksen tukemisessa, sekä arjen suunnittelussa.	Sosionomin varhaiskasvatuksen ydinkompetenssien sisäistäminen, toiminnan toteuttamis-/suunnittelutaitojen kehittyminen, liiketoimintasuunnitelman laatiminen
Tulostavoitteet	Tunteiden osoittaminen draamamenetelmien avulla, osallisuuden lisääminen	Draamapedagogiikan menetelmien ottaminen osaksi Päiväkotimäki Pullan toimintaa sekä varhaiskasvatussuunnitelmaa.	Valmis opinnäytetyö, liiketoimintasuunnitelma, draamapedagogisen työotteen sisäistäminen

Interventioiden aikana havainnoimme lapsia kokonaisvaltaisesti. Teemme valmiit dokumentointilomakkeet (LIITE 1) interventioita varten, joihin keräämme tekemämme havainnot. Asetamme jokaiselle interventiolle myös omat tavoitteet, sekä arvioimme niiden toteutumista. Henkilökunnalle teetämme palautekyselyn (LIITE 2), jossa asettelemme kysymykset siten, että ne vastaavat siihen, mitä he kokevat oppineensa meiltä, ja miten heidän mielestään tavoitteemme ovat toteutuneet. Käytämme tekemiämme havaintoja projektin tulosten arvioimisessa. Lisäksi arvioinnissa huomioimme lapsiryhmältä ja henkilökunnalta saamamme palautteen.

Itsellemme asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioimme peilaamalla projektin sisältöä ja tavoitteita varhaiskasvatuksen kompetensseihin. Mikäli tavoitteet eivät toteudu, pohdimme syitä siihen ja sitä, että mitä olisimme voineet tehdä toisin.

Opinnäytetyömme laadun varmistamiseksi peilaamme arviointiamme myös Kauhavan ja Lapuan kaupunkien varhaiskasvatussuunnitelmiin.

12.1 Projektin yhteistyötahot ja ohjausryhmä

Projektimme toimeksiantajina toimivat Centria ammattikorkeakoulu ja PäiväkotimärjaPulla. Centria ammattikorkeakoulu on tilaajana liiketoimintasuunnitelmallemme, joka laaditaan yhdessä Uusyrityskeskus Firmaxin kanssa. Firmaxin kautta meillä on käytettävissämme asiantuntija-apua liiketoimintasuunnitelman laatimiseen. Lisäksi yrityksen perustamisessa asiantuntija-apunamme toimii PäiväkotimärjaPullan perustajat.

Opinnäytetyömme ohjauksesta vastaavat Centria ammattikorkeakoulun sosiaalialan yksikön opettaja ja työelämäohjaaja PäiväkotimärjaPullasta.

12.2 Projektiryhmä

Vastaamme kumpikin projektin etenemisestä, sekä laadimme ja toteutamme interventiot yhdessä. Saamme tarvittaessa suunnittelu- ja valmisteluapua PäiväkotimärjaPullan henkilökunnalta.

13.1 Liiketoimintasuunnitelma

Tammikuussa 2016 otimme yhteyttä Uusyrityskeskus Firmaxiin, josta saimme tunnukset sähköiseen liiketoimintasuunnitelman pohjaan. Tarkoituksena on laatia liiketoimintasuunnitelma yksityisen ryhmäperhepäiväkodin perustamisesta Evijärvelle.

13.2 Interventiot

Interventiot toteutetaan Päiväkotimäki Pullan yhdelle lapsiryhmälle. Ryhmässä on kaiken kaikkiaan 15 lasta, iältään 3–5-vuotiaita. Otimme yhteyttä Päiväkotimäki Pullaan ensimmäisen kerran toukokuussa 2016. Yhteistyösopimukset allekirjoitettiin kesäkuussa 2016. Ensimmäinen tapaaminen järjestyi elokuussa 2016, jolloin esittelimme alustavaa suunnitelmaamme.

Järjestämme kuusi interventiota lokakuun 2016 aikana. Ensimmäinen interventio on tutustumista lapsiryhmään erilaisten tutustumisleikkien ja -laulujen avulla. Toisessa interventiossa opetamme lapsille yhtenä draaman menetelmänä pöytäteatteria *Kultakutri ja kolme karhua* -sadun avulla. Toteutamme intervention siten, että lapset ovat osallisena pöytäteatterissa ja olemme jatkuvassa vuorovaikutuksessa koko intervention ajan. Esittelemme aluksi lapsille pöytäteatteri-hahmoja sekä keskustelemme sadusta. Toinen meistä kertoo ja rakentaa pöytäteatteritarinan, yhdessä lasten kanssa, ja toinen havainnoi sekä rohkaisee lapsia mukaan toimintaan. Tämän intervention tarkoituksena on tutustuttaa lapsia pöytäteatteriin, ja rohkaista lapsia ilmaisemaan itseään sen avulla. Nukketeatterin, kuten myös pöytäteatterin avulla tunteiden käsittely voidaan siirtää itsestä nukkeihin ja aiheen prosessointi helpottuu (Sinivuori & Sinivuori 2007, 239). Kolmannessa interventiossa käytämme draaman perinteisimpiä menetelmiä, eli leikkiä, laulua ja musiikkia. Tarkoituksenamme on rohkaista lapsia heittäytymään leikkiin musiikin avulla sekä tuoda henkilökunnan tietoon, että draamapedagogiikkaa voi toteuttaa myös leikin ja musiikin kautta. Neljäs interventio on sadutus, joka toteutetaan 4–5 lapselle. Muulle lapsiryhmälle päiväkodin henkilökunta järjestää satuhetken. Lopuksi tuotetut sadut luetaan koko lapsiryhmälle. Sadutus rohkaisee lasta ilmaisemaan itseään, kuuntelemaan ja arvostamaan toisia, ja se luo yhdessä tekemisen ja kokemisen tunteen. (Karlsson 2003, 42). Viides interventio pohjautuu roolileikkeihin. Roolileikin pohjana käy

tämme satua *Petteri Kanin seikkailuja*. Aluksi luemme lapsille sadun, jonka jälkeen keskustelemme sadusta yhdessä lasten kanssa. Tämän jälkeen lapset saavat pukeutua rooliasuihin ja heittäytyä rooleihin. Kuudes interventio on palautteenotto. Pienemmät lapset arvioivat toimintaamme ilmekorttien avulla ja isompia haastatteleminen suullisesti. Henkilökunta saa täytettäväkseen kirjalliset palautelomakkeet. Samalla jätämme päiväkodin käyttöön asiakirjan draamapedagogiikan menetelmistä, jota he voivat jatkossa hyödyntää toiminnan suunnittelussa. Henkilökunta voi toimittaa palautelomakkeet meille sähköisesti tutustuttuaan draama-asiakirjaan.

13.3 Aikataulu

TAULUKKO 2. Aikataulu

Tammikuu 2016	Yhteydenotto Uusyrityskeskus Firmaxiin, tunnukset sähköiseen pohjaan
Maaliskuu 2016	Aihepiirisuunnitelma + seminaari
Huhtikuu 2016	Projektisuunnitelma seminaari
Toukokuu 2016	Yhteydenotto Päiväkotimäki Pullaan
Kesäkuu 2016	Yhteistyösopimuksen allekirjoittaminen
Elokuu 2016	Projektisuunnitelman palautus, tutkimusluvan hakeminen ja saaminen
Syyskuu 2016	Liiketoimintasuunnitelman laadinta, interventioiden valmistelu, draama-asiakirjan kokoaminen
Lokakuu 2016	Interventioiden toteutus
Marraskuu 2016–Tammikuu 2017	Opinnäytetyön kokoaminen
Tammikuu 2017	Opinnäytetyön ensimmäisen version palautus
Helmikuu–Maaliskuu 2017	Valmis opinnäytetyö ja seminaari

13.4 Projektin riskit

Projektin riskinä koemme sen, että aikataulumme ei pidä. Esimerkiksi toinen meistä tai molemmat voivat sairastua, jolloin joudumme poikkeamaan aikataulusta.

14.1 Aineiston hankinta

Liiketoimintasuunnitelman kannattavuutta selvitämme teettämällä sähköisen kyselyn Evijärven lapsiperheille. Tavoitamme perheet sosiaalisen median kautta julkaisemalla ensin julkisen viestin (LIITE 3), jossa pyydämme sitten ottamaan yhteyttä meihin yksityisviestillä osallistuakseen kyselyyn. Ilmoittautuneille lähetämme sähköpostitse kyselylomakkeen (LIITE 4), jonka he saavat palauttaa meille sähköisesti.

Päiväkoti marjaPullan lapsiryhmän ajatuksia interventioista selvitämme sekä ilmekorttien että suullisen kyselyn avulla iästä riippuen. Henkilökunnalta pyydämme palautteen kyselylomakkeen muodossa.

14.2 Aineiston analysointi

Evijärven lapsiperheiltä keräämämme aineiston analysoimme käyttämällä nelikenttäanalyysiä, eli SWOT:ia. Käymme vastaukset läpi ja etsimme niistä mahdollisuudet, uhat, vahvuudet ja heikkoudet, joita voimme hyödyntää liiketoimintasuunnitelman laadinnassa.

Päiväkoti marjaPullan lapsiryhmän nuorimpien mielipiteet interventioista selvitämme kolmen eri ilmekorttivaihtoehdon avulla, joita ovat iloinen ilme, neutraali ilme ja alakuloinen ilme. Ilmekorttien vastausjakauman perusteella arvioimme lasten tyytyväisyyttä interventioihin. Lisäksi hyödynnämme suullista haastattelua ryhmän vanhempien lasten kohdalla. Analysoinnissa otamme huomioon lasten ikä- ja kehitystason.

Päiväkodin henkilökunnalle teetetyn palautekyselyn vastauksista analysoimme organisaatiolle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Mitä he ovat oppineet draamapedagogiikasta, ja miten he voivat hyödyntää oppimaansa lasten kasvun tukemisessa? Miten draamapedagogiikka jatkossa näkyy heidän päiväkotinsa toiminnassa? Kartoitamme palautekyselyn avulla myös sitä, miten he ovat kokeneet meidän suoriutuneen projektissa. Mitä vahvuuksia, heikkouksia ja kehitettävää he löytäisivät meidän toiminnastamme. Opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa avaamme näiden kyselyjen vastauksia analyysin tueksi, sekä peilaamme vastauksia varhaiskasvatuksen ydinkompetensseihin.

Projektimme kustannusarvio koostuu enimmäkseen matkakuluista, jotka ovat noin 185 €. Interventioissa tarvittavat materiaalit saamme lainaksi Päiväkoti marjaPullasta sekä hyödynnämme tarvittaessa omia tarvikkeita. Tulostuspaperia projektissa kuluu palautelomakkeisiin, opaslehtisiin sekä projektisuunnitelmaan, että itse opinnäytetyöhön. Arviolta tulostuspaperiin kuluu noin 5 €. Arvioimme, että tulostusmusteeseen kuluisi noin 75€. Omaa aikaa projektiin kuluu noin 400h.

TAULUKKO 3. Budjetti

BUDJETTI	185 €
Matkakulut	105 €
Tulostuspaperi	5 €
Tulostusmuste	75€
Oma aika	400h
Soittimet	Päiväkoti marjaPulla
Pöytäteatteritarvikkeet	Karoliina ja Heidi
Rooliasut	Karoliina ja Heidi

Projektissamme tulemme noudattamaan lakeja ja säädöksiä, jotka turvaavat lapsen oikeuksia ja ohjaavat laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumista. Liiketoimintasuunnitelman osalta meidän tulee noudattaa erilaisia säädöksiä, jotka määrittelevät yksityisten sosiaalipalveluiden laatua.

Lastensuojelulain (13.4.2007/417) mukaan lapsella on oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lapselle tulee turvata tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi sekä vanhempien että muiden huoltajien toimesta. Lasten ja perheiden kanssa yhteistyössä olevien viranomaisten on tuettava vanhempia kasvatustehtävässä sekä tarjottava tarpeellinen apu, ja tarvittaessa ohjattava lapsi ja perhe lastensuojelun piiriin.

Varhaiskasvatuslaissa (19.1.1973/36) säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Lapselle on järjestettävä varhaiskasvatusta siten, että se tarjoaa lapsen hoidolle ja kasvatukselle sopivan hoitopaikan ja jatkuvan hoidon vuorokauden ajasta riippumatta.

Projektissamme meitä ohjaa myös Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2005), sillä sen tavoitteena on edistää varhaiskasvatuksen yhdenvertaista toteuttamista koko maassa, lisätä varhaiskasvatushenkilöstön ammatillista tietoisuutta, vanhempien osallisuutta lapsensa varhaiskasvatuksen palveluissa sekä lasta ja perhettä tukevaa moniammatillista yhteistyötä.

Liiketoimintasuunnitelman osalta projektiamme ohjaa Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011), jonka tarkoituksena on varmistaa, että yksityisiä sosiaalipalveluja käyttävän asiakkaan oikeus laadultaan hyviin sosiaalipalveluihin toteutuu. Meidän tulee ottaa huomioon myös Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (22.9.2000/812), joka edistää asiakaslähtöisyyttä ja asiakassuhteen luottamuksellisuutta sekä asiakkaan oikeutta hyvään palveluun ja kohteluun sosiaalihuollossa.

Ennen projektipinnäytetyön käynnistämistä haemme tutkimuslupaa Centria ammattikorkeakoululta ja Päiväkoti marjaPullalta. Olemme kirjoittaneet opinnäytetyösopimukset kummankin yhteistyökumppanimme kanssa jo keväällä 2016. Lähetämme Päiväkoti marjaPullan lasten vanhemmille esittelykirjeen, jossa esittelemme itsemme sekä projektimme sisällön ja tarkoituksen. Kirjeessä tuomme myös esille sen, että kaikki lapsiin liittyvä materiaali tulee vain meidän käyttöömme, ja lasten henkilöllisyys pidetään salassa.

Projektin suunnittelussa otamme huomioon lasten ikä- ja kehitystason, sekä jokaisen lapsen yksilöllisyyden. Toisin sanoen olemme suunnitelleet interventiot siten, että jokainen lapsi pääsee osalliseksi toimintaan.

Evijärven lapsiperheiltä kerättyjen sähköisten kyselylomakkeiden vastaukset käsittelemme luottamuksellisesti ja nimettömästi. Vastaukset tulevat vain meidän tietoomme, ja niiden analysoinnin jälkeen lomakkeet hävitetään. Analysointivaiheessa perheiden kokoa tai muita yksityiskohtia ei tuoda esille, vaan keskitymme ainoastaan saamiimme vastauksiin.

- Helenius, A., Jäälinoja, P. & Sormunen, H. 2000. Sesam! Avaimia esiopetuksen draamapedagogiikkaan. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Karlsson, L. 2003. Sadutus. Avain osallistavaan toimintakulttuuriin. Juva: WS Bookwell Oy.
- Kotka, R. 2011. Tarinat tunteiden tulkkina. Toiminnallisia ideoita satujen ja draaman maailmasta. Juva: Bookwell Oy.
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista. 22.9.2000/812. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000812>. Viitattu 9.8.2016.
- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista. 922/2011. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110922>. Viitattu 9.8.2016.
- Lastensuojelulaki 13.4.2007/417. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>. Viitattu 9.8.2016.
- Martinez-Abarca, T. & Nurmi, R. 2015. Loikaten leikkiin–rohkeasti rooliin! Draamakasvatusta 1-7-vuotiaille. Helsinki: Premedia.
- Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>. Viitattu 9.8.2016.
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2005. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Sinivuori, P. & Sinivuori, T. 2007. Esiripusta arvoihin. Toiminnallinen draamakasvatuskirja. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Interventioiden dokumentointilomake

INTERVENTIO	PVM:	KESTO:
Toiminnan kuvaus:		
Toiminnan tavoitteet/tarkoitus:		
Toiminnan toteutus:		
Havainnot:		
Arviointi:		

Palautekysely päiväkotimärjapullan henkilökunnalle

Miten koitte lasten ikä- ja kehitystason sekä yksilöllisyyden huomioon ottaen interventioissa?

Miten interventioiden ohjaaminen mielestänne onnistui?

Kuinka aiotte jatkossa hyödyntää draamapedagogiikkaa päiväkodin toiminnassa?

Huom! Evijärven lapsiperheet,

teemme opinnäytetyönä liiketoimintasuunnitelman yksityisen ryhmäperhepäiväkodin perustamisesta Evijärvelle. Kuulisimme mielellämme ajatuksianne nykyisestä päivähoitotilanteesta sekä sen kehittämistä. Otathan yhteyttä yksityisviestillä, mikäli haluat osallistua, niin lähetämme sinulle kyselylomakkeen. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Toivomme runsasta osanottoa kyselyyn!

Kysely Evijärven varhaiskasvatuspalveluista	Täysin samaa mieltä	Lähes samaa mieltä	En osaa sanoa	Lähes eri mieltä	Täysin eri mieltä
Päivähoitopaikkoja on tarpeeksi tarjolla					
Olen tyytyväinen lapseni nykyiseen päivähoitopaikkaan					
Päivähoidon lapsiryhmien koot ovat sopivia					
Päivähoidon tilat ovat järjestetty tukemaan lapsen luontaista tapaa toimia ja liikkua					
Päivähoidon henkilökunta on mielestäni ammattitaitoista					
Yhteistyö (lapsen asioista keskustelu, toiveiden kuuntelu, tiedottaminen) päivähoitopaikan kanssa sujuu hyvin					
Lapselleni on laadittu varhaiskasvatussuunnitelma ja se pidetään ajan tasalla					
Lapseni saa päivähoidossa riittävän monipuolista kokemuksia (mm. liikunta, musiikki, askartelu, luonto)					
Yksityiselle päivähoidolle olisi tarvetta					
Olisin valmis maksamaan hieman enemmän laadukkaasta yksityisestä päivähoidosta					

Koen seuraavat asiat tärkeiksi päivähoidossa	Erit- tän tärkeä	Jok- seenkin tärkeä	Ei lain- kaan tärkeä
Kodinomaisuus			
Lapsilähtöisyys			
Terveellinen ja monipuolinen kotiruoka			
Vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukeminen			
Lapsen yksilöllisyyden kunnioittaminen			
Ammattitaitoinen ja pätevä henkilökunta			
Turvalliset ja toimivat tilat			
Pienet lapsiryhmäkoot			

Lapseni on/ovat ☐ päiväkodissa ☐ perhepäivähoidossa.

Hyvät PäiväkotimmarjaPullan lasten vanhemmat!

Olemme kaksi toisen vuosikurssin sosionomiopiskelijaa Centria ammattikorkeakoulusta. Teemme opin-
näytetyönä liiketoimintasuunnitelman yksityisen ryhmäperhepäiväkodin perustamisesta. Päiväkotimme
pedagoginen painotus olisi draamakasvatus, jota aiomme tulla toteuttamaan kuuden intervention muo-
dossa PäiväkotimmarjaPullassa. Interventiot ajoittuvat lokakuulle 2016. Tulemme huomioimaan inter-
ventioissa lapsiryhmän ikä- ja kehitystason niin, että jokainen lapsi voi niihin osallistua.

Draamakasvatuksen menetelmien avulla voidaan tukea lapsen vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen ke-
hitystä. Draaman menetelmien avulla lapsi oppii ilmaisemaan tunteitaan, ja käsittelemään vaikeitakin
asioita. Käytämme interventioissamme erilaisia teatterin ja musiikin menetelmiä sekä sadutusta.

Interventioiden dokumentointilomake

INTERVENTIO 1: Tutustu- minen	PVM:	KESTO:
<p>Toiminnan kuvaus:</p> <p>Leikitään ja lauletaan erilaisia tutustumisleikkejä.</p>		
<p>Toiminnan tavoitteet/tarkoitus:</p> <p>Tavoitteena leikkien ja laulujen kautta tutustua lapsiryhmään ja samalla tutustuttaa lapset meihin. Tutustumisleikkien avulla suurin jännitys ryhmän sisällä purkautuu. Samalla opimme lasten nimet, ja lapsille jää mieleen meidän nimet sekä kasvot.</p>		
<p>Toiminnan toteutus:</p> <p>Ensin laulamme yhdessä alkulauluna jonkun lapsille entuudestaan tutun laulun. Seuraavaksi leikimme lankakerän kanssa leikkiä ystävyyden verkko, missä jokainen vuorollaan saa kerän käteensä ja kiepauttaa langan sormen ympärille kertoen samalla oman nimensä. Yhtenä leikkinä leikimme tunnehippaa. Siinä sovitaan leikin aluksi tunne, jota täytyy esittää mikäli jää hipassa kiinni, tunteesta ”vapautuu” toisen halauksesta.</p> <p>Loppulauluna laulamme yhdessä laulun; <i>Nyt on leikit leikitty.</i></p>		
<p>Havainnot:</p>		
<p>Arviointi:</p>		

Interventioiden dokumentointilomake

INTERVENTIO 2: Pöytäteatteri	PVM:	KESTO:
<p>Toiminnan kuvaus:</p> <p>Opetetaan lapsille pöytäteatteria yhtenä draaman menetelmänä.</p>		
<p>Toiminnan tavoitteet/tarkoitus:</p> <p>Tavoitteena on opettaa lapsille pöytäteatteria, ja saada lapset osallistumaan toimintaan. Tarkoituksena on saada lapset ilmaisemaan itseään teatterin avulla, ja lasten osallisuus interventiossa.</p>		
<p>Toiminnan toteutus:</p> <p>Ensin keskustelemme esitettävästä sadusta <i>Kultakutri ja kolme karhua</i>. Tiedustelemme, onko satu lapsille tuttu, ja mitä he tietävät sadusta. Esittelemme pöytäteatteri hahmoja, ja keskustelemme niistä. Toinen meistä rakentaa ja kertoo pöytäteatteritarinan yhdessä lasten kanssa, ja toinen havainnoi ja rohkaisee lapsia mukaan toimintaan. Sen jälkeen lapset saavat halutessaan itse esittää tarinan. Lopuksi keskustelemme esityksestä, ja tunteista mitä se herätti lapsissa.</p> <p>Nukketeatterin, kuten myös pöytäteatterin avulla tunteiden käsittely voidaan siirtää itsestä nukkeihin ja aiheen prosessointi helpottuu (Sinivuori & Sinivuori 2007, 239)</p>		
<p>Havainnot:</p>		
<p>Arviointi:</p>		

Interventioiden dokumentointilomake

INTERVENTIO 3: Leikki, laulu ja musiikki	PVM:	KESTO:
---	-------------	---------------

<p>Toiminnan kuvaus:</p> <p>Leikimme, laulamme ja soitamme lasten kanssa erilaisia laululeikkejä.</p>
<p>Toiminnan tavoitteet/tarkoitus:</p> <p>Tarkoituksena on rohkaista lapsia heittäytymään leikkiin musiikin avulla, sekä tuoda henkilökunnan tietoon, että draamapedagogiikkaa voi toteuttaa myös perinteisten menetelmien, kuten leikin ja musiikin kautta.</p>
<p>Toiminnan toteutus:</p> <p>Asetumme piiriin istumaan ja keskustelemme, onko valitsemamme laulut tuttuja lapsille. Ennen jokaista laulua käymme läpi lauluihin kuuluvat leikit. Sitten laulamme ja leikimme yhdessä. Viimeiseen lauluun ei kuulu leikkiä, vaan lapset saavat soittaa laulun tahdissa. Laulu lauletaan 2-3 kertaa, ja soittimia vaihdetaan, jotta lapset saavat kokeilla eri soittimia.</p>
<p>Havainnot:</p>
<p>Arviointi:</p>

Interventioiden dokumentointilomake

INTERVENTIO 4: Sadutus	PVM:	KESTO:
<p>Toiminnan kuvaus:</p> <p>Sadutetaan lapsia heidän itsevalitsemastaan aiheesta, kirjoitetaan satu ylös ja lopuksi luetaan se ääneen koko ryhmälle.</p>		
<p>Toiminnan tavoitteet/tarkoitus:</p> <p>Sadutus rohkaisee lasta kertomaan ajatuksistaan ja ilmaisemaan itseään. Sadutuksen aikana lapsi saa kertoa juuri niistä asioista, joista hänellä on tarve kertoa. Lapselle tulee tunne, että aikuinen on aidosti kiinnostunut, kun tämä kirjoittaa kaiken ylös. Sadutus ryhmäännyttää ja opettaa toisten kuuntelemaan ja arvostamista. Lisäksi sadutuksen avulla lasten ilmaisukyky, mielikuvitus ja sanavarasto laajenevat. (Karlsson 2003, 41-42.)</p>		
<p>Toiminnan toteutus:</p> <p>Sadutukseen osallistuu 4-5 5-vuotiaasta lasta. Pyydämme lapsia kertomaan sadun, sellaisen kuin he itse haluavat. Sanomme, että kirjoitamme sen ylös juuri niin kuin he sen kertovat. Lopuksi luopamme lukea tarinan, ja lapset saavat muuttaa tai korjata sitä, mikäli haluavat. Kun tarina on lasten mielestä valmis, se luetaan koko ryhmälle.</p> <p>Sadutuksen aikana päiväkodin henkilökunta järjestää muulle ryhmälle satutuokion.</p>		
<p>Havainnot:</p>		
<p>Arviointi:</p>		

Interventioiden dokumentointilomake

INTERVENTIO 5: Roolileikki	PVM:	KESTO:
<p>Toiminnan kuvaus:</p> <p>Rohkaistaan lapsia ilmaisemaan itseään heittäytymällä sadun rooleihin.</p>		
<p>Toiminnan tavoitteet/tarkoitus:</p> <p>Roolileikissä omaksutaan uutta ja opitaan asioita liikkumalla sekä todellisessa että draaman maailmassa. Tällöin mielikuvat ja oma todellisuus yhdistyvät; lapsi näyttelee käsitystään leikkimästään hahmosta. Roolileikin turvin lapsi voi käsitellä myös vaikeita asioita ja leikissä on turvallista testata arjesta poikkeavaa käytöstä sekä kyseenalaistaa tuttuja normeja. Roolissa on mahdollisuus vapautua itsekontrollista ja vaatimuksista olla esimerkiksi kiltti. (Martinez-Abarca & Nurmi 2015, 18-19.)</p>		
<p>Toiminnan toteutus:</p> <p>Aluksi luemme sadun <i>Petteri Kanin seikkailuja</i>. Sadun päätteeksi keskustelemme yhdessä sadusta muun muassa; mitä tapahtui ja miksi, millaisia tunteita sadun hahmot tunsivat ja miksi, kuka toimi sadussa oikein ja kuka väärin? Tämän jälkeen muistellemme vielä sadussa esiintyneet hahmot läpi, ja mietimme, mikä roolivaate kuuluu millekin hahmolle. Lopuksi lapset saavat pukeutua rooliasuihin ja heittäytyä satuun mukaan.</p>		
<p>Havainnot:</p>		
<p>Arviointi:</p>		

Interventioiden dokumentointilomake

INTERVENTIO 6: Palautteenotto	PVM:	KESTO:
<p>Toiminnan kuvaus:</p> <p>Palautteenotto lapsilta ja henkilökunnalta, sekä draama-asiakirjan esittely.</p>		
<p>Toiminnan tavoitteet/tarkoitus:</p> <p>Tarkoituksena on saada palautetta toiminnastamme, sekä interventioiden sisällöistä, suunnittelusta ja toteutuksesta.</p> <p>Tavoitteena on käyttää palautetta tavoitteiden täyttymisen arvioinnissa.</p>		
<p>Toiminnan toteutus:</p> <p>Ryhmän 3-vuotiaat saavat antaa palautteen ilmekorttien avulla. Muilta lapsilta palaute otetaan kehitystason mukaan, joko ilmekorttien avulla, tai haastatellen. Henkilökunta saa täytettäväkseen palautelomakkeet, jotka he saavat palauttaa meille sähköisesti tutustuttuaan draama-asiakirjaan.</p> <p>Esittelemme henkilökunnalle kokoamamme draama-asiakirjan, ja jätämme sen päiväkodin käyttöön.</p>		
<p>Havainnot:</p>		
<p>Arviointi:</p>		

AMMATTIKORKEAKOULU

18 TUTKIMUSLUPA-

ANOMUS

Organisaatio, jolle anomus osoitetaan	Centria ammattikorkeakoulu
Vastuhenkilö organisaatiossa	Anne Jaakon- aho
Tutkimusluvan anoja(t)	Heidi Salo Karoliina Keskinen
Osoite	Latukantie 24 62500 Evijärvi
Puhelin	050 550 6773
Sähköpostiosoite	heidi.salo@cov.fi
Tutkimuksen nimi	Liiketoimintasuunnitelma yksittäisen ryhmäperhepäiväkodin perustamisesta
Tutkimuksen tarkoitus	Liiketoimintasuunnitelman laatiminen, draamapeda- gogisten menetelmien vieminen osaksi Päiväkoti Maria Pullan vasua ja arkea, kysely Evijärven lapsiperheille päivähoitosta.
Tutkimuksen kohderyhmä	Päiväkoti Maria Pullan 15 3-5-vuotasta lasta, Evijärven lapsiperheet
Aineiston keruun arvioitu ajankohta	26.9. - 30.11. 2016
Tutkimusmenetelmä	Interventiot, haastattelu, havainnointi

Tutkimussuunnitelma hyväksytty 14 / 9 2016

Tutkimuksen ohjaaja

Lupamyyntipaikka

Centria Ammattikorkeakoulu 1.10.2016 Anne Jaakonaho

aika 1 20

☐ anomuksen mukaisesti ☐ muutosehdotuksin ☐ hylätty

Luvanmyöntäjän allekirjoitus

LIITTEET

Tutkimussuunnitelma

Kysely/haastattelulomake

Muut liitteet, mitkä ~~www~~ interventiot

info@centria.fi | www.centria.fi

Kysely Evijärven varhaiskasvatuspalveluista	Täysin samaa mieltä A	Lähes samaa mieltä B	En osaa sanoa C	Lähes eri mieltä D	Täysin eri mieltä E
1.Päivähoitopaikkoja on tarpeeksi tarjolla					
2.Olen tyytyväinen lapseni nykyiseen päivähoitopaikkaan					
3.Päivähoidon lapsiryhmien koot ovat sopivia					
4.Päivähoidon tilat ovat järjestetty tukemaan lapsen luontaista tapaa toimia ja liikkua					
5.Päivähoidon henkilökunta on mielestäni ammattitaitoista					
6.Yhteistyö (lapsen asioista keskustelu, toiveiden kuuntelu, tiedottaminen) päivähoitopaikan kanssa sujuu hyvin					
7.Lapselleni on laadittu varhaiskasvatussuunnitelma ja se pidetään ajan tasalla					
8.Lapseni saa päivähoidossa riittävän monipuolisesti kokemuksia (mm. liikunta, musiikki, askartelu, luonto)					
9.Yksityiselle päivähoidolle olisi tarvetta					
10.Olsin valmis maksamaan hieman enemmän laadukkaasta yksityisestä päivähoidosta					

Koen seuraavat asiat tärkeiksi päivähoitossa	Erit- tän tärkeä ...A	Jok- seen- kin tärkeä B	Ei lain- kaan tärkeä C
11.Kodinomaisuus			
12.Lapsilähtöisyys			
13.Terveellinen ja monipuolinen kotiruoka			
14.Vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukeminen			
15.Lapsen yksilöllisyyden kunnioittaminen			
16.Ammattitaitoinen ja pätevä henkilökunta			
17.Turvalliset ja toimivat tilat			
18.Pienet lapsiryhmäkoot			

Lapseni on/ovat

☐

päiväkodissa

☐

perhepäivähoidossa.

Liiketoimintasuunnitelma

Keskinen Karoliina

Heidi Salo

Keski-Pohjanmaan Uusyrityskeskus FIRMAXI 23.01.2017

1 Perustiedot

1.1 Liikeidea

Tarjoamme yksityistä päivähoitoa ryhmäperhepäiväkodissa, jonka pedagogisena painotuksena on draamakasvatus.

1.2 Syy perustamiseen

Mielenkiinto yrittäjyyttä kohtaan, motivaatio ja halu luoda jotain uutta ja erilaista.

Sekä tämänhetkinen että tulevaisuuden kysyntä ja tarve. Tällä hetkellä Evijärvellä toimii yksi päiväkotitoimi, jossa on yksi ryhmä alle 4-vuotiaille ja yksi ryhmä 4-5-vuotiaille lapsille. Lisäksi Evijärvellä työskentelee perhepäivähoitajia. Perhepäivähoitajien lähestyessä eläkeikää, hoitopaikat vähenevät entisestään.

2 Kuvaus tuotteista tai palveluista

2.1 Kuvaus

Tarjoamme yksityistä päivähoitoa ryhmäperhepäiväkodissa, jossa on 12 kokopäiväistä hoitopaikkaa 0-5 vuotiaalle lapsille. Toimintamme pohjautuu draamapedagogiikkaan, joka tukee mm. lasten vuorovaikutus-, empatia-, ja sosiaalisten taitojen kehitystä. Toimintaamme ohjaavia arvoja ovat lapsilähtöisyys, kodinomaisuus, lasten yksilöllisyyden kunnioittaminen sekä vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukeminen. Haluamme myös tarjota lapsille itse valmistettua, terveellistä ja monipuolista kotiruokaa.

2.2 Tuotteen ja palvelun asiakashyöty

Paikkakunnallamme ei tarjota tällä hetkellä yksityistä päivähoitoa. Laatu, draamakasvatus sekä terveellinen ja monipuolinen kotiruoka tuovat lisäarvoa palvelullemme.

2.3 Palvelun ja tuotteen kehittäminen

Me yrittäjät suoritamme draamapedagogiikan perusopinnot. Työntekijä perehdytetään draamapedagogiikkaan yrittäjien toimesta. Kehitämme osaamistamme jatkuvasti erilaisilla koulutuksilla. Vasu-keskustelujen yhteydessä keräämme palautetta asiakkailta ja kehitämme palveluamme palautteiden avulla.

Draamapedagogiikan perusopinnot tulevat maksamaan 375€/hlö, eli 750€ yhteensä.

Tällä hetkellä ei ole tulevia kursseja tiedossa.

2.4 Sopimukset, suojausasiat IPR ja takuuasiat

Sopimukset: vuokrasopimus, vesi- ja sähkö sopimukset, ostopalvelusopimus, osakeyhtiön perustamissopimus ja yhtiöjärjestys, henkilökunnan työsopimukset

Luvat: Tilojen pitää olla rakennustarkastajan, terveystarkastajan ja aluepelastuslaitoksen hyväksymät. Lupa toimintaan täytyy hakea ainoastaan kunnalta, kun on kyse perhepäivähoidosta tai ryhmäperhepäivähoidosta.

Lait: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011), Varhaiskasvatuslaki (36/1973), Asetus lasten päivähoidosta (239/1973), Lastensuojelulaki (417/2007), Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)

2.5 Vakuutukset

2 x YEL vakuutus: Aloittava yrittäjä saa alennusta vakuutusmaksuista. YEL-vakuutuksen hinta on 18,408% työtulosta, eli 5584,45€/vuosi. (Maksamme 3500€/vuosi, eli 7000€ yhteensä)

1 x TYEL vakuutus: 24,70% työtulosta, eli 5112,05€/vuosi. 5,7% (291,40€) kokonaismaksusta on työntekijän eläkemaksua, joka peritään palkasta.

Ryhmätapaturmavakuutus hoitolapsille (12kpl): 62€/ vuosi. (Hoitokulut 8500€/tapaturma, haittakorvaus 45 000€ ja kuolinkorvaus 5000€. Vakuutuksessa ei ole omavastuuta)

Työntekijän tapaturmavakuutus (1kpl): n. 307€/vuosi.

Yritykselle vakuutuspaketti: n. 400€/vuosi. (Kattaa omaisuuden, vastuu- ja oikeusturvan sekä toiminnan keskeytysvakuutuksen. Omavastuu on 600€.)

3 Arvio markkinoista

3.1 Asiakkaat

Asiakkaita ovat Evijärven lapsiperheet. Asiakkaiden päätökseen ottaa palvelu meiltä vaikuttaa enimmäkseen laatu. Laatu käsittää tässä tapauksessa yrityksen toimintaperiaatteen, henkilöstön pätevyyden, yrityksen tilat jne.

Asiakkaat ohjautuvat meille kunnan kautta. (ostopalvelusopimus)

Ostopalvelusopimusta ei vielä ole, mutta sopimus toisi tuloja 187 200€/vuosi. Eli ostopalvelusopimus on yrityksen ainoa tulonlähde.

3.2 Markkinoiden koko ja toimintaalue

Markkina-alueemme on Evijärvi.

3.3 Kilpailutilanne ja arvioitu oma kilpailuetu

Kilpailutilanne alueellamme on tällä hetkellä melko olematon. Muut alan palvelutarjoajat ovat Evijärven kunnan päiväkotit sekä perhepäivähoitajat.

Oma kilpailuetumme on toimintaperiaattemme, joka painottaa lapsilähtöisyyttä, jokaisen lapsen kunnioittamista omana yksilönään sekä vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukemista. Lisäksi toimintaamme ohjaa draamapedagogiikka.

3.4 Tulevaisuuden näkymät, kysyntä ja markkinamuutokset

Toiminnassamme yksi suuri riski tulevaisuudessa on väestön muutokset. Vaikka syntyvyys vielä tähän saakka on ollut melko tasaista ja muutamina vuosina jopa kasvavaa, tulee siinä tapahtumaan käänös lähivuosina.

2010 vuonna asukasluku on ollut 2874. 2020 vuoden väestöennuste on 2791, 2030 vuoden ennuste on 2699, ja 2040 vuoden väestöennuste on 2579 asukasta.

4 Myynti- ja markkinointisuunnitelma

4.1 Markkinointikeinot

Evijärven kunta ostaa yritykseltämme päivähoitopalvelua, joten asiakkaat päätyvät palvelumme piiriin sitä kautta. Yrityksellämme on kotisivut ja facebook-sivut, joissa tiedotamme mm. vapaista hoitopaikoista ja toiminnastamme. Yrityksen aloittaessa toimintansa järjestämme Avoimet ovet- tapahtuman. Yrityksen koti- ja facebook-sivut teemme itse.

4.2 Jakelutie-Toimitustapa

Ks. kohta 4.1.

4.3 Mainonta ja myynninedistäminen

Mainostoimisto suunnittelee yrityksellemme yleisilmeen (logo, fontti ym.). Kotisivut perustamme omin voimin, samoin Facebook-sivun. Yleisilmeen suunnittelusta ja kotisivun perustamisesta kuluja kertyy 2000€.

Kustannukset näistä tulee heti yrityksen toiminnan alkaessa.

5 Toimipaikka, tilat, tuotanto

5.1 Sijainti

Yrityksen toimipaikkakunta on Evijärvi.

Toimimme vuokratiloissa lähellä keskustaa ja koulukeskusta.

Evijärven vuokra-taso on n. 5,77€/neliö.

Tilojemme kokonaisvuokra on 577€/kk.

5.2 Aukioloajat ja ajankäyttö

Yrityksemme palvelee arkisin klo 07-17. Aikaisemmasta tai myöhäisemmästä palveluajasta voidaan sopia asiakkaiden kanssa. Työajat suunnitellaan tarpeen mukaan. Työaika on 8,5h/pvä. Yritys on kiinni yhden kuukauden kesäloma-aikaan. Muina sesonkiaikoina yritys on auki tarpeen mukaan. Sairastapauksissa lapset ovat kunnallisessa varahoitopaikassa.

5.3 Alihankkijat

5.4 Laadunvarmistaminen

Toiminnassamme noudatamme yrityksemme omaa, kunnallista ja valtakunnallista varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Lapsille laaditaan omat varhaiskasvatussuunnitelmat, joita päivitetään säännöllisesti.

Asiakastytyväisyys tulee esiin vanhempien kanssa puolivuositain käytävissä lasten varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluissa.

5.5 Tuotantoon liittyvät asiat

6 Johto ja organisaatio

6.1 Yhtiömuoto ja organisaatio

Yrityksemme on osakeyhtiö.

Osakeyhtiö on paras vaihtoehto, koska haluamme minimoida henkilökohtaiseen elämäämme kohdistuvat riskit. Osakeyhtiössä emme vastaa henkilökohtaisella omaisuudellamme yhtiön toiminnasta ja veloista, vaan vain sijoittamamme pääoman kautta.

Osakepääomamme on 5000€. Omistamme osakeyhtiöstä kumpikin 50% ja vastuu jakautuu meille puoliksi. Toimimme myös kumpikin lastentarhanopettajina yrityksessämme.

Yrityksemme nimivaihtoehto on Ryhmis Fiskari.

Me yrittäjät itse muodostamme yrityksemme hallituksen. Varajäsenenä hallituksessa toimii Erkki Lassila.

6.2 Työvoima, osaaminen ja koulutustarve

Olemme kumpikin koulutukseltamme sosionomeja, joilla on lastentarhanopettajan pätevyys.

Olemme kumpikin työskennelleet päiväkodissa. Toinen meistä on suorittanut myös liiketalouden perustutkinnon, josta on hyötyä taloushallinnossa.

Meillä on yksi vakituinen työntekijä, joka on ammatiltaan joko lastenohjaaja, lastenhoitaja tai lähihoitaja. Työntekijän palkka on yksityisen sosiaalipalvelualan työehtosopimuksen mukaan 1876,67/kk, josta meille kertyy lisäksi sivukuluja 422,63€/kk.

Sovellamme yksityisen sosiaalipalvelualan työehtosopimusta.

6.3 Johto ansioluettelo

Heidi Salo

25.07.1987

Latukantie 24, 62500 Evijärvi

050 550 6773

heidi.salo@cou.fi

Avoliitossa

Metsäkoneenkuljettaja

Ylioppilastutkinto 2006, Liiketalouden perustutkinto 2012

Kirjanpitäjä; Perhon tilitoimisto Oy, Kassatarjoilija; Neste Oil Kaustinen, Palveluneuvoja;

Avain Säästöpankki, Lastenhoitaja; Kauhavan kaupunki

Mia-Karoliina Keskinen

07.11.1988

Lassilantie 29 b, 62500 Evijärvi

045 316 9808

karoliina.keskinen@cou.fi

Eronnut

Tytär 12/2013

Hiusalan perustutkinto 2007, Hygienia- ja anniskelupassit 2008, Kasvatustieteen perusopinnot 10op 2013

Parturi-kampaaja; Cencei Oy, Baarityöntekijä; T:mi Satu Hakunti, Koulunkäyntiavustaja; Evijärven kunta, Luokanopettaja (sijainen); Kokkolan kaupunki, Lastenhoitaja; Kokkolan kaupunki

6.4 Oma verkosto ja asiantuntijat

Teemme yhteistyötä Kauhavan varhaiskasvatusjohtajan Mirja Kivikankaan kanssa. Kauhava järjestää Evijärven päivähoitopalvelut. Lisäksi teemme yhteistyötä perhepäivähoidon ohjaajan, Raija Saariahon kanssa.

7 Taloudelliset ennusteet

7.1 Kirjanpito ja tulosseuranta

Palkat maksetaan itse, samoin osa kirjanpidosta hoidetaan itse, jolloin saamme hyvän katsauksen yrityksemme taloudesta. Loput kirjanpidosta ulkoistetaan Evijärven Tilitoimisto Oy:lle.

Toinen meistä yrittäjistä on suorittanut Liiketalouden perustutkinnon ja hän on työskennellyt tilitoimistossa kirjanpitäjänä.

Taloushallinnon kulut ovat n. 150€/kk.

7.2 Investoinnit

- Osakeyhtiön perustaminen (osakepääoma 5000€, perustamisilmoitus kaupparekisteriin 330€)
- Vuokratiilojen muutostyöt (pintaremontointi ja turvavarusteet 2000€)
- Hoitolapsille sängyt, ruokailuvälineet, virikkeet, mahd. syöttötuolit jne. (1500€)
- Piha-alueen rajausta (aidoitus talkootyöllä, materiaali 2000€)
- Ulkoleikkipaikka (keinu, hiekkalaatikko, ulkolelut, kiipeilyteline 500€)

7.3 Palveluiden ja tuotteiden hinnoittelu

Yrityksessämme olemme määritelleet yhden lapsen hoitopäivän ostopalveluhinnaksi 65€, eli 1300€/kk. Hinta koostuu ylläpito-, vakuutus-, palkka- ja vuokratuloista.

Kunnallisessa päivähoidossa lapsen hoitokuukauden hinnaksi määritellään noin 1000€, mutta hinnassa ei ole otettu huomioon kaikkia kuluja, joten se ei ole totuudenmukainen.

Kunnalta laskutetaan 1300€ x 12 eli 15600€/kk. (Hoitolapsia on 12 hlöä)

7.4 Ostotoiminta ja varastointi

Jos kunta ja kuntayhtymä hankkii palveluita yksityiseltä palvelujen tuottajalta, sen on varmistuttava siitä, että hankittavat palvelut vastaavat sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta. Tällä tarkoitetaan sitä, että ostettavan palvelun tulee täyttää ne vaatimukset, joita edellytetään, kun kunta ja kuntayhtymä itse tuottaisi vastaavaa palvelua.

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain mukaan kunta ja kuntayhtymä tekevät sopimuksen yksityisen palvelun tuottajan kanssa palveluiden määrästä ja korvauksista. Hankintalaki velvoittaa kilpailuttamaan hankinnat, jotka tehdään oman organisaation ulkopuolelta. Julkisen sektorin hankkimien palvelujen kilpailuttamisella pyritään palvelujen tehostamiseen, palvelujen laadun parantamiseen, yritysten kilpailukykyyn ja markkinoiden toimivuuden edistämiseen sekä korruption ehkäisyyn.

7.5 Toiminnan rahoitus

Haemme Pop pankilta yrityslainaa 10 000€, sijoitamme omia säästöjämme 15 000€, ja haemme starttirahaa oman palkanmaksun tueksi.

Starttirahaa voi saada n. 700€/kk.

7.6 Investointilaskelma

Muu tulo-rahoitus on mahdollinen starttiraha, joka on n. 700€/hlö/kk.

Aineettomat hyödykkeet kohdassa 750€ on varattu koulutukseen.

Perustamismenoihin on lisätty 548€ lupa-maksuja.

7.7 Laskennallinen liikeidean tarkastelu

Yrityslaina 10.000,00 €

Laina-aika 3 vuotta

Tasaerälyhennys 291 €

Kokonaiskorko 3%

Lainan tiedot liitteenä.

7.8 Kannattavuuslaskelma

7.9 Kassavirta-analyysi

8 SWOT-analyysi

8.1 Vahvuudet

- Laatu
- Draamakasvatus
- Pieni lapsiryhmä
- Kotiruoka

Laadun varmistaminen tapahtuu noudattamalla omaa, valtakunnallista, ja kunnallista varhaiskasvatussuunnitelmaa, vasu-keskusteluiden avulla, toimivalla ja avoimella yhteistyöllä vanhempien kanssa, sekä jatkuvalla kouluttautumisella.

Draamakasvatuksesta voidaan jakaa tietoa avoimien ovien päivänä, sekä koti-ja facebooksiivilla tiedottamalla.

Pieni lapsiryhmä tukee lapsilähtöisyyttä ja lapsen yksilöllisyyttä, pyrimme myös järjestämään päivän toiminnalliset hetket pienryhmissä (4 hlöä/ryhmä)

8.2 Heikkoudet

8.3 Mahdollisuudet

Pieni päiväkotitoiminta olisi ryhmäperhepäiväkotia järkevämpi. Asiakkaita voisi ottaa hieman enemmän. Esimerkiksi ryhmiä voisi olla 2, joissa 2 työntekijää ja lapsia 7 +4. Eli yhteensä 22. Asiakkaita olisi melkein puolet enemmän, mutta työntekijöitä ei tarvitsisi olla kuin 1 enemmän.

8.4 Uhat

Kunta ei suostu ostamaan palvelua siihen hintaan minkä olemme määritelleet, siinä tapauksessa ruoka- ja YEL kuluja pitäisi karsia, ja yrittäjien palkkaa pienentää.

7.6 Investointilaskelma:

Aineettomat hyödykkeet:	Perustamismenot:	5,878.00
	Muut (esim. liikearvo):	750.00
Koneet ja kalusto:	Tuotantovälineet:	0.00
	Auto:	0.00
	Kalusteet:	1,500.00
	Puh ja tietoliikenne:	0.00
	Asennukset:	0.00
Liikeirtaimisto:	Toimistotarvikkeet:	0.00
	Muut:	4,500.00
	Investoinnit yht:	12,628.00
Käyttöpääoma arvioitu kuukausille (kpl):		3.00
Markinointi:	Alkumainonta / esitteet:	2,000.00
Vuokrat:	Toimitiloista / takuuvuokra:	1,125.00
	Puh ja Laitevuokrat / leasing:	0.00
Palkat:	Työntekijöiden palkat:	6,895.50
	Yrittäjän toimentulot:	0.00
Vaihto- ja rahoitusomaisuus:	Alkuvarasto:	5,000.00
	Kassa:	0.00
	Pääoman tarve yhteensä:	27,648.50
Oma pääoma:	Osakepääoma:	5,000.00
	Oma sijoitus rahana:	15,000.00
	Omat koneet ja kalusto:	0.00
	Muu oma sijoitus:	0.00
Lainapääoma:	Osakaslaina:	0.00
	Pankkilaina:	10,000.00
	Finnvera:	0.00
	Muut:	0.00
	Lainat tavarantoimittajilta:	0.00
	Muu tulo-rahoitus:	0.00
	Rahan lähteet yhteensä:	30,000.00 €
Rahan lähteiden ja tarpeen erotus:		2,351.50 €

7.7 Laskennallinen liikeidean tarkastelu:

		1. Vuosi:	2. Vuosi:	3. Vuosi:
Tulot:	Laji:	alv-%: euro:	euro:	euro:
		0.00 136,500.00	136,500.00	136,500.00
		0.00 0.00	0.00	0.00
		0.00 0.00	0.00	0.00
		0.00 0.00	0.00	0.00
		0.00 0.00	0.00	0.00
	Muu myynti:	0.00 0.00	0.00	0.00
	Tulot yhteensä:	136,500.00	136,500.00	136,500.00
Myyntiin oikaisuerät, arvonlisävero:				
	Arvonlisävero:	0.00	0.00	0.00
	Liikevaihto (tulot-arvonlisäverot):	136,500.00	136,500.00	136,500.00
Muuttuvat kulut (ilman alv):				
	Siivous- ja toimistotarvikkeet	1,000.00	1,000.00	1,000.00
		0.00	0.00	0.00
		0.00	0.00	0.00
		0.00	0.00	0.00
	Muu osto:	0.00	0.00	0.00
	Muuttuvat kulut yhteensä:	1,000.00	1,000.00	1,000.00
Myyntikate (Liikevaihto-muutt.kulut)		135,500.00	135,500.00	135,500.00
Myyntikateprosentti (Myyntikate/Liikevaihto) * 100		99.27 %	99.27 %	99.27 %
Kiinteät kulut (ilman alv):				
	Yrittäjän eläkevakuutus	7,000.00	7,000.00	7,000.00
	Muut vakuutukset	769.00	769.00	769.00
	Työntekijöiden palkat	67,560.00	67,560.00	67,560.00
	Palkkojen sivukulut	15,186.00	15,186.00	15,186.00
	Vuokrat	6,930.00	6,930.00	6,930.00
	Sähkö/vesi/lämpö	1,200.00	1,200.00	1,200.00
	Puhelin ja tietoliikenne	185.00	185.00	185.00
	Kirjanpito	1,800.00	1,800.00	1,800.00
	Toimistokulut	0.00	0.00	0.00
	Matka/autokulut	0.00	0.00	0.00
	Markkinointi	2,000.00	0.00	0.00
	Koulutus	0.00	0.00	0.00
	Lehdet yms.	0.00	0.00	0.00
	Korjaukset	0.00	0.00	0.00
	Jäsenkulut	0.00	0.00	0.00
	Puhtaanapito	0.00	0.00	0.00
	Ruokakulut	7,200.00	7,200.00	7,200.00
		0.00	0.00	0.00
		0.00	0.00	0.00
		0.00	0.00	0.00
		0.00	0.00	0.00
	Kiinteät kulut yhteensä	109,830.00	107,830.00	107,830.00
Käyttökate (Myyntikate-kiinteät kulut)		25,670.00	27,670.00	27,670.00
Käyttökateprosentti (Käyttökate/Liikevaihto) * 100		18.81 %	20.27 %	20.27 %
Poistot:				
	Koneet ja kalusto:	0.00	0.00	0.00
	Poistot liikearvo:	0.00	0.00	0.00
	Poistot yht:	0.00	0.00	0.00
Muut kulut:				
	Korkokulut:	276.00	161.00	38.00
	Pankkikulut:	26.00	24.00	22.00
	Muut kulut yht:	302.00	185.00	60.00
Tulos ennen veroja:		25,368.00	27,485.00	27,610.00
	Verot %	20.00	20.00	20.00
	Verot:	5,073.60	5,497.00	5,522.00
	Lainojen lyhennys:	3,782.00	3,349.00	2,869.00
Nettovoitto:		16,512.40	18,639.00	19,219.00

7.8 Kannattavuuslaskelma:

	Euroa/kuukaudessa:	Euroa/vuodessa:
= Tavoitetulos netto	9,166.67	110,000.00
+ Lainojen lyhennys	266.75	3,201.00
= Tulo verojen jälkeen:	9,433.42	113,201.00
+ Verot (valtio+kunta)	1,759.42	21,113.00
= Rahoitustarve (br. tulot)	11,192.83	134,314.00
+ Yrityslainojen korot	19.50	234.00
A = Käyttökattotarve:	11,212.33	134,548.00
Kiinteät kulut: (ilman alv):		
Yrittäjän eläkevakuutus:	583.33	7,000.00
Muut vakuutukset:	64.08	769.00
Työntekijöiden palkat:	5,630.00	67,560.00
Palkkojen sivukulut:	1,265.50	15,186.00
Vuokrat:	577.50	6,930.00
Sähkö/vesi/lämpö:	100.00	1,200.00
Puhelin ja tietoliikenne:	15.42	185.00
Kirjanpito:	150.00	1,800.00
Toimistokulut:	0.00	0.00
Matka/autokulut:	0.00	0.00
Markkinointi:	166.67	2,000.00
Koulutus:	0.00	0.00
Lehdet yms.:	0.00	0.00
Korjaukset:	0.00	0.00
Jäsenkulut	0.00	0.00
Puhtaanapito	0.00	0.00
Ruokakulut	600.00	7,200.00
	0.00	0.00
	0.00	0.00
	0.00	0.00
	0.00	0.00
B = Kiinteät kulut yhteensä:	9,152.50	109,830.00
Myyntikatetarve:	20,364.83	244,378.00
Muuttuvat kulut	83.33	1,000.00
Liikevaihto:	20,448.17	245,378.00
Arvonlisävero 0 %:	0.00	0.00
Kokonaismyynti/-laskutus:	20,448.17	245,378.00
Laskutustavoitteet:		
	Veroton:	Verollinen:
12 kk/v:	20,448.17	20,448.17
20 päivää/kk:	1,022.41	1,022.41
11 tuntia/päivä:	102.24	102.24

Hyvät Päiväkoti marjaPullan lasten vanhemmat!

Olemme kaksi toisen vuosikurssin sosionomiopiskelijaa Centria ammattikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyönä liiketoimintasuunnitelman yksityisen ryhmäperhepäiväkodin perustamisesta. Päiväkotimme pedagoginen painotus olisi draamakasvatus, jota aiomme tulla toteuttamaan kuuden intervention muodossa Päiväkoti marjaPullassa. Interventiot ajoittuvat lokakuulle 2016. Tulemme huomioimaan interventioissa lapsiryhmän ikä- ja kehitystason niin, että jokainen lapsi voi niihin osallistua.

Draamakasvatuksen menetelmien avulla voidaan tukea lapsen vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen kehitystä. Draaman menetelmien avulla lapsi oppii ilmaisemaan tunteitaan, ja käsittelemään vaikeitakin asioita. Käytämme interventioissamme erilaisia teatterin ja musiikin menetelmiä sekä sadutusta.

Ystävällisin terveisin sosionomiopiskelijat

INTERVENTIO 1: Tutustu- minen	PVM: 28.9.2016	KESTO: 35min
--	---------------------------------	-------------------------------

Toiminnan kuvaus:

Leikitään ja lauletaan erilaisia tutustumisleikkejä.

Toiminnan tavoitteet/tarkoitus:

Tavoitteena leikkien ja laulujen kautta tutustua lapsiryhmään ja samalla tutustuttaa lapset meihin. Tutustumisleikkien avulla suurin jännitys ryhmän sisällä purkautuu. Samalla opimme lasten nimet, ja lapsille jää mieleen meidän nimet sekä kasvot.

Toiminnan toteutus:

Ensin laulamme yhdessä alkulauluna jonkun lapsille entuudestaan tutun laulun. Seuraavaksi leikimme lankakerän kanssa leikkiä ystävyiden verkko, missä jokainen vuorollaan saa kerän käteensä ja kiepauttaa langan sormen ympärille kertoen samalla oman nimensä. Yhtenä leikkinä leikimme tunnehippaa. Siinä sovitaan leikin aluksi tunne, jota täytyy esittää mikäli jää hipassa kiinni, tunteesta "vapautuu" toisen halauksesta. Loppulauluna laulamme yhdessä laulun; *Nyt on leikit leikitty.*

Havainnot:

Innostaminen onnistui odotettua paremmin, vain muutama joka arkaili. Jännitys purkaantui, nimiä jäi mieleen. Sovellettiin hieman pienen tilan vuoksi. Vain 2 jotka eivät jaksaneet keskittyä.

Arviointi:

Tavoitteet saavutettiin hyvin. Saimme purettua jännitystä ja innostettua lapset mukaan. Tilanne oli hyvin hallinnassa, vaikka toiminta olikin aika nopeatempoista. Otimme alku- ja loppuritualeiksi laulujen sijasta käsistä tehdyn portin. Edellä mainittujen leikkien lisäksi oitimme mukaan myös leikin *Rento asento*, joka oli myös ns. lämmittelyleikki.

INTERVENTIO 2: Leikit, laulut ja musiikki	PVM: 29.9.2016	KESTO: 35min
---	--------------------------	------------------------

Toiminnan kuvaus:

Leikimme, laulamme ja soitamme lasten kanssa erilaisia laululeikkejä.

Toiminnan tavoitteet/tarkoitus:

Tarkoituksena on rohkaista lapsia heittäytymään leikkiin musiikin avulla, sekä tuoda henkilökunnan tietoon, että draamapedagogiikkaa voi toteuttaa myös perinteisten menetelmien, kuten leikin ja musiikin kautta.

Toiminnan toteutus:

Asetumme piiriin istumaan ja keskustelemme, onko valitsemamme laulut tuttuja lapsille. Ennen jokaista laulua käymme läpi lauluihin kuuluvat leikit. Sitten laulamme ja leikimme yhdessä. Viimeiseen lauluun ei kuulu leikkiä, vaan lapset saavat soittaa laulun tahdissa. Laulu lauletaan 2-3 kertaa, ja soittimia vaihdetaan, jotta lapset saavat kokeilla eri soittimia.

Havainnot:

Keskittyivät hyvin, soittaminen sujui ongelmitta. Oikeat soittimet oikeaan aikaan. Lapset kuuntelivat ohjeet, ja innostuivat myös heille tuntemattomista leikeistä ja lauluista.

Arviointi:

Tavoite lasten heittäytymisestä täyttyi, sillä kaikki olivat innolla mukana. Osa henkilökunnasta oli mukana interventiossa, joten heidän tietoonsa saatettiin, että draamapedagogiikkaa voi toteuttaa myös näiden perinteisten menetelmien kautta. Alkuperäisen suunnitelman mukaan interventioiden tuli kestää 45min, mutta totesimme, että 30-35min on enimmäisaika jonka lapset jaksavat keskittyä.

INTERVENTIO 3: Pöytäteatteri	PVM: 5.10.2016	KESTO: 35min
-------------------------------------	--------------------------	------------------------

Toiminnan kuvaus:

Opetetaan lapsille pöytäteatteria yhtenä draaman menetelmänä.

Toiminnan tavoitteet/tarkoitus:

Tavoitteena on opettaa lapsille pöytäteatteria, ja saada lapset osallistumaan toimintaan. Tarkoituksena on saada lapset ilmaisemaan itseään teatterin avulla, ja lasten osallisuus interventiossa.

Toiminnan toteutus:

Ensin keskustelemme esitettävästä sadusta *Kultakutri ja kolme karhua*. Tiedustelemme, onko satu lapsille tuttu, ja mitä he tietävät sadusta. Esittelemme pöytäteatteri hahmoja, ja keskustelemme niistä. Toinen meistä rakentaa ja kertoo pöytäteatteritarinan yhdessä lasten kanssa, ja toinen havainnoi ja rohkaisee lapsia mukaan toimintaan. Sen jälkeen lapset saavat halutessaan itse esittää tarinan. Lopuksi keskustelemme esityksestä, ja tunteista mitä se herätti lapsissa.

Nukketeatterin, kuten myös pöytäteatterin avulla tunteiden käsittely voidaan siirtää itsestä nukkeihin ja aiheen prosessointi helpottuu (Sinivuori & Sinivuori 2007, 239)

Havainnot:

Pöytäteatteri oli kaikille vieras käsite ja satukin useimmille. Lapset kuuntelivat sadun kiinnostuneina ja eläytyivät ilmein mukaan tarinaan. Tarinan esittäminen sujui hyvin, lapset kuuntelivat ohjeet ja pysyivät hyvin tarinassa. Esimerkiksi tarinan karhut jaksoivat odottaa pitkään esiintymisvuoroaan. Yleisö oli myös vahvasti mukana keskittyen toisten lasten esitykseen. Tarina esitettiin kahdesti läpi, jotta kaikki halukkaat pääsivät osallistumaan. Osa lapsista halusi vielä jatkaa pöytäteatterin esitystä varsinaisen intervention jälkeen.

Arviointi:

Kaikki tavoitteet täyttyivät yli odotusten.

INTERVENTIO 4: Sadutus	PVM:6.10.2016	KESTO:60min
-------------------------------	----------------------	--------------------

Toiminnan kuvaus:

Sadutetaan lapsia heidän itsevalitsemastaan aiheesta, kirjoitetaan satu ylös ja lopuksi luetaan se ääneen koko ryhmälle.

Toiminnan tavoitteet/tarkoitus:

Sadutus rohkaisee lasta kertomaan ajatuksistaan ja ilmaisemaan itseään. Sadutuksen aikana lapsi saa kertoa juuri niistä asioista, joista hänellä on tarve kertoa. Lapselle tulee tunne, että aikuinen on aidosti kiinnostunut, kun tämä kirjoittaa kaiken ylös. Sadutus ryhmäännyttää ja opettaa toisten kuuntelua ja arvostamista. Lisäksi sadutuksen avulla lasten ilmaisukyky, mielikuvitus ja sanavarasto laajenevat. (Karlsson 2003, 41-42.)

Toiminnan toteutus:

Sadutukseen osallistuu 4-5 5-vuotiasta lasta. Pyydämme lapsia kertomaan sadun, sellaisen kuin he itse haluavat. Sanomme, että kirjoitamme sen ylös juuri niin kuin he sen kertovat. Lopuksi lupaamme lukea tarinan, ja lapset saavat muuttaa tai korjata sitä, mikäli haluavat. Kun tarina on lasten mielestä valmis, se luetaan koko ryhmälle.

Sadutuksen aikana päiväkodin henkilökunta järjestää muulle ryhmälle satutuokion.

Havainnot:

Pojilla tarina lähti helposti rönsyilemään, jonka vuoksi jouduimme hieman rauhoittamaan tilannetta. Ohjeista huolimatta osa lapsista puhui toisten päälle. Useat kertoivat omaa tarinaansa kuuntelematta toisen aihetta, eli tarinan sisällä oli useampi tarina. Tyttöillä vuoropuhelu toimi hyvin, he kuuntelivat toisiaan ja noudattivat ohjeita.

Arviointi:

Alkuperäisen suunnitelman mukaan sadutettavia piti olla ryhmässä neljä, mutta huomasimme ensimmäisen sadutuksen jälkeen, että kaksi lasta on enimmäismäärä. Rönsyilystä ja levottomuudesta huolimatta kaikilta syntyi tarina, ja lapset olivat innoissaan sadutuksesta. Lopuksi luimme tarinat koko ryhmälle ääneen, ja lapset kuuntelivat niitä innostuneina.

INTERVENTIO 5: Roolileikki	PVM: 12.10.2016	KESTO: 60min
-----------------------------------	---------------------------	------------------------

Toiminnan kuvaus: Rohkaistaan lapsia ilmaisemaan itseään heittäytymällä sadun rooleihin.
Toiminnan tavoitteet/tarkoitus: Roolileikissä omaksutaan uutta ja opitaan asioita liikkumalla sekä todellisessa että draaman maailmassa. Tällöin mielikuvat ja oma todellisuus yhdistyvät; lapsi näyttelee käsitystään leikkimästään hahmosta. Roolileikin turvin lapsi voi käsitellä myös vaikeita asioita ja leikissä on turvallista testata arjesta poikkeavaa käytöstä sekä kyseenalaistaa tuttuja normeja. Roolissa on mahdollisuus vapautua itsekontrollista ja vaatimuksista olla esimerkiksi kiltti. (Martinez-Abarca & Nurmi 2015, 18-19.)
Toiminnan toteutus: Aluksi luemme sadun <i>Petteri Kanin seikkailuja</i> . Sadun päätteeksi keskustelemme yhdessä sadusta muun muassa; mitä tapahtui ja miksi, millaisia tunteita sadun hahmot tunsivat ja miksi, kuka toimi sadussa oikein ja kuka väärin? Tämän jälkeen muistelemme vielä sadussa esiintyneet hahmot läpi, ja mietimme, mikä roolivaate kuuluu millekin hahmolle. Lopuksi lapset saavat pukeutua rooliasuihin ja heittäytyä satuun mukaan.
Havainnot: Alku oli hieman levotonta, eikä sääntöjen kuuntelu tahtonut sujua. Suurin osa lapsista kuunteli sadun keskittyneesti, muutamaa levotonta tapausta lukuun ottamatta. Lapset muistivat hyvin sadun kulun. Roolihahmot olivat jääneet hyvin mieleen, ja lapset tiesivät, mitkä asusteet kuuluivat millekin hahmolle. Kaikki osallistuivat innokkaasti ja lapset eläytyivät rooleihin.
Arviointi: Lisäsimme intervention alkuun draamasopimuksen, jossa sovittiin roolileikin säännöistä esimerkiksi toisten kuunteleminen, kaikkien osallistuminen omilla ehdoillaan ja roolisuoja. Lapsilla oli ollut ennen interventiota valokuvaus, joka aiheutti levottomuutta lapsissa, kun malttamattomina odottivat jo ulos pääsyä. Tästä huolimatta lapset heittäytyivät hyvin rooleihin ja olivat innoissaan toiminnasta.

INTERVENTIO 6: Palautteenotto	PVM: 13.10.2016	KESTO: 30min
--------------------------------------	---------------------------	------------------------

Toiminnan kuvaus:

Palautteenotto lapsilta ja henkilökunnalta, sekä draama-asiakirjan esittely.

Toiminnan tavoitteet/tarkoitus:

Tarkoituksena on saada palautetta toiminnastamme, sekä interventioiden sisällöistä, suunnittelusta ja toteutuksesta.

Tavoitteena on käyttää palautetta tavoitteiden täyttymisen arvioinnissa.

Toiminnan toteutus:

Ryhmän 3-vuotiaat saavat antaa palautteen ilmekorttien avulla. Muilta lapsilta palaute otetaan kehitystason mukaan, joko ilmekorttien avulla, tai haastatellen. Henkilökunta saa täytettäväkseen palautelomakkeet, jotka he saavat palauttaa meille sähköisesti tutustuttuaan draama-asiakirjaan.

Esittelemme henkilökunnalle kokoamamme draama-asiakirjan, ja jätämme sen päiväkodin käyttöön.

Havainnot:

Palautehaastattelussa lapset vastasivat innokkaasti kysymyksiin, ja jakoivat mielipiteensä avoimesti menneistä interventioista. Haastattelusta saatu palaute oli pelkästään positiivista. Ilmekorttipalautteessa havaitsimme, että osa lapsista ei keskittynyt itse asiaan, vaan tiputtivat pallon sattumanvaraisesti johonkin sankoon.

Ulkotiloissa korostui joidenkin lasten levottomuus.

Arviointi:

Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen, keräsimme kaikilta lapsilta palautetta haastattelun ryhmää. Haastattelun jälkeen lapset saivat käydä pudottamassa tennispallon yhteen kolmesta sangosta, joihin oli merkitty iloinen, neutraali ja surullinen ilme, sen mukaan mitä mieltä he olivat näistä meidän interventioista. Muutimme suunnitelmaa, koska ryhmässä ei ollut montaa 3-vuotiasta, ja halusimme pitää viimeisen intervention ulkona nähdäksemme lasten keskittymistä eri tiloissa. Myös sisätilojen rajallisuus oli syynä suunnitelmien muutokseen. Lapset vastasivat reippaasti kysymyksiimme, ja suurin osa tuntui miettivän oikeasti, että mihin sankoon laittaa pallonsa. Palautteen oton lisäksi tämän intervention alkuun otimme myös erilaisia ulkoleikkejä, joiden teemana olivat tunteet.

PALAUTEKYSELY ^a koto myönteispuolesta ^a

Miten koitte lasten ikä- ja kehitystason sekä yksilöllisyyden huomioon ottaen interventioissa?

INTERVENTIOT SAIVAT OTETTAVAN RYHMÄN IKÄ- JA KEHITYS-
TASOLLE. MYÖS PIENEMMÄT HUOMIOITIN

Miten interventioiden ohjaaminen mielestänne onnistui?

OTTAJAT INNOKKAITA. RITTÄVÄSTI VÄLJYTTÄ -> LAPSEN
MAAD. VAIKUTTAA TUOKION KULKUUN

Kuinka aiotte jatkossa hyödyntää draamapedagogiikkaa päiväkodin toiminnassa?

SAIMME TUOKALWA ARKEEN TOTEUTTAMME SITÄ/MIITÄ
PK:n ARJESSA. VARSINKIN DRAMALEIKKI VAI
TÄMÄÄN MYÖS LAPSISSA

Muuta palautetta:

MUKAVA KOKEMUS. MONIPUOLISESTI DRAMAN OSA TUETA
LEIKKIÄ OHJATTAMATTA

T. Järvi

LEIKKI ON LAPSEN DRAAMAA

Johdatusta draaman menetelmiin varhaiskasvatuksessa

Karoliina Keskinen & Heidi Salo

SISÄLLYS

JOHDANTO	1
1 YLEISTÄ DRAAMAKASVATUKSESTA.....	2
2 ESIMERKKEJÄ DRAAMAN MENETELMISTÄ..	3
2.1 Pöytä-/nukketeatteri	3
2.2 Sadutus.....	3
2.3 Draamaleikki	2
LOPUKSI.....	4
LÄHTEET.....	6

JOHDANTO

Opinnäytetyömme aiheena on liiketoimintasuunnitelma yksityisestä ryhmäperhepäiväkodista, jonka pedagogisena painotuksena on draama.

Meille tärkeää varhaiskasvatuksessa on lapsilähtöisyys, vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukeminen, sekä jokaisen lapsen kunnioittaminen omana yksilönään. Tällaiset arvot tulevat hyvin esille draamapedagogisessa varhaiskasvatuksessa. Heleniuksen, Jäälinojan ja Sormusen (2000, 27) mukaan draaman ja erilaisten toiminnallisten menetelmien kautta lapselle kehittyy perusta hyvälle itsetunnolle, kielellinen ilmaisu vahvistuu, ja lasta rohkaistaan esiintymiseen sekä fyysiseen kokonaisilmaisuun ryhmässä ja yksin. Draama on siis keino opettaa lasta ymmärtämään itseään, ja ympäröivää maailmaa, jossa elämme (Helenius ym. 2000, 27). Kun arkisia ja kipeitäkin asioita, esimerkiksi kiusaamista käsitellään draaman keinoin, lapsen kokema mielipaha vähenee (Kotka 2011, 17). Lisäksi draaman avulla lapsi oppii ottamaan huomioon muutkin kuin itsensä, ja omaksumaan empatiataitoja (Kotka 2011, 17).

Tämän asiakirjan tarkoituksena on johdatella lukijaansa draamapedagogiikan perusteisiin ja menetelmiin.

Tytöt 3v & 4v

Pieni pappa lähti kotoa metsään ettimään mustikoita. Sitten se satu alkaa nyt. Sitten kun se ei löytänyt mustikoita niin sitten se löysi paljon mustikoita, ja sitten se meni kotiin tekemään niistä mustikkapiirakkaa. Kummitus vei sen sitten linnaan, mutta se oli sen oma mökkilinna. Siellä oli paljon pelottavia kummituksia, mutta ne oli kilttejä.

Pojat 5v

Kummitus on metsässä. Se pelottelee ihmisiä. Pinja on sanonut, että jossakin on rautaa, samanlaista kuin saha. Pinja on sanonut myös niin, että siellä oli joku vaalea talo, missä tavarat on ruosteessa. Siellä talossa asui karhu ja se löi kirveksellä päähän. Mä olin siellä kummitustalossa ja siellä oli sähköä, ja mä löin sitä nyrkillä. Sähkö tuli koko taloon ja se syttyi palamaan sähköllä. Pinja sanoi niin, että joen lähellä oli joku koliseva auto ja se oli niin, että siellä oli kissa ja se koliseva auto. Susi on uimahallin roskiksessa. Mä oon ollu poron kyydissä, ja poro veti sähköt irti, ja sit se veti ympäri taivaassa. Sitten se törmäs kuusistoon ja sitten seinään. Sitten koko meidän perhe tippui lumihankeen.

1 YLEISTÄ DRAAMAKASVATUKSESTA

Draamakasvatuksessa lapsi luo yhdessä aikuisen kanssa kuvitteellisia ympäristöjä ja tarinoita, joista keskustellaan tilanteiden päätteeksi. Tällä tavoin pienikin lapsi oppii hahmottamaan toden ja tarun rajaa. (Kurvinen 2016.)

Draamaprosessi perustuu keskeneräisyydelle ja hetkessä olemiselle. Tärkeintä on se mitä tapahtuu tässä hetkessä, eikä täydellistä lopputulosta kannata tavoitella. Ohjaajan on siedettävä epävarmuutta ja keskeneräisyyttä, sillä seuraavaa hetkeä ei voi ennustaa. Lapsille tulee antaa mahdollisuus palata prosessiin vielä tilanteen jälkeenkin, sillä sellainen hetki on tärkeämpi kuin etukäteen luodut suunnitelmat. (Mallander & Ojala 2013, 28.)

Draamatyöskentelyssä lapselle tärkeitä asioita käsitellään leikin, sadun ja tarinoiden avulla, jotka harjoittavat keskittymiskykyä, rikastuttavat kielitaitoa ja itseilmaisua sekä aktivoivat ajattelua ja muistia (Liukko 1998, 103). Draamakasvatuksesta on erityinen hyöty sellaisille lapsille, jotka jollakin tapaa erottuvat lapsiryhmästä. Erilaisuudesta voi tulla voimavara ja lapsia yhdistävä asia, sillä draamassa roolit ja käyttäytymistavat kääntyvät pääläelleen. Esimerkiksi mikäli ryhmässä on tukiviittomia käyttävä lapsi, ohjaaja voi johdattaa ryhmän sellaiseen maailmaan, jossa kaikki puhuvat käsillään. Tukiviittomat taitava lapsi kykenee opastamaan muita ja saa heiltä arvostusta. (Kurvinen 2016.)

2 ESIMERKKEJÄ DRAAMAN MENETELMISTÄ

Käytimme interventioissamme draaman menetelmistä mm. pöytäteatteria, sadutusta ja roolileikkiä, joita esittelemme tarkemmin tässä luvussa. Draamaleikeissä on hyvä olla jokin alku- ja loppurituuaali merkkinä toiminnan alkamisesta ja päättymisestä, jolloin lapsi hahmottaa milloin palataan normaaleihin rajoihin ja rytmeihin (Malander & Ojala 2013, 36). Alku- ja loppurituuaali voi olla esimerkiksi laulu, loru tai käsistä tehty portti.

2.1 Pöytä-/nukketeatteri

Pöytä-/nukketeatteri on hyvä työtapa elävöittää draamatarinoita. Usein tarinoissa käsiteltävät aiheet voivat olla läheisiä ja kipeitä, jolloin teatterivälineiden kautta aiheen käsittely on tarpeeksi etäällä itsestä. (Sinivuori & Sinivuori 2007, 239.)

Prosessi voi kulkea siten, että ensin tarina luetaan lapsille, jonka jälkeen aihe ja juoni kerrataan suullisesti. Seuraavaksi esitellään tarinan hahmot ja pohditaan niiden rooleja tarinassa. Tämän jälkeen jaetaan roolit lapsille. Ohjaajan opastuksella lapset esittävät tarinan. Tarina esitetään niin monesti, että kaikki halukkaat lapset saavat osallistua esitykseen. Lopuksi tarinasta keskustellaan sekä ohjaajan esittämien kysymysten että lapsissa heränneiden ajatusten kautta.

2.2 Sadutus

Sadutuksessa tarvitaan vain vähän välineitä, mutta aikuisella pitää olla oikeanlainen suhtautuminen lapseen. Tulee luottaa, että lapsella on sanottavaa ja että jokainen lapsi osaa pukea ajatuksensa sadun muotoon. Sadutus rohkaisee lasta ilmaisemaan itseään, kuuntelemaan ja arvostamaan toisia, ja se luo yhdessä tekemisen ja kokemisen tunteen. (Karlsson 2003, 8, 42.)

Sadutustapahtuman voi toteuttaa käytännössä missä ja milloin vain. Tärkeintä on, että saduttajalla eli aikuisella on todellinen halu kuunnella lasta ja sitä mitä lapsi haluaa omalla kertomuksellaan välittää. Satu voi olla parin sanan mittainen tai pieni kirja, tositarina tai keksitty runo. Lasta ei kehoiteta pidentämään kertomustaan eikä anneta valmista aihetta, koska tarkoituksena on tutustua lapsen maailmaan ja siihen mikä hänelle on tärkeää. (Karlsson 2007, 44–46.)

Sadutusmenetelmä toimii niin, että saduttaja sanoo lapselle tai lapsiryhmälle: *”Kerro satu, sellainen kuin itse haluat. Kirjaan sen juuri niin kuin sen minulle kerrot. Lopuksi luen tarinasi, ja voit muuttaa tai korjata sitä, mikäli haluat.”*

Saduttaja toimii kertomallaan tavalla. Ilmeillään ja olemalla puuttumatta kertomuksen sisältöön saduttaja osoittaa, että hän keskittyy kuuntelemaan lapsen kertomusta. (Karlsson 2007, 44.)

Tämän asiakirjan sivuille on koottu sadutus-interventiossa syntyneitä lasten tarinoita.

Pojat 4v & 5v

Meillä on sellainen dvd, jossa on Ryhmä Hauta, se on ostettu kaupasta ja siinä on sellainen Hannu. Se Hannu on se poliisikoira. Siitä Ryhmä Hau- videosta on tullu semmonen uus koira, joka pystyy seitteillä sellasia köysii. Siellä viidakossa on joku sellanen kummitustalo. Siellä on ansoja. Mä en oo nähny ku yhen ansan.

2.3 Draamaleikki

Leikki on lapselle elämäntapa, jota aikuisen tulisi kaikin tavoin pyrkiä varjelemaan. Ilmais- ja rooli-leikit ovat aina kiehtoneet lapsia. Leikki syntyy tunteista, jolloin myös vaikeita asioita voi käsitellä roolileikin turvin. Draamaleikeissä lapsi oppii asioita liikkumalla kahdessa eri tilassa, todellisessa ja draaman maailmassa. Roolissa lapsella on lupa testata arjesta poikkeavaa käytöstä, sekä kyseenalaistaa kasvatuksessa annettuja normeja. (Liukko 1998, 16; Martinez-Abarca & Nurmi 2015, 18–19.)

Mikäli lapsi haluaa palata samaan roolileikkiin yhä uudelleen, on tämä merkki siitä, että hänellä on tarve käsitellä leikissä ilmeneviä asioita. Havainnoimalla draamaleikkiä aikuinen oppii ymmärtämään lasta ja hänen tarpeitaan ainutlaatuisella tavalla. (Martinez-Abarca & Nurmi 2015, 19.)

Draamaleikki voi pohjautua esimerkiksi valmiiseen satuun. Draamaleikin aluksi tehdään draamasopimus, jossa sovitaan leikin pelisäännöistä, mm. toisten huomioon ottaminen ja kuunteleminen, kaikkien osallistuminen omilla ehdoillaan sekä roolisuoja (Malander & Ojala 2013, 18; Martinez-Abarca & Nurmi 2015, 23).

Ensin keskitytään kuuntelemaan satu, jonka jälkeen sadun tapahtumista ja hahmoista keskustellaan lasten kanssa. Keskustelun jälkeen tutustutaan roolivaatteisiin, jaetaan roolit, ja rakennetaan sadun ympä

ristö yhdessä lasten kanssa. Sadusta voidaan valita tietty kohta, jonka teemaa halutaan käsitellä, esimerkiksi tottelemattomuus tai toisten huomioon ottaminen. Ohjaaja toimii leikin johdattelijana ja havainnoijana. Lopuksi astutaan ulos rooleista esimerkiksi käsistä tehdyn portin läpi, jonka jälkeen keskustellaan leikin herättämistä tunteista.

LOPUKSI

Draamapedagogiikkaa voi toteuttaa lukuisin eri menetelmin, joista tässä asiakirjassa esittelimme vain muutamia.

Puhuttaessa draamasta ensimmäinen ajatus on usein, että kyse on teatterista ja näyttelemisestä. Todellisuudessa arkiset laululeikit, lorut ja lasten omatoimiset leikit ovat draamaa parhaimmillaan. Ohjaajan rooli draamaa toteuttaessa on olla aidosti kiinnostunut lasten ajatuksista, suunnitella toimintaa sekä asettaa sille rajat, havainnoida ryhmää ja yksilöitä sekä rohkaista ja kunnioittaa jokaista lasta.

Pojat 4v & 5v

Olipa kerran iso nalle. Olipa kerran iso iso tyttö, joka meni mökkiin ja joutui siellä vaikeuksiin. Kalastaja lähti ongelle ja hänen ankkurinsa juuttui laituriin kiinni. Se Robotti Ruttunen meni huoltoasemalle ja pyysi saada sieltä ison kuopin öljyä ja joutui romukauppaan. Ja kaikki pelästyivät ja huusivat peltiromu hyi. Sitten Robotti Ruttunen meni lammelle ja putosi veteen. Ja hänet söi iso kala nimeltä Herra Hai. Se tyttö teki nalletaulun, ja kun hän oli tehnyt sen, niin hän nukahti.

Pojat 4v & 5v

Heitetään pulloposti savupiippuun. Se sammuttaa takan. Sitten joku ihminen näkis sen pullopostin siellä takassa ja se laittaa uudestaan tulen sinne takkaan. Pulloposti menee uudelleen savupiippuun. Tuli on pikkuisen sammunu, sitte voi laittaa keppiin makkaraa tai nakkia, ja sitten paistetaan se ja sitten sen voi syödä. Auto tippui tuliveteen ja korva ohjasi autoa. Sitten joku mies ajoi autolla lähellä metsää ja otti pyssyn mukaan, ja ampui hirven ja otti sen mukaan. Sitten se meni kotiin ja otti pyssyn mukaan.

LÄHTEET

- Helenius, A., Jäälinoja, P. & Sormunen, H. 2000. Sesam! Avaimia esiopetuksen draamapedagogiikkaan. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Karlsson, L. 2003. Sadutus. Avain osallistavaan toimintakulttuuriin. Juva: WS Bookwell Oy.
- Kotka, R. 2011. Tarinat tunteiden tulkkina. Toiminnallisia ideoita satujen ja draaman maailmasta. Juva: Bookwell Oy.
- Kurvinen, M. 2016. Draamakasvatus on leikkiä ja tavoitteellista kasvatusta. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.talentia-lehti.fi/draamakasvatus-on-leikkia-ja-pedagogisia-tavoitteita/>. Viitattu 4.10.2016.
- Liukko, S. 1998. Ilmaisua ipanoille. Rauma: Kirjapaino Oy West Point.
- Malander, E-L. & Ojala, T. 2013. Ipana-Impro. Opas osallistavaan satuimprovisaatioon. Tallinna: Tallinn Book Printers.
- Martinez-Abarca, T. & Nurmi, R. 2015. Loikaten leikkiin–rohkeasti rooliin! Draamakasvatusta 1-7-vuotiaille. Helsinki: Premedia.
- Sinivuori, P. & Sinivuori, T. 2007. Esiripusta arvoihin. Toiminnallinen draamakasvatuskirja. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.